PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb postale 1 gruppo - Cena 35 lir

Leto XIX. Št. 66 (5441)

TRST, torek 19. marca 1963

Odločni protesti proti eksploziji francoske atomske bombe v Sahari

Uraden protest maroške vlade - Poziv nigerijskega delegata na ženevski konferenci - Norveška ne bo sodelovala v jedrski sili NATO in ne bo dovolila tujih oporišč - London podpira sodelovanje Bonna pri jedrski sili NATO

RABAT, 18. — Maroška vlada je objavila nocoj uradno sporočilo, ki pravi, da je «maroški kralj, takoj ko je dobil sporočilo o eksploziji atomske bombe, ki jo je povzročila danes francoska vlada na področju Hoggar, dal ukaz svojemu zunanjemu ministru in osebnemu predstavniku, naj pokliče k sebi francoskega poslanika v Rabatu in naj mu sporoči protest Maroka proti tej pobudi, ki je v nasprotju z načeli, katerim ostaja zvesta naša vlada, ki je vedno nasprotovala atomskim eksplozijam na splošno in še posebej uporabljanju afriškega ozemlja in nekaterih delov arabskega Magreba v ta namen». Kralj Hasan je stopil v telefonski stik z Ben Belo, s katerim se je razgovarjal o zadevi.

V Parizu pa niso novice o eksploziji niti potrdili niti zanikali. Francoski poslanik v Franciji je davi odpotoval z letalom v Alžir, ker ga njegova vlada poklicala na posvetovanje v zvezi s sporočili, da Francija pripravlja eksplozijo atomske bombe v Sahari.

Že v soboto so v poučenih krogih zatrjevali, da bo francoska bomba eksplodirala v nedeljo. Stenski časnikarji so včeraj skušali ugotoviti, ali je bomba eksplodirala ali ne, toda to jim ni uspelo.

Tudi na današnji seji ženevske razorožitvene konference se je izrazil glas proti francoski atomski eksploziji. Nigerijski delegat je odločno protestiral in pozval vse navzoče države, naj skupno nastopijo proti jedrskim državam, da jih prisilijo prekiniti jedrske poizkuse.

Bolgarski delegat je obtožil zahodne države, da želijo nadaljevati oboroževalno tekmo. Dodal je, da zaradi tega ni moč upati v sporazum za prekinitev jedrskih poizkusov.

Ameriški predstavnik Stelle je podrobno govoril o inšpekcijah in dal s tem v zvezi nekatera pojasnila o ameriških predlogih.

Sovjetski delegat Carapkin je očital ZDA, da ovirajo pogajanja. Italijanski delegat Cavalletti je dejal, da ni moč govoriti o neuspehu pogajanj, ker se pričakuje od nevezanih držav predložitev kompromisne resolucije. Carapkin je odgovoril, da se zahodne države motijo, če mislijo, da jim bodo nevezane države prišle na pomoč, s tem da bodo predlagale več kakor tri inšpekcije.

Sledila je še debata o postopku glede dnevnega reda plenarnega odbora, ki ima nalogo proučevati ukrepe za zmanjšanje mednarodne napetosti, in seja je bila odložena na pojutrišnjem.

Tudi v zahodnem taboru se slišijo glasovi proti atomskemu oboroževanju. Medtem ko se je Kennedyjev posebni odposlanec Merchant vrnil v Washington, da poroča o svojih dosedanjih razgovorih v Evropi, je norveški zunanji minister Lange izjavil, da Norveška ne misli sodelovati pri večstranski jedrski sili NATO. Lange je danes odpotoval na obisk v ZDA. Dodal je, da Norveška ni dobila nobenega vabila, naj bi dala svoje ozemlje na razpolago za oporišča NATO. Poudaril je, da je Norveška že leta 1949, ko je vstopila v NATO, izjavila, da ne bo dovolila tujih vojaških oporišč na svojem ozemlju.

Merchant je ob prihodu v New York izjavil, da je naletel v omenjenih prestolnicah na «veliko zanimanje» za večstransko jedrsko silo NATO. Dodal pa je, da ima Francija o tej zadevi drugačno stališče, in je nadaljeval: «Naši načrti se lahko nadaljujejo brez Francije.»

Ameriški državni departma je sporočil, da se bo Merchant vrnil v Evropo čez dva tedna ter bo obiskal Pariz, Haag, Atene in Ankaro.

V Washingtonu so danes sporočili, da so se angleški in ameriški predstavniki dokončno sporazumeli o tem, da bo Velika Britanija zgradila štiri podmornice, ki jih bodo opremili z izstrelki «Polaris». ZDA bodo dobavile izstrelke razen jedrskih konic, ki jih bodo pripravili Angleži sami. Voditelji britanske delegacije je danes zapustil Washington in odpotoval v London. Mnenja so, da bodo sporazum v kratkem podpisali. Medtem bosta obe vladi začeli posvetovanja o načrtih podmornic, ki jih bodo zgradili v britanskih ladjedelnicah, in o vežbanju posadke. Leta 1966 bo britanska mornarica poslala na vežbanje prvo skupino v ZDA. Skupina štirih angleških podmornic pa ne bo pripravljena pred drugo polovico tega desetletja.

V Londonu je danes začel posvetovanja o jedrski sili NATO zahodnonemški minister za obrambo von Hassel.

Po razgovorih med britanskim ministrom za obrambo in von Haselom so objavili sporočilo, ki pravi, da sta oba ministra podprla ustanovitev mednarodne jedrske sile NATO in večstranske sile, ki sta «dve plati istega temeljnega načela». Razgovori o podrobnostih večstranske sile, ki bodo dolgi, se bodo nadaljevali. Oba ministra se tudi strinjata o glavnih obrisih strategije NATO in poudarjata še posebej «potrebo, da imajo vse formacije na razpolago podporo jedrskega orožja, če bi to bilo potrebno».

Navzoč je bil tudi angleški minister za letalstvo. Govorili so o vprašanjih, ki se tičejo «medsebojne odvisnosti sektorja za raziskave, za razvoj in proizvodnjo».

Pripravlja se načrt federacije med Sirijo, Irakom in Egiptom

Nadaljevanje pogajanj konec prihodnjega tedna

DAMASK, 18. — Sirska delegacija, ki jo vodi podpredsednik vlade Nihad Kasem, se je včeraj vrnila iz Kaira, kjer se je razgovarjala z egiptovskimi in iraškimi predstavniki o federaciji med Sirijo, ZAR in Irakom. Skupno s sirskimi delegati je prišel tudi vodilni iraške delegacije podpredsednik vlade El Sadi, ki je izjavil časnikarjem, da so bili razgovori «zelo koristni in so imeli uspeh».

Dodal je pred odhodom iz Kaira, da niso še določili datuma konference na vrhu med Irakom, Sirijo, Jemenom in Egiptom. Glede Alžirije in Jemena je izjavil, da morajo vsa pogajanja arabski enotnosti vsebovati načrt združitev z Jemenom in Alžirijo, ker je stvar arabskega nacionalizma in medsebojno podporo vseh arabskih revolucij».

Agencija «Srednji vzhod» javlja, da je vrhovni poveljnik sirske vojske general Atasi izjavil, da so v pogovorih med narodnim svetom revolucije in sirsko vlado za pripravo načrta za federacijo med tremi državami. Načrt morajo pripraviti pred obnovitvijo razgovorov v Kairu. General Atasi je sporočil, da bodo ti razgovori nadaljevali v smeri proti koncu prihodnjega tedna.

Predsednik sirske vlade Salah Bitar je danes izjavil, da je glavna naloga njegove vlade, ustvariti federacijo med Sirijo, Irakom in Egiptom. Dodal je, da bo nova oblika združitve morala imeti skrbno izdelano znanstveno podlago in da morala upoštevati izkušnje o sirsko-egiptovski združitvi, ki je propadla od februarja 1958 do septembra 1961, in je nadaljeval: «Demokracija za ustanovitev države, ki naj bo sestavljena iz tri držav, ki bodo morale biti popolno neodvisne glede nekaterih pravic, toda morale se bodo dogovoriti, da odreči svoji oblasti.»

Iraški list «Al Vahda» piše, da so v pogajanjih obravnavali različne oblike federacije treh držav: predsedniško obliko (kakor ameriška), parlamentarno obliko (kakor je angleška) in ustanovitve predsedniškega sveta, ki bi imel izvršilno oblast. Izbrali so federalni sistem, ki dopušča največjo notranjo avtonomijo bodočim «deželam».

Predsednik sirske vlade Salah Bitar je v intervjuju tunizijskemu listu «Jeune Afrique» izjavil, da se ne bodo povrnili k «sirsko-egiptovski spojitvi». «Odločeni smo, je dodal Bitar, začeti proces enotnosti, začenši od Sirije, Egipta in Iraka. Prav tako kakor nasprotujemo osi Damask-Kairo, nasprotujemo tudi osi Damask-Bagdad. Tisti, ki se zavzemajo za take osi in iščejo nepopolne kombinacije, kakor je plodni polmesec, gredo na roko reakciji in imperializmu. Vitalna in močna arabska enotnost, ki si jo mi zamišljamo in kakor se bo ustvarila, mora odpraviti potegovanje za osebno oblast, odpraviti mora vsak kult osebnosti v korist popolne enakosti in osrednjega federalnega in demokratičnega vodstva kakor v ZDA, toda kolegialne oblike.»

V Washingtonu je predstavnik državnega departmaja na zadevno vprašanje izjavil, da ZDA nimajo nič proti združitvi med Sirijo, Irakom in Egiptom, «če bo ta združitev temeljila na prostovoljni privolitvi prizadetih narodov».

Angleško-ameriško vmeševanje v Latinski Ameriki

LONDON, 18. — Danes se je zaključila angleško-ameriška konferenca o Latinski Ameriki. Objavili so skupno izjavo, ki poudarja «važnost tega področja za Zahod in za Veliko Britanijo še posebej». Na konferenci so govorili tudi o Kubi. V glavnem vsebuje objavljena izjava naslednje točke:

1. Vsaka od obeh držav ostane pri svojem stališču glede Latinske Amerike in glede svojih interesov na tem področju. 2. Sodelovanje drugih zahodnih držav na tem področju bi bilo znatne važnosti. 3. Dalje so poudarili, da mora Latinska Amerika ostati «daleč od komunistične doktrine».

Predsednik irske republike De Valera, na katerega so irski teroristi skušali v nedeljo izvršiti atentat

Nagel Adenauerjev povratek v Bonn zaradi glasovanja o jeklenih ceveh

Obstrukcija Adenauerjeve stranke je preprečila poraz vlade v Bundestagu

BONN, 18. — Nocoj se je v Bundestagu začela debata vlade za nakup 163.000 ton jeklenih cevi v Sovjetsko zvezo. O dobavi teh cevi so se oktobra lanskega leta dogovarjala tri velika zahodnoevropska podjetja s sovjetsko vlado. Vlada je pozneje izdala ukaz, da je prepovedano, da mora izvažanje nemških jeklenih cevi ona prej odobriti. To je sklenila na posredovanje NATO, ker so strokovnjaki ugotovili, da spadajo omenjene jeklene cevi med strateški material. Po mnenju strokovnjakov NATO bi te cevi omogočile Sovjetski zvezi izgraditev 700 kilometrov dolgega vodovoda za dobavljanje goriva sovjetskim oboroženim silam v vzhodni Nemčiji. Bonska vlada je izjavila, da je morala odrediti ta ukrep, da ne omaja zaupanja svojih zaveznikov NATO».

Na današnjo razpravo v Bundestagu je prišel tudi kancler Adenauer, ki je prekinil počitnice v Cadenabbi in prišel z letalom v Bonn. Socialni demokrati in liberalci so predložili v Bundestagu predlog, s katero zahtevajo razveljavitev omenjene prepovedi.

Vladni predstavnik vlade von Hase je danes zjutraj na tiskovni konferenci poudaril strateško važnost omenjenih cevi. Dejal je tudi, da bi razveljavitev prepovedi omenjenega izvoza omajala zaupanje NATO v Zahodno Nemčijo, ker da bi jo obtožili, da daje prednost svojim trgovskim koristim v škodo svojih mednarodnih obveznosti.

Pri liberalcih je posredovalo tudi ameriško poslaništvo v Bonnu. Davi je predstavnik tega poslaništva imel razgovor s predsednikom liberalne stranke Mendejem, kateremu je izjavil, da so ZDA mnenja, da ne bi smeli dobavljati omenjenih cevi Sovjetski zvezi, ker da spadajo med strateški material.

Pri glasovanju v Bundestagu je opozicija zbrala skupno 245 glasov proti omenjenemu ukrepu, medtem ko se demokristjani niso udeležili glasovanja. Liberalci imajo v Bundestagu 67 poslancev, socialni demokrati pa 190; skupno torej 257. Adenauerjeva stranka pa ima skupno 242 poslancev. Ker ni opozicija dosegla skupno 250 glasov, je bilo glasovanje razveljavljeno. Sledilo je posvetovanje vodstva Bundestaga, da odloči, ali naj se glasovanje ponovi.

Po glasovanja se je socialdemokratska parlamentarna skupina sestala na posvetovanje. Govoril je predsednik Ollenhauer. Izjavil je, da sprico obstrukcije večinske stranke je povsem nepotrebno še dalje boriti se za ponovitev glasovanja, ki bi dalo isti rezultat. Po seji je Ollenhauer izjavil, da se je demokristjanska stranka zatekla k obstrukciji, da prepreči poraz v parlamentu. Poudaril je, da je to v nasprotju z duhom demokracije.

Zaradi tega je prepoved izvažanja jeklenih cevi v Sovjetsko zvezo stopila v veljavo danes opolnoči.

Kongo

NEW YORK, 18. — Tajnik OZN U Tant je sklical za pojutrišnjem posvetovalni odbor za Kongo, ki bo razpravljal o vlogi OZN pri reorganizaciji in vežbanju kongoške vojske. Kongoška vlada je sporočila, da bo zaprosila od nekaterih držav podporo pri programu za vežbanje njene vojske.

V Leopoldvillu je predstavnik OZN izjavil, da je bil prejšnji teden aretiran v Elisabethvillu bivši plačanec v Katangi Robert Hugh Chalmers, ki je svoj čas izjavil, da je ubil Lumumbo. Chalmers je bil tako nesramen, da je prišel na glavni štab kongoške vojske in zahteval plačilo za svoje službovanje med Combejevimi plačanci.

PRVIČ V JUGOSLOVANSKEM GLAVNEM MESTU

Ovacije Beograjčanov na koncertu tržaške Glasbene Matice

Predrag Milošević: «Medsebojna gostovanja naj bi postala stalna praksa!» - Sprejem pri Stanki Veselinovi in Albertu Beriu

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 18. — Ob navzočnosti najuglednejših zastopnikov glasbenega življenja Beograda, člana zveznega izvršnega sveta Borisa Kraigherja, tajnika komisije zveznega izvršnega sveta za kulturne zveze z inozemstvom Draga Vučeviča, članice centralnega sveta zveze sindikatov Pepce Kardeljeve, generalpolkovnika M. Želelja in drugih zastopnikov kulturnega in javnega življenja ter številnih ljubiteljev glasbe je Glasbena Matica iz Trsta priredila nocoj svoj prvi koncert v glavnem mestu Jugoslavije.

Nastop orkestra, ki je v prvem delu programa, pod vodstvom dirigenta prof. Oskarja Kjudra z umetniško zrelostjo izvedel posamezne stavke iz koncertnih del Bacha, Haydna, Mozarta in Vivaldija ob sodelovanju mladih solistov Župančiča in Hrvatiča (violina) ter Tatjane Uršičeve (klavir) je občinstvo nagradilo s toplim aplavzom. Navdušenje občinstva, ki se je stopnjevalo od točke do točke, je doseglo vrhunec v drugem delu programa, ko je moški zbor prosvetnega društva «Prosek-Kontovel», pod vodstvom dirigenta Ignacija Ote zapel beograjskemu občinstvu malo znane pesmi Ivančevo «Slovenska zemlja», Otovo «Devin», Pertotove tržaške narodne («Piščalka» in «Nevarna ljubezen») ter Matetič-Ronjgovo «Pesem o svobodi», ki jo je zbor moral na zahtevo občinstva ponoviti. Kjudrova kantata «Kontovel» in Vrabčeva «Zdravica» za moški zbor in orkester pod vodstvom prof. Kjudra sta izzvali prave ovacije, ki so se polegle šele, ko sta zbor in orkester ponovila «Zdravico».

Ob koncu koncerta so ob navdušenem ploskanju občinstva slovenskim tržaškim glasbenikom čestitali k uspehu in jim poleg mnogega cvetja izročili darila: dekan Glasbene akademije Predrag Milošević, zastopniki Zveze skladateljev Jugoslavije, zastopniki Zveze glasbenikov Jugoslavije, Zveze opernih umetnikov Jugoslavije, Zveze združenja glasbenih pedagogov, Zveze glasbenih umetnikov Srbije, Zveze glasbenih pedagogov Srbije, Glasbene šole in društva «Števan Mokranjac», učencev in profesorjev glasbene šole «Josip Slavenski», kolektiva glasbene šole «Stankovič».

Dekan glasbene akademije Predrag Milošević je v svoji čestitki izrazil upanje, da bodo tržaški umetniki ohranili v trajnem spominu svoje prvo uspelo gostovanje v glavnem mestu Jugoslavije in izrazil željo, naj bi medsebojna gostovanja postala stalna praksa. V imenu tržaških gostov se je občinstvu in zastopnikom glasbenega življenja zahvalil tajnik Slovenske kulturno-gospodarske zveze Mirko Kosmina, ki je v zahvalo in v spomin izročil Glasbeni akademiji akvarel tržaškega slikarja R. Hlavatyja.

Danes dopoldne je delegacijo tržaške Glasbene Matice, v kateri so bili tajnik SKGZ M. Kosmina, predsednik Glasbene Matice Dušan Hreščak, ravnatelj glasbene šole dr. Gojmir Demšar in predstavnik Slovenskega gledališča prof. dr. J. Tavčar, sprejel italijanski veleposlanik Alberto Berio.

Isto delegacijo je sprejela nato tudi predsednica sveta za kulturo izvršnega sveta LR Srbije Stanka Veselinov. V enournem razgovoru so gostje iz Trsta seznanili Stanko Veselinovo z delovanjem slovenskih kulturnih ustanov v Trstu, z njihovim kulturno-prosvetnim delom in z uspehi slovenske nacionalne manjšine, z gradnjo slovenskega kulturnega doma in z drugimi problemi njihovega delovanja.

B. B.

DANES BODO DOKONČNO ODOBRENE KANDIDATNE LISTE

POLEMIKA MED NENNIJEM, FANFANIJEM IN TOGLIATTIJEM

TURŠKI ZUNANJI MINISTER NA URADNEM OBISKU V RIMU

Tudi danes bodo številna zborovanja PSI, KPI in KD ter drugih strank - Pritožba «Italijanskega katoliškega političnega gibanja» na Siciliji proti zavrnitvi vložene kandidatne liste

RIM, 18. — Jutri 19. t.m. bo zapadel rok za pregled kandidatnih list za parlamentarne volitve, ki so bile vložene v volilnih uradih posameznih okrožij. Pojutrišnjem pa bo v smislu zakonskih določil končano delo okrog pripravljanja volilnih potrdil, ki morajo biti izročena volivcem do 4. aprila. Do 29. t.m. morajo vložiti kandidati izjave o medsebojni povezavi, ker zakon določa, da se morajo kandidati za senatne volitve obvezno povezati med seboj, tako da sestavljajo skupino v okviru dežele. Za tako povezavo določa zakon, da mora biti napravljena z najmanj dvema kandidatoma drugih okrožij dežele. Toda kandidat, ki je na pr. kandidiral v treh okrožjih dežele, se lahko poveže tudi sam s seboj. Povezava je dovoljena tudi med kandidati list, ki nosijo različne volilne znake. Poleg tega morajo biti izjave o povezavi reciprocne.

Tudi včeraj in danes so bila številna volilna zborovanja. Fanfani, ki je že v soboto polemiziral s KPI, predvsem s Togliattijem, je govoril včeraj v Grossetu, danes pa v Mancianu ter s polemiko nadaljeval, jutri pa bo govoril v Arezzu, tako da se je doslej izkazal kot najbolj prizadeven demokristjanski volilni agitator.

Pietro Nenni je govoril včeraj v Milanu ter očital krščanski demokraciji, da ni držala besede, ki jo je dala v februarju leta 1962 zlasti glede zakonodaje za ustanovitev dežel. Govornik je poudaril, da se bo politika levega centra lahko nadaljevala samo, če bodo volivci s svojimi glasovi poskrbeli, da bo PSI lahko sodelovala v vladi ali pa, da bo od zunaj vlado nadzorovala. Nato je dejal, da ne more biti politike demokratičnega napredka in gospodarskega načrtovanja brez posredne ali neposredne pomoči socialistov, «toda takih socialistov, kakršni so in ne takih, kakršne bi hotele desničarske ali levičarske tašče». «Ko socialisti nameravajo doseči novo fazo preobrata na levo, ki bi bila bolj napredna ali bolje zajamčena,» je nadaljeval Nenni, «mislijo v prvi vrsti na program, ki bi pripeljal do konca tisti del obveznosti iz februarja leta 1962, ki so ostale neuresničene — t.j. dežele — mislijo na načrtovanje, ki zadeva vsa področja javnega življenja od gospodarskega do socialnega.»

Tudi Togliatti je imel včeraj že drugi govor, in sicer v Bologni. Polemiziral je zelo ostro s krščansko demokracijo, ki mu odgovarja danes v precej dolgem članku svojega glasila. Ko pa je polemiziral po drugi strani tudi z Nennijem, je dejal, da bo vstopila KPI v vlado šele tedaj, ko bo ustava v celoti uresničena in ko bodo ustvarjeni pogoji, da bo delavski razred prišel lahko na oblast v vseh oblikah in v vsem javnem življenju vse države. V nasprotnem primeru bi se, po Togliattijevih besedah, KPI spremenila v stranko brez perspektive, oziroma v stranko, ki bi morala postati drugorazredna, podrejena sila krščanske demokracije. Obtožil je PSI, da vedno bolj čuti pritisk krščanske demokracije, ki poziva socialiste, naj napravijo razkol s KPI in naj postanejo antikomunistična stranka. «Toda tistega dne, ko bi PSI postala protikomunistična,» je dejal Togliatti, «ta stranka ne bi bila več socialistična.»

Tudi za jutri so posamezne stranke napovedale številna zborovanja, največ seveda KD. Socialistična zborovanja pa bodo: v Pratu, kjer bo govoril Codignola, v Pergoli bo govoril Corona, v Albengi Pertini, v Ladispoliju Zagari itd. Za KPI bodo govorili: Natta v La Spezii, Colombi v Modeni, Romagnoli v Ravenni, Terracini v Piombinu, v Portaferraiu Calamandrei, v Faenzi Lama itd. Jutri zvečer se bo nadaljevala tudi oddaja po televiziji v okviru «Volilne tribune» in nastopili bodo prvaki krščanske demokracije, PRI, PDIUM, PSDI in PLI.

Medtem pa je prišla zanimiva vest s Sicilije, kjer je v Catanii «Italijansko katoliško politično gibanje» vložilo pritožbo proti zavrnitvi kandidatne liste, ki po mnenju volilnega urada ni bila opremljena z zadostno dokumentacijo. Pritožbo bo reševala v Rimu osrednja volilna komisija pri kasacijskem sodišču, in sicer v treh dneh.

Danes je prispel ob 13.36 iz Carigrada v Rim na uradni obisk turški zunanji minister Feridun Kemal Erkin. Sprejel ga je na letališču podpredsednik vlade in zunanji minister Piccioni, s katerim sta imela v palači Farnesina ob 17. uri prve uradne razgovore, ki so trajali dve uri. Nato je turškega gosta sprejel Fanfani, pred tem pa je predsednik vlade Piccioni poročal o svojih razgovorih v Londonu.

Pomen obiska zunanjega ministra je že v svojem pozdravu na letališču poudaril Piccioni, ko je dejal, da bo s tem obiskom okrepljeno prijateljstvo in sodelovanje med Italijo in Turčijo na vseh področjih, nato pa je poudaril zlasti prepričanje, da se bodo z razgovori zbližali zlasti gospodarski odnosi. Zvečer je Piccioni priredil svojemu gostu v vili Madama svečano večerjo, ki so se je udeležili številni parlamentarci in diplomati. Po večerji sta gostitelj in gost izrekla običajne zdravice.

Predsednik republike Segni in predsednik vlade Fanfani sta danes brzojavno čestitala papežu, ki ima jutri god.

Prekinjeni odnosi med Anglijo in Somalijo

LONDON, 18. — Foreign Office je javil, da je bila britanska vlada uradno obveščena, da je Somalija sklenila prekiniti diplomatske odnose z Veliko Britanijo. Čez petnajst dni se pričakuje povratek britanskega poslanika iz Somalije. Za britanske interese v Somaliji bodo skrbele ZDA.

Petdeset tisoč francoskih rudarjev pripravlja nov pohod na Pariz

Stavkovno gibanje se vedno bolj širi in pričakuje se splošna stavka - Včeraj nov razgovor sindikalnih predstavnikov z «modrimi»

PARIZ, 18. — Predstavniki vseh treh sindikalnih organizacij so bili danes ponovno na razgovoru s člani «odbora modrih». Razgovor je trajal skoraj tri ure. Po razgovoru je glavni komisar za načrtovanje Pierre Masse izjavil, da so pri tem drugem razgovoru posegli v bistvo vprašanja in so predvsem razpravljali o zahtevah rudarjev o večjem upoštevanju njihovega poklica. Dodal je, da so predvideni novi sestanki. Predstavniki sindikalnih organizacij pa so zelo rezervirani glede teh razgovorov.

Danes je že osemnajsti dan stavke. V načrtu je nov pohod na Pariz, če ne pride do sporazuma. Verjetno bodo ta pohod sedaj organizirali za vse rudarje v državi. V tem primeru bi prihajali v Pariz ne samo s severa, temveč z vseh rudarskih bazenov. Sindikati zatrjujejo, da bo prišlo v Pariz najmanj petdeset tisoč rudarjev. Rudarji poudarjajo, da so odločeni vztrajati do končne zmage.

V pričakovanju tega novega pohoda na Pariz pa so bile danes nove solidarnostne manifestacije, ki so napovedane tudi za jutri. Rudarji iz Lorene so danes izvršili majhen «pohod na Saint-Etienne»; jutri bodo rudarji iz Gardanne in Cevennesa korakali po Marseillu in Nimesu. Vedno bolj se nakazuje možnost splošne stavke v vsej državi.

Vzporedno s stavko rudarjev se nadaljuje tudi stavka delavcev, zaposlenih pri pridobivanju metana v kraju Lacq, ki zahtevajo zvišanje mezd in četrti teden plačanega dopusta.

Razen tega so predstavniki vseh treh sindikalnih organizacij osebja v podjetjih za pridobivanje plina in električne energije sklenili, da bodo v prihodnjem tednu stavkali štri ure. Delo bodo prekinili v sredo in naslednje dni.

Vlada je upala, da bo preprečila širjenje stavk, s tem da je ustanovila tako imenovani odbor modrih z nalogo, da primerja gibanje mezd na podržavljenem in privatnem sektorju. Dosegla pa je prav nasprotno. Železničarji, nameščenci v podjetjih za plin in elektriko in druge kategorije postavljajo podobne zahteve kakor rudarji. V večini primerov gre za zahteve za zvišanje mezd. Kakor je znano, zahtevajo rudarji enajstodstotno zvišanje, da nadomestijo zamudo v primerjavi z višanjem mezd na privatnem sektorju. Nameščenci v podjetjih za plin in elektriko postavljajo podobne zahteve, čeprav so njihove mezde nekoliko višje od rudarjev. Tudi sindikati železničarji zahtevajo zvišanje mezd, toda tudi znižanje delovnega urnika. Nameščenci pri mestnem prevozništvu v Parizu postavljajo enake zahteve kakor železničarji. Rudarji v rudnikih železa pa hočejo doseči jamstva za nadaljevanje sedanje proizvodnje. Preprečiti hočejo, da bi vlada zaprla rudnike in odredila nove odpustitve z dela zaradi konkurence tujih rudnikov. Tudi državni nameščenci zahtevajo izboljšanje gospodarskega položaja. Kovinarski delavci zahtevajo zvišanje mezd in četrti teden plačanega dopusta. Tudi na privatnem sektorju (kemijska, gradbena, kovinarska industrija in druge) se množijo zahteve za zvišanje mezd in za četrti teden plačanega dopusta.

Medtem pa se govori o sporu med finančnim ministrom in de Gaullom. Zvišanje mezd rudarjem in drugim kategorijam podržavljenega sektorja bi pomenilo revizijo gospodarske politike, ki jo je vlada že določila. Znano je, da finančni minister Giscard D'Estaing nasprotuje novim davkom. Prav tako nasprotuje znatnemu povišanju raznih tarif (železnice, plin, elektrika itd.). Minister je mnenja, da bi morali podržavljenemu sektorju dati večjo podporo vlade. Toda politični opazovalci so mnenja, da daje de Gaulle prednost vojaškim izdatkom in da je tudi v tem spor s finančnim ministrom.

Konferenca na Kostariki

SAN JOSE, 18. — Ameriški predsednik Kennedy je prišel danes z letalom v San Jose di Costarica. Spremljajo ga državni tajnik Dean Rusk ter nekateri člani kongresa. Kakor je znano, se bo jutri začela konferenca predsednikov ZDA, Paname, Gvatemale, Hondurasa, Salvadorja, Nikaragve in Kostarike. Med glavnimi argumenti so gospodarska integracija Srednje Amerike in ameriški program «Zavezništva za napredek». Nekateri predsedniki srednjeameriških držav nameravajo baje zahtevati kolektivne ukrepe proti Kubi.

Na letališču so Kennedyja čakali kostariški predsednik Orlich skupno s predsedniki drugih srednjeameriških držav. Kennedy je ob prihodu med drugim izjavil, da je «temeljni smoter konference, iskanje boljšega življenja za vse narode». Dodal je, da je bilo Karibsko morje središče «starih tradicij in uspehov, novih upanj in nevarnosti, ki so predmet sedanjega sestanka». «Prva država Latinske Amerike, ki je dobila neodvisnost, je v Karibskem morju. V istem morju je tudi naš stari družabnik, ki je začasno postavil svojo neodvisnost pod tuje nadzorstvo.»

V Washingtonu je brazilsko poslaništvo zanikalo trditve, da je brazilski poslanik v Washingtonu dobil navodila, naj prekine finančna pogajanja, ki jih sedaj vodi finančni minister Dantas z ameriško vlado. Dodal je, da se je razgovarjal z državnim podtajnikom Ballom in dobil «zadovoljiva pojasnila» o poročilu pododbora za medameriške zadeve v predstavniški zbornici, ki govori o «infiltraciji komunistov v Braziliji».

Etiopski cesar Haile Selasi je prišel v Zürich, kjer bo v neki kliniki obiskal bolno vnukinjo. Slika ga kaže, ko izstopa iz avtomobila

DANES

Danes moramo na tem mestu poudariti izreden dogodek: naša tržaška Glasbena Matica je prvić odkar obstaja, priredila nadvse uspel koncert v največji Koncertni dvorani glavnega mesta Jugoslavije. Izvajalce, ki jih je bilo čez 70, so Beograjčani navdušeno in prisrčno sprejeli, zasuli so jih s cvetjem in z darovi, tako da Tržačani zlepa ne bodo pozabili tega srečanja s srbskimi brati! Slavni srbski skladatelj Predrag Milošević, ki je goste pozdravil, je poudaril, da morajo medsebojna gostovanja glasbenikov postati odslej stalna praksa.

* * *

Zdi se, da po najnovejših vesteh z raznih strani sveta lahko ugotovimo določeno poslabšanje mednarodnih odnosov. Tu je predvsem vest s Kostarike, kjer se bo danes v San Joseju začela konferenca šestih srednjeameriških držav ob sodelovanju predsednika ZDA Kennedyja. Čeprav je uradno rečeno, da bodo obravnavali gospodarsko integracijo Srednje Amerike in ameriški program «zavezništvo za napredek», je skoraj gotovo, da današnji sestanek ni brez zveze s Kubo. Nekatere od omenjenih držav pa nameravajo celo zahtevati kolektivne ukrepe proti Kubi.

Druga taka vest zadeva sinočnje razpravljanje v bonskem Bundestagu o vladni prepovedi dobave cevi treh velikih zahodnonemških tvrdk Sovjetski zvezi. Na razpravo je prišel osebno kancler Adenauer, ki je zaradi tega prekinil počitnice v Italiji. Vlada je namreč prepovedala dobavo cevi na zahtevo NATO češ, da gre za strateški material.

Tudi v Ženevi se ni zgodilo nič spodbudnega. Predstavnik Nigerije je protestiral proti novi francoski atomski eksploziji v Sahari, proti kateri je protestirala tudi alžirska vlada, čeprav se še ne ve, ali je bomba že eksplodirala ali ne. Sovjetski delegat je vnovič obtožil ZDA, da ovirajo pogajanja za prepoved atomskih eksplozij. Le italijanski delegat je dejal, da ni moč govoriti o neuspehu.

Končno spada v to vrsto novic tudi rezultat obiskov v Evropi Kennedyjevega posebnega odposlanca Merchanta. Čeprav se ni nič preveč pohvalil, vendar vse kaže, da so Italija, Anglija, Belgija in Zahodna Nemčija v glavnem privolile v večstransko jedrsko silo. Vsekakor pa je dejstvo, da bo Anglija gotovo zgradila najprej štiri podmornice z izstrelki Polaris. Medtem pa je maroška vlada uradno protestirala proti francoski atomski eksploziji v Sahari.

V Franciji je danes že 19. dan stavke, kajti sporazuma rudarji niso še dosegli. Zato je predviden nov pohod na Pariz in tudi nove, še bolj ostre stavke ostalih delavcev.

Narod, ki zna manevrirati

Tajland je nedvomno steber ameriške antikomunistične politike v jugovzhodni Aziji. Ta dežela, ki leži med neangažirano Burmo in Kambodžo in meji na nevtralizirani Laos, zastopa v zunanji politiki skrajna desna stališča in vodi agresivno antikomunistično politiko. Antikomunizem je glavna smer vladne politike in uspešno orožje za zatiranje celo tistih zahtev po večji dozi demokracije zahodnega tipa, ki jih postavlja intelektualna manjšina, šolana na Zahodu.

Toda Tajlandčani so poseben narod v Aziji, poseben zaradi okoliščine, da že več kot 150 let živijo v samostojni državi in da so se v preteklosti naučili veščega manevriranja med dvema možnima kolonialnima silama: Francijo, ki je vladala v Indokini, in Britanijo, ki je kraljevala v Burmi in Indiji. Pravzaprav je ostal Tajland neodvisen, ker je bil vmesna država med dvema velikima kolonialnima tekmecema: Francijo in Britanijo.

Zaradi te in drugih zgodovinskih okoliščin so Tajlandčani dosti aktivnejši, podjetnejši, marljivejši in celo bolj zviti od svojih azijskih sosedov. Predvsem pa ni čutiti pri njih občutka manjvrednosti, ki se pri drugih azijskih narodih — nekdanjih kolonijah — izraža bodisi kot pretirana, celo suženjska ustrežljivost, ali v izbruhih mržnje ne samo do belega imperializma, ampak tudi do belca. Tajlandčani so prijazni do tujca, čeprav njihova prijaznost dostikrat pomeni zgolj formalnost.

In prav zaradi takih okoliščin in dejstva, da so Tajlandčani ponosni na svojo neodvisno preteklost, ni mogoče pričakovati, da bi ostali večno in v vsakem primeru slepi izvajalci vseh ameriških želja ali namigov v tem delu sveta. Pravzaprav so se v zadnjem času pojavila neka znamenja, ki sicer ne kažejo na to, da misli sedanja generalska vlada v Bangkoku — sedež SEATO pakta — opustiti ali omiliti svojo antikomunistično politiko, a so vsekakor zanimiva za določen proces političnega «osamosvajanja».

Predvsem velja opozoriti na izjavo zunanjega ministra T. Komana v OZN lani oktobra, ko je dejal, da bo Tajland ubiral svojo pot — ne zahodno in ne vzhodno, ampak svojo «lastno». To izjavo je za njim ponovil tudi premier Sarit in drugi. Sama ob sebi je ta izjava vzbudila v tisku in javnosti precej živahne polemike: ali je takšna pot za Tajland mogoča? Kot praktični ljudje, ki ne pozabljajo na alternative, se Tajlandčani dalje sprašujejo: Zdaj prejemamo pomoč od ZDA (v zadnjih desetih letih milijardo dolarjev). Ali bi jo prejemali v spremenjenih okoliščinah od ZDA in — ZSSR? To razmišljanje še daleč ne pomeni, da misli Tajland jutri postati izvenblokovska država, je pa zelo značilno za določeno evolucijo v miselnosti vladajočih krogov.

Nov moment v tajlandski politiki je bil tudi sporazum s Kambodžo — s katero Tajland trenutno nima diplomatskih odnosov — da bosta obe državi prenehali z medsebojnimi napadi in zmerjanjem v tisku in radiu. Ta sporazum je bil sicer v zadnjih dneh prekršen in zmerjanje se zdaj nadaljuje, toda dejstvo je, da je Tajland v tak sporazum privolil.

Značilna je tudi sprememba stališča do Laosa. Tajland zdaj priznava ženevski sporazum o nevtralizaciji Laosa, čeprav je znano, da je prej zahteval neposredno vojaško intervencijo v Laosu. Še več, pred kratkim sta kralj in ministrski predsednik zelo prijazno sprejela laoškega premiera Suvano Fumo, ko je ta prišel na obisk v Bangkok. Zdaj napovedujejo obisk laoškega «sredinca» Kong Lija.

Izredno zanimivo je bilo tajlandsko stališče v nedavni fazi indijsko-kitajskega obmejnega spora. O tem stališču bi lahko dejali, da je bilo zelo zadržano, z rahlimi znamenji naklonjenosti do Indije. Prav tako zanimivo je tudi dejstvo, da je LR Kitajska poslala tudi Tajlandu — s katerim nima diplomatskih odnosov — «okrožnico», v kateri pojasnjuje svoje stališče do obmejnega spora z Indijo. Bangkok je to «okrožnico» lepo sprejel in — molčal, čeprav bi bil lahko hrupno zavrnil «okrožnico» in si koval iz tega politični kapital. Očitno so v Bangkoku izračunali, da v tem ne bi bilo političnega kapitala in so okrožnico — pogoltnili. Toda za tem tiči nekaj drugega. Kot vsaka druga azijska država — posebno sosede Kitajske — čuti tudi Tajland kljub vsej antikomunistični histeriji zdrav respekt do azijskega giganta. Pri tem ni najmanj pomembno dejstvo, da ima Tajland močno kitajsko manjšino, ki ima v rokah skoraj vso trgovino in je ponosna na moč in vpliv svoje matične dežele — ne glede na razredno pripadnost kitajskih trgovcev v Tajlandu.

Tudi stališče do Malezije je poučno. Tudi v tem primeru Tajlanda ne moti antikomunizem, da ne bi vodil politike, ki jo tako lepo označuje angleški jezik z «wait and see», ali po naše: Ne prenagli se! Ne bi bilo zdravo zameriti se Indoneziji, ki ji je Tajland lani prodal 350.000 ton riža. Še manj Filipinom, ki se iz drugačnih pobud upirajo Maleziji.

Naposled je zanimivo tudi dejstvo, da je sovjetski minister za zunanjo trgovino sredi februarja letos na poti na Japonsko ostal tri dni na obisku v Bangkoku na povabilo tajlandskega zunanjega ministra, čeprav je priznal novinarjem, da prvotno ni imel namena ustaviti se v nobeni deželi, ko je potoval na Japonsko.

Seveda bi bilo varljivo delati s kakršnekoli utvare iz takih in podobnih «simptomov», vsaj kar zadeva utvare o kakih korenitih spremembah v Tajlandu. Sedanja «revolucionarna» vlada je trdno v sedlu od leta 1958 in ni nobenih znamenj, da bi jo kdo spodnesel. Če bi se to v sedanjih okoliščinah le zgodilo, bi bila to spet «revolucionarna» vlada, ki ne bi prinesla nobenih bistvenih sprememb. Toda omenjeni «simptomi» le govorijo, da je vsaka — še tako skrajno razpoložena vlada — podvržena določenim pritiskom realnega položaja, ki se jim ne more izogniti. Hkrati pa so ti «simptomi» morda dokaz neke evolucije v miselnosti tajlandskih vodilnih krogov, da ne bi bilo napak, ko bi Tajland začel ubirati le nekoliko bolj svojo — tajlandsko — pot v prihodnost.

Vlada je za nekatera živila ukinila uvozno carino, da bi s tem preprečila naraščanje draginje. Na sliki je videti ogromno količino posod olja v pristanišču Imperia. Olje je prišlo iz Španije in Afrike. Inozemski prodajalci pa so že ob dobavi ceno povišali, tako da ni pričakovati znižanje cene za potrošnika

NA KOSTARIKI

«Napačno tolmačenje nekaterih navodil»

MEXICO CITY, 18. — Jugoslovanski veleposlanik v Mehiki Gustav Vlahov, ki je istočasno akreditiran kot poslanik Jugoslavije v Kostariki, je vložil protest pri zunanjem ministrstvu Kostarike zaradi nezaslišanega ravnanja kostariških oblasti, ki so z letališča v San Joseju pregnali jugoslovanska novinarja, dopisnika Tanjuga in beograjske «Politike», ki sta z rednim vizumom Kostarike, skupno z drugimi novinarji prišla v soboto v glavno mesto Kostarike, da bi poročala o konferenci predsednikov petih srednjeameriških držav s predsednikom ZDA Kennedyjem. Ravnanje kostariških oblasti je tem bolj nerazumljivo, ker sta novinarja imela poleg vizuma tudi posebno dovoljenje kostariškega zunanjega ministrstva, da spremljata delo konference. Ostro protestno brzojavko je poslala kostariški vladi tudi Zveza novinarjev Jugoslavije.

Kakor poroča agencija Associated Press, so oblasti Kostarike dovolile pozneje omenjenima novinarjema vstop z izgovorom, da so oblasti na letališču napačno tolmačile nekatera navodila.

WASHINGTON, 18. — Vrhovno sodišče ZDA je danes soglasno sklenilo, da se v kazenskih procesih ne morejo upoštevati priznanja, pridobljena z uporabo mamil.

V ZVEZNI SKUPŠČINI FLRJ

Razprava o vladnem poročilu za l. 1962

Poročila B. Kraigherja, D. Kekića in S. Komarja

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 18. — Z današnjo skupno sejo treh odborov zvezne skupščine, ki so pristojni za gospodarska vprašanja, se je pričela razprava o poročilu zveznega izvršnega sveta v preteklem letu. Na tej skupni seji je predsednik gospodarskega odbora zveznega izvršnega sveta Boris Kraigher podal poročilo o gospodarski politiki, medtem ko sta tajnika za industrijo in kmetijstvo Danilo Kekić in Slavko Komar poročala o gibanju v industriji in v kmetijstvu.

Kraigher je ugotovil, da so bili v dobi od 1958 do 1962 doseženi zelo pomembni rezultati, posebno v industrijski proizvodnji in zunanji trgovini. Tako se je industrijska proizvodnja povečala za 66 odst., medtem ko se je izvoz industrijskih izdelkov povečal za 82,5 odst. Kljub doseženim uspehom so potrebni še nadaljnji napori za modernizacijo industrijske proizvodnje, za povečanje izvoza in hitrejši razvoj nezadostno razvitih področij države. Druga važna naloga gospodarske politike pa so napori za stabilizacijo tržišča in obdržanje cen na sedanji ravni.

V poročilu zveznega izvršnega sveta o notranji politiki se med drugim ugotavlja, da so se tudi lani odnosi med državo in verskimi skupnostmi ugodno razvijali in da je bil v sedanji mandatni dobi zvezne skupščine na tem področju dosežen napredek. Praksa je pokazala, da se s sodelovanjem in neposrednimi stiki med zastopniki verskih skupnosti in pristojnimi državnimi organi uspešno rešujejo razna vprašanja. Potem ko se ugotavlja, da so odnosi z večino verskih skupnosti normalni in da se stalno razvijajo, poročilo poudarja, da se v procesu razvoja odnosov med katoliško cerkvijo in državo opažajo zadnja leta s strani zastopnikov te cerkve take tendence, ki — kolikor se bodo nadaljevale — lahko pripeljejo do še bolj pozitivnih sprememb v odnosih med katoliško cerkvijo in državo. Ni dvoma, poudarja poročilo, da so to rezultati tako doslednega izvajanja načelne politike države glede versko-cerkvenih vprašanj, kakor tudi realistične presoje novih pogojev in družbene stvarnosti s strani odgovornih zastopnikov katoliške cerkve.

V poročilu o državni varnosti se ugotavlja, da so lani organi državne varnosti imeli opravka s protijugoslovanskim delovanjem reakcionarnih krogov iz inozemstva in fašistične emigracije med nekaterimi reakcionarnimi elementi v državi. Tako so organi notranje uprave odkrili in aretirali 415 agentov in vohunov, ki so bili po nalogi raznih obveščevalnih inozemskih središč poslani v Jugoslavijo z nalogami terorističnega oziroma diverzantskega značaja. Med drugim so organi zaplenili tudi 23.000 izvodov v inozemstvu tiskanega raznega sovražnega propagandnega materiala.

B. B.

FLRJ-Vzh. Nemčija

BEOGRAD, 18. — Danes je prispela v Beograd delegacija Demokratske republike Nemčije, ki jo vodi pomočnik ministra za zunanje zadeve Johans Koenig. Delegacija bo v Beogradu nadaljevala razgovore z zastopniki Jugoslavije o reguliranju starih jugoslovanskih finančnih terjatev.

Živel je v Trstu ne da bi se 27 let zmenil za hčerko

CALTANISSETTA, 18. — Paolu Salernu, ki je že imel dve hčerki, je žena leta 1936 rodila dvojčki. Ena od teh je ostala živa, druga je pa umrla z materjo vred. Salerno je otroka prepustil neki kmečki družini, ter skupaj z večjima hčerkama odšel v Trst, kjer si je poiskal delo. Od tedaj, ko je zapustil majhno hčerkico, ni dal rediteljem več glasu o sebi. Hčerka se je ta čas že poročila in ima sedaj tri otroke.

Te dni pa je Paolo Salerno vrnil v Caltanissetto. «Hočem še videti svoje kraje, preden umrem, je dejal, ter spet objeti hčerko». Skupaj z večjima hčerkama je začel iskati mlado ženo in danes dopoldne jo je po 27. letih zopet videl. Tako je najmlajša hči spoznala očeta, mu odpustila ter ga s solzami v očeh objela.

Splitski gospodarstveniki na obisku v Anconi

ANCONA, 18. — Danes je prispela v Ancono delegacija gospodarskih strokovnjakov iz Splita, Jugoslovansko delegacijo vodi dr. Ante Želič načelnik gospodarskega tajništva ljudskega odbora Splita. V delegaciji so vodilni funkcionarji gospodarskih in turističnih ustanov Splita. Delegacija bo obiskala nekatera industrijska podjetja v Anconi in v pokrajini Marche. V čast jugoslovanskih gostov je predsednik pokrajinskega sveta priredil sprejem, na katerem so bili najuglednejši zastopniki lokalnih oblasti.

VITTORIO VENETO, 18. — Fosca Frassinelli, ki bi imela 3. aprila 106 let, je danes umrla v svojem stanovanju.

DOSLEJ NEZNANA EPIDEMIJA

Bolezen iz Zermatta prenesena tudi drugam

Do včeraj zvečer je v Zermattu obolelo že 70 oseb - Posamezne primere so ugotovili na Holandskem, več pa v Anglji - Vse te osebe so bile na počitnicah v Zermattu

ZERMATT, 18. — Zdravstvene in krajevne oblasti v Zermattu se trudijo, da bi zavrle epidemijo tifoidne vročice, ki je prizadela ta švicarski kraj, kjer so že zabeležili 55 sumljivih primerov. Prepeljali so že 30 oseb v bližnje bolnišnice na opazovanje, ostalih 25 pa drže v Zermattu v strogi karanteni. Šele jutri pa bodo lahko točneje ugotovili naravo te epidemije. Najprej so jo zamenjali za epidemijo influence, ki sedaj razsaja po Švici in ki je že povzročila smrt 25 oseb.

Iz poznejših vesti izhaja, da se je zvečer število obolelih povzpelo na 70.

HAAG, 18. — Iz zanesljivega vira se je danes izvedelo, da so ugotovili v Rotterdamu tri primere tifoidne vročice ter v Haagu en sumljiv primer. V vseh teh primerih gre za osebe, ki so pred kratkim bile v Zermattu.

LONDON, 18. — Britansko ministrstvo za zdravstvo je danes zvečer sporočilo, da so danes zabeležili 14 novih primerov tifoidne vročice. S prejšnjimi desetimi bolniki, ki so že izolirani, je torej skupno število bolnikov sedaj 24. Vsi brez izjeme so se pred kratkim vrnili z zimskih počitnic v Zermattu v Švici.

Eksploziv v zavojih za nemške inženirje v Egiptu

HAMBURG, 18. — Pričela se je preiskava o neuspelih atentatih proti nemškim inženirjem, ki delajo v ZAR. Preiskava se je začela na zahtevo egiptovske vlade, potem ko sta dva nemška inženirja v Egiptu prejela po pošti zavoje, v katerih so bile eksplozivne snovi. Zavoji so prišli iz Hamburga in iz Stuttgarta.

Atentati spadajo v zastraševalno kampanjo proti nemškim znanstvenikom in tehnikom, ki delajo v Egiptu. Policija v Hamburgu je ugotovila, da so bili zavoji z eksplozivnimi snovmi odposlani v Kairo po redni letalski pošti med obema državama. Nemška pošta je prejela ukaz, da z žarki X kontrolira sumljive zavoje, naslovljene v ZAR. Doslej pa niso našli še nobenega sledu za tistimi, ki so zavoje poslali, je izjavil predstavnik policije v Hamburgu.

Preiskava je tudi v zvezi s preiskavo o poskusu ugrabljenja inženirja Kleinwaechterja v Loerrachu v bližini švicarske meje.

Baje je bila žena nekega nemškega fizika, ki dela v Kairu, močno poškodovana in je deloma oslepela pri odpiranju nekega zavoja, naslovljenega na njenega moža. To naj bi se bilo zgodilo konec novembra in žena je baje še vedno v bolnišnici. Iz istih virov je vest, da so tri zavoje, ki so tehtali po deset kg, pred nedavnim poslali naravnost v tovarno, kjer delajo omenjeni fizik. Dva zavoja nista eksplodirala, medtem ko je tretji, v katerem naj bi bile tehnične knjige, eksplodiral ter ranil več egiptovskih delavcev. Ti trije zavoji so prišli v Egipt iz Hamburga z ladjo.

Nov satelit ZDA

LETALSKO OPORIŠČE VANDENBERG (Kalifornija), 18. — Ameriško letalstvo je danes izstrelilo satelit, ki ga je usmerila v orbito komplicirana nosilna raketa Thor-Agena. Gre najbrž za satelit vrste «Discoverer».

RIM, 18. — Stanje Ernesta Boxmanna, ki je ustrelil ameriško pevko Frances McCann, se je rahlo izboljšalo. Mogoče ga bodo danes zaslišali.

NEAPELJ, 18. — Od četvorčkov, ki so se rodili preteklo sredo, je eden umrl predvčerajšnjim. Stanje ostalih treh pa je tudi zelo kritično, pač zaradi tega, ker so se rodili v osmem mesecu.

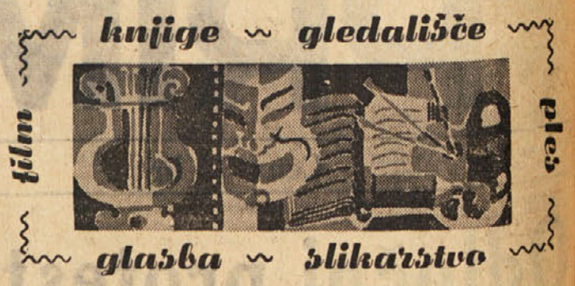

Turistični vodnik ki se bere kot roman

Manj navadno in skoraj neverjetno je, da se o knjigi, ki je namenjena propagadi turizma, lahko reče, da je ne odložiš, dokler je ne prebereš. In vendar zares marsikdo ne bo odložil knjige «Po Jugoslaviji», dokler je ne bo prebral. Saj mogoče na prvi mah ne bo bral vseh turističnih podatkov o posameznih krajih, pač pa bo prebral zgodbo, ki skozi vso knjigo spremlja krajavne opise.

«PO JUGOSLAVIJI» — je naslov najnovejšega dela znanega turističnega delavca in publicista Franje Novaka. Delo sodi v potopisno zvrst književnosti, vendar je obenem izrazito literarno delo, saj nastopajo v njem osebe kot mister John sam in še mnoge druge, ki jih pisatelj opisuje v njihovem dejanju. Vse osebe so zelo živo in tudi literarno mikavno orisane. Zgodba se nanaša na dalmatinskega izseljenca Jova, ki doživlja burno mladost, postane turistični vodnik Cooka in kot tak prepotuje skoro ves svet in vsa širna morja. Ko delo prečitamo, smo ne samo razširili svoja obzorja in pojme o tujem in domačem svetu, marveč smo sprejeli vase tudi nove miselne fermente, kajti snov nas zabava in poučuje, hkrati pa nas sili k razmišljanju.

V tej zgodbi gre za posrečeno združitev zabavnega branja s koristno propagando za lepote naše domovine in njenih turističnih postojank. Knjiga je v bistvu turistični vodnik, hkrati pa tudi mikavno in privlačno čtivo. V njem se upoštevajo prvine turizma in ne le suhoparno zemljepisno podajanje. Tudi preseneča pisatelj čitatelja s posebnostjo snovi, prekvašeno s toplo ljubeznijo do svojega rodnega kraja in domovine. Svojevrstna je tudi težnja, pritegniti čitatelja z metodo nadrobnega, fabulističnega pripovedovanja, kar nedvomno stopnjuje vrednost dela. — Poleg zabavnega branja pa daje zgodba o izseljencu Johnu tudi svojevrsten pogled na turistične razmere v Jugoslaviji pred vojno in po njej. V njej je s progresivno socialno tendenco ožigosan predvojni turizem, ki se ni mogel razvijati zaradi šibke pomoči države in zaradi ozkega kroga razvajencev, ki so se šteli kot edini letoviščarji v najlepših zdraviliščih in letoviščih.

V prvem delu knjiga skozi zgodbo, obrobne potopisne orise, razgovore in polemike, razčiščuje te probleme in nakazuje njihovo rešitev. Knjiga sama pokaže jugoslovanski turizem z dveh strani, prav tako pa tudi jugoslovansko družbeno ureditev. Ob prvem obisku izseljenca Jova v Rogaški Slatini je predvsem izraženo hotenje po spremembi obstoječih družbenih in socialnih razmer, v katerih je poseben poudarek v tem, da je turizem, zdravje in oddih treba ustvarjati predvsem delovnemu človeku. — V drugem delu knjige so pokazane prav nasprotne slike, ki kažejo poti jugoslovanskega turizma v pogojih socialistične družbe, ki čeprav s težavami, vendarle pa vztrajno gradi novo bazo turizma za vse, in ga postavlja v višji humani in etični okvir.

Vzporedno z zgodbo nas avtor zelo nevsiljivo ter na izredno spreten način povezuje z deželami in s kraji, ki jih mister John obiskuje. Predvsem velja to za turistične kraje, ki jih s pomočjo avtorjevega peresa spoznavamo bolje in globlje. O novem Velenju npr. ugotavlja mister John ves vzhičen: «Tu je cela Florida! Kdo bi si mislil, saj imate toliko nasprotij, da se človeku zvrti. Zdaj si na zeleni ravninici sredi hmelja, zdaj v kanjonu bistre Savinje in v alpinski dolinici, zdaj naenkrat ob idiličnem jezeru, kjer te pričakujejo z orkestrom... Kot da sem prišel v Omiš! Saj imate kopališček morja kar sredi planine. Človek bi ne verjel, da živijo tod rudarji. Saj so povsod same vile. Letoviščarsko in rudarsko mestece hkrati, to je prvi čudež. Takega naravnega bogatija ne najdeš drugod. Dopoldne si delavec v jami globoko pod zemljo, popoldne sprehajalec in kopalec na plaži. Da, vi res delate čudeže! Ce gledam takole mestece z nebotičniki in njegove lepote, se mi zdi, da ni dim vso vašo deželo, kakršna bo jutri. Lepo, prelepo!...»

V knjigi, ki je bogato ilustrirana, so zajeti skoro vsi pomembnejši turistični kraji Jugoslavije.

Avtor je prav gotovo našel zelo srečen način, kako ljudi navdušiti za posamezne kraje. Kdor bo prebral to knjigo, bo hotel vsaj nekoliko po opisanih poteh. Očitno je, da je avtor najbolj «doma» v Rogaški Slatini in njej in njeni okolici je pravzaprav posvečenega največ prostora (tako da se kar čudno zdi, da je knjigo izdalo turistično društvo v Lovrencu na Pohorju in ne kaka ustanova iz Rogaške Slatine), vendar pa zato ostali kraji niso prikrajšani.

Novo knjigo najtopleje priporočamo.

Literarne nagrade

Raznih nagrad za književnost je v Italiji kar precej, tako da podelitev te ali one nagrade danes že ne pomeni več take veljave kot nekoč. Veljava nagrade se sicer ne meri samo po visoti denarja, ki je namenjena nagrajenemu delu oziroma njegovemu avtorju, vendar je tudi ugled in veljava nekaterih znanih nagrad deloma prizadeta, ko se pojavljajo vedno nove nagrade. Za novo pa ne more več veljati «nagrada Prato», ki bo letos podeljena štirinajstič, petič pa bodo letos podelili «nagrado Feramo». Vsota za vsako teh nagrad znaša milijon lir.

Letos bodo prvič podelili «Njegoševo nagrado»

Svet za kulturo in prosveto LR Crne gore je ustanovil «Njegoševo nagrado» za književnost. Podeljevali jo bodo vsako trete je leto v septembru. Nagrajenec bo dobil plaketo z Njegoševo podobo iz plemenite kovine in milijon dinarjev. Prvo «Njegoševo nagrado» bodo podelili letos v okviru proslav ob stoletnici Njegoševe smrti, in sicer za eno izmed književnih del, ki je bilo prvikrat objavljeno med 1. julijem 1960 in 1. julijem 1963. Po predlogu žirije bo nagrado podeljeval predsednik Ljudske skupščine LR Crne gore.

Tony Dallara v Jugoslaviji

V Jugoslaviji se mudi Tony Dallara. Nastopil bo z vrsto nastopov v lahki glasbi. Na Reki so vsa mesta za Dallarov nastop že razprodana. Italijanski pevec je podpisal dvoletno pogodbo z neko jugoslovansko ustanovo za gramfonskih plošč. Registrirali bo pesmi v italijanščini in srbohrvaščini.

* * *

Hiša v Mehiki, v kateri je bil pred 23 leti umorjen Lev Trocki, bo najbrž spremenjena v muzej. Takšno priporočilo je za pustila v svojem testamentu vdova Natalija Sedova Trocki. Sodaj, dobro leto po njeni smrti, je bila oporoka potrjena.

* * *

S tem, da je použila prevelико količino uspavalnega sredstva, je hotela napraviti samomor Mercedes McCambridge. Nekdo jo je nezavestno njen sin. Prepeljali so jo na kliniko in njeno stanje je sedaj zadovoljivo. Igralka je prejela «Oscarja» leta 1950 za vlogo v filmu «Vsi kraljevi možje».

* * *

V nedeljo je umrl prof. arh. Alberto Libera, projektant mnogih znanih stavb, med katerimi so na primer palača za univerzalno razstavo v Bruslju, palača za svetovno razstavo v Chicagu, palača kongresov EUR v Rimu, pošte v Aventinu itd.

VČERAJ V LODIJU

Ko je že tri minute stalo je srce zopet začelo biti

Primarij in njegov pomočnik sta svoj uspeh dosegla s srčno masažo in umetnim dihanjem

LODI, 18. — S srčno masažo ter z umetnim dihanjem je primarij bolnišnice v Lodiju dr. Carlo Lorenzetti ob asistenci pomočnika primarija dr. Pandolfija obudil k življenju nekega pripadnika cestne policije, ki mu je srce že stalo tri minute.

Policist Giovanni Aili, ki ima 34 let, je bil pred nekaj dnevi operiran na jetrih. Davi ga je zadel kolaps in ustavilo se mu je srce kakor tudi dihala. Srce Ailija pa je začelo zopet biti, ko sta ga primarij in pomočnik primarija nekaj časa masirala po prsnem košu. Splošno stanje bolnika je še vedno zelo slabo, vendar upajo v lahno izboljšanje.

Potrebni so nujni ukrepi proti slinavki in parkljevki

LUKSEMBURG, 18. — Upravna komisija evropskega parlamenta je vzela v pretres zahtevo FAO, da bi ji Evropska gospodarska skupnost dodelila vsoto 1,5 milijona dolarjev za okrepitev borbe proti slinavki in parkljevki. Kot znano, sta se ti dve bolezni letos pojavili v novi in posebno nevarni obliki, tako da sta zbudili v odgovornih krogih in tistih, ki se ukvarjajo z živinorejo, največjo zaskrbljenost. Prva žarišča so se pojavila na Srednjem vzhodu, zatem se je bolezen prenesla v Turčijo in na obmejna področja med to in Grčijo. Začela je ogrožati malone vse sredozemske dežele.

Potreba, da se proti bolezni nemudoma sprejmejo najnujnejši ukrepi, je pripravila FAO do tega, da se je za pomoč obrnila na Evropsko skupnost. Že omenjena upravna komisija, ki se je pod predsedstvom poslanca Valsa takoj sestala, je najprej poslušala podrobno poročilo, ki so ga v zvezi z boleznijo podali funkcionarji Evropske skupnosti, nakar se je o vprašanju začela diskusija. Prvi je spregovoril senator Carboni, ki je podčrtal potrebo po naglih ter učinkovitih ukrepih, da bi se resna nevarnost, ki grozi živinorejcem sredozemskih dežel, čimprej odpravila. Živina v teh deželah, je rekel, je že tako bilo močno prizadeta z letošnjo zimo. Za njim so se prosili za besedo poslanci Van Dijk, Aigner in drugi. Komisija je soglasno sklenila, da bo evropskemu parlamentu, ki bo sklican enkrat konec marca, priporočila, naj bi zgoraj zahtevano vsoto za borbo proti parkljevki in slinavki odobrila.

Ukradli so dragulje za 70 milijonov lir

LONDON, 18. — Ko so davi odprli neko draguljarno v londonski četrti Kensington, so ugotovili, da so neznani tatovi izkoristili weekend za to, da so iz draguljarne odnesli za skoraj 40.000 šterlingov (70 milijonov lir) dragih kamnov. Tatovi so vlomili v neko zelo težko blagajno, pri čemer so očitno delali zelo mirno, kajti delo je zahtevalo več ur.

MONTREAL, 18. — Dva avtomobila sta trčila drug v drugega kakih 100 km vzhodno od Montreala. Vseh osem oseb v obeh avtomobilih se je pri tem ubilo.

BIELLA, 18. — Neki avtomobil «600» je včeraj zvečer zavozil v skupino pešcev ter dva ubil. Pešci so bili zidarji, ki so se vračali z nekega «likofa».

Kaj hoče Kennedy z davčno reformo

Ob predlogu Kennedyjeve davčne reforme se postavljajo tale vprašanja: ne pomeni nadaljevanje deficitnega proračuna nevarnosti za ameriški dolar; bo znižanje davkov dovolj velik impulz za pospešitev gospodarske rasti investicij in potrošnje; so predpostavke o vojaškem in trgovinskem sodelovanju z Zahodno Evropo realne in ali, je ta obsežna priprava novega «booma» že del Kennedyjeve kampanje za predsedniške volitve v prihodnjem letu?

Dejstvo je, da tempo gospodarske rasti v ZDA pojema, in to predvsem po l. 1957, kar se kaže v stagnaciji profilov in investicij, padanju konkurenčnosti ameriškega blaga, v odtekanju zlatih rezerv, itd.

Jedro zaostajanja gospodarske rasti je treba iskati predvsem v proizvodnji trajnih dobrin, ki zavzemajo skoraj 50 odst. vse ameriške proizvodnje in vključujejo trajne potrošne dobrine, ki so težišče zadnjih recesij, investicijske naprave in vojaško opremo. Temu sektorju se pridružuje še ameriško kmetijstvo, kjer je izredna produktivnost pripeljala kmetijsko proizvodnjo v položaj, da daleč presega domačo in svetovno povpraševanje in povzroča zaradi ogromnih zalog dodatne stroške skladiščenja presežkov in subvencij pri omejevanju produkcije.

Niti nagla rast zveznega proračuna (vojaški izdatki, ceste, raziskovalno delo) ter državnih in lokalnih proračunov (storitve: zdravstvo, prosveta) ni ublažila tega zaostajanja potrošnje za možnostjo proizvodnje, kar je imelo za posledico neizrabljeno zmogljivost v industriji in kmetijstvu, zvišanje stroškov na enoto proizvoda, padanje konkurenčne sposobnosti, stagnacijo profilov, nezainteresiranost za investiranje, itd.

Ker tudi izreden porast proračunov, ki so v zadnjem času vedno bolj deficitni (v zadnjih petih letih znaša primanjkljaj 24,3 milijarde dolarjev) ni mogel dajati zadostnega pospeška ameriškemu gospodarstvu, se iščejo za to nova sredstva.

Uvod v davčno reformo lahko imenujemo «Trade Expansion Act», ki daje predsedniku ZDA pravico, da zniža splošno carinsko stopnjo za 80 odst. v primeru priključitve Anglije k Evropskemu skupnemu trgu, za 50 odst. pa v vsakem primeru. To naj bi bila osnovna koncesija, namenjena predvsem trgovinski izmenjavi z Zahodno Evropo, ki je glavni ameriški partner, in to kot pogoj za znižanje carin na uvoz ameriškega blaga v te dežele — predvsem investicijske opreme in kmetijskih presežkov. To bi bilo za ZDA še toliko ugodnejše, ker je njena trgovinska bilanca s temi deželami zelo aktivna, povečanje izmenjave na temelju znižanih carin pa bi pomenilo boljše izkoriščanje zmogljivosti, poživitev investicijske dejavnosti vsaj v izvozu propulzivnih sektorjih in s tem povečanje konkurenčne sposobnosti. S tem v zvezi je seveda tudi forsiranje enotnosti NATO in ustanovitev večstranske jedrske sile z oboroževanjem zaveznikov z raketami Polaris ameriške proizvodnje, kar bi pomenilo dodaten impulz v težki in vojni industriji ter raziskovalnemu delu.

Predlog sedanje administracije za znižanje davkov je zelo kompleksen ne le zato, ker bi se postopoma uvajal v ameriško gospodarstvo v naslednjih treh letih, ampak predvsem v svojem namenu, da z začasnim velikim proračunskim primanjkljajem v naslednjih dveh do treh letih odpravi kronično deficitnost ameriškega proračuna. Predvideno je znižanje davkov od profita korporacijam od 52 odstotkov na 47 odst. in znižanje progresivne davčne lestvice za osebni dohodek od prejšnjih 20—91 odst. na 14—65 odstotkov. To bi začasno občutno zmanjšalo proračunske dohodke, dolgoročno pa vplivalo na poživitev potrošnje, profitov, povečanje in investicijske dejavnosti, s tem pa tudi narodnega dohodka in končno povečanje proračunskih dohodkov, kljub nižji davčni stopnji.

Kljub utemeljenosti in širokoprteznosti tega načrta že zdaj več problemov opozarja, da njegova realizacija ne bo povsem gladka. Stanje v več osnovnih dejavnostih, kot: jeklarski, naftni, avtomobilski, tekstilni in celo živilski industriji je tako, da je domača proizvodnja nekonkurenčna s svetovno, in kjer se vlada ne bori za znižanje uvoznih carin, ampak proti zahtevam kapitala po njihovem zvišanju. Nadalje pomeni De Gaullova politika samostojne vojaške sile in Evropskega skupnega trga brez Anglije in ZDA ne le nevarnost ameriškim načrtom oboroževanja članov Atlantskega pakta s svojim orožjem, ampak predvsem zapiranje tega osnovnega trga za ameriški izvoz blaga z rastočo carinsko bariero in na drugi strani v naraščanju odpora proti ameriškim kapitalnim investicijam, ki so carine proste in grozijo z ekonomskim pritiskom na Zahodno Evropo (kapital v avtomobilski, elektronski, živilski industriji). Da je močan agrarni protekcionizem Skupnega evropskega trga v neposrednem nasprotju z izvozom tako perečih ameriških agrarnih presežkov, je več kot jasno.

Vse kaže, da je prišel zahodni svet v tak položaj, da bo moral prej ali slej spremeniti mnenje, da je svetovno gospodarstvo in svetovna trgovina le vprašanje razvitih kapitalističnih dežel, ob večjem ali manjšem sodelovanju z nerazvitimi deželami, ampak da je tudi za njihov nadaljnji ekonomski razvoj potrebno globlje sodelovanje tudi s socialističnimi državami.

Lilli Darelli, sedemnajstletna Tržačanka, ki je nastopila najprej v zgodovinskem filmu «Črni vojvoda», je dosegla velik uspeh v filmu «Prehitevanje», ki je prav v teh dneh navdušil občinstvo na filmskem festivalu v La Plati. Po vsem tem ni čudno, da ima igralka že dovolj pogodb za vse leto 1963

PO ADJUBEJEVEM OBISKU V RIMU

Verjetno izboljšanje odnosov med Vatikanom in SZ

Neuradni prihod v Rim in Adjubejeva prošnja za sprejem pri papežu - Mrzlična dejavnost novinarjev - Odpor vatikanske desnice in polurni privatni razgovor s papežem

(Posebni dopis)

RIM, marca, — Po obisku v Italiji, se je A. Aljubej, ravnatelj »Izvestij» in zet sovjetskega premiera Hruščova, z ženo Rado vrnil domov. Cilj njegovega obiska je bil, kot se je o tem na široko pisalo, bržkone ta, da vzpostavi med Sveto stolico in SZ določene, doslej še ne dovolj jasne stike. V nekaterih svojih polprivatnih izjavah, je Adjubej poudaril, da nameni sovjetske diplomacije v zvezi z vzpostavitvijo določenih stikov z vatikansko diplomacijo ne temelje na kakršni odpovedi lastni ideologiji z ene ali druge strani, temveč na potrebi, da se v «prid miru» med SZ in Vatikanom, kot neodvisnima in suverenima državama, vzpostavijo temu ustrezni stiki. Mnogo se je govorilo o pomenu Adjubejevega obiska v Rimu. Uradno je bilo rečeno, da je njegov obisk v zvezi z nedavnim zborovanjem Združenja Italija-ZSSR, čeprav je kasneje postalo očitno, da je Adjubej, ki ga je ves čas spremljala njegova žena Rada, Hruščova hčerka, da torej Adjubej v tem času opravil tudi določene zelo delikatne naloge. Že na svoji prvi javni konferenci je izrazil željo, da bi prišel v stik z Vatikanom, se pravi, da bi bil sprejet od papeža Janeza XXIII. In čeprav je bilo to tako od sovjetske kot vatikanske strani demantirano, je Adjubej v resnici že prvega dne, ko je prišel v Rim, zaprosil, da bi ga papež sprejel, in to z namenom, da bi mu v imenu svojega tasta, predsednika ministrskega sveta SZ, čestital k dobitvi Balzanove nagrade za mir. Kot znano je bila ta nagrada papežu podeljena od strani neke mednarodne komisije, v kateri so se nahajali trije sovjetski predstavniki, med njimi tudi slavni skladatelj Soštakovič. Sovjetski predstavniki so bili tudi edini, ki so dodelitvi nagrade papežu izrazili čestitke svoje vlade in to osebne od strani premiera Hruščova. Nekaj ur kasneje je v Rim prišel Aleksej Adjubej, skupaj s svojo ženo Rado.

Več dni so vatikanski kronisti med preživljali izredno napete ure, vtem ko so stikali za ustrezne novicami glede morebitnega srečanja med Janezom XXIII. in zetom sovjetskega ministrskega predsednika. S tem v zvezi so bile tudi objavljene številne zanesljive informacije, ki so bile zatem demantirane, Adjubej sam je po nekem obisku na Trgu sv. Petra in v vatikanski bazilki zapustil Rim in odpotoval na izlet v Južno Italijo.

Dejstvo je, da so nekaj dni zatem, ko je sovjetski gost zaprosil za sprejem pri papežu, nekateri predstavniki rimske kurije izrazili mnenje, da bi to utegnilo predstavljati predvolilno propagandistično potezo v prid italijanske komunistične partije in sovjetske diplomacije na mednarodnem področju, zaradi česar bi papež storil bolje, če bi Adjubeja v privatni avdienci, kot je zaprosil, ne sprejel. V raznih vatikanskih ustanovah, ki se posvečajo proučevanju vprašanj v Vzhodni Evropi in SZ, so se vršile zelo razgibane diskusije. Nekateri predstavniki vatikanske desnice so papežu svetovali, naj bi Adjubeju ne dovolil posebnega srečanja, pač pa naj bi mu nudil možnost, da se srečata na kakšnem splošnem sprejemu, ali kvečjemu na ceremoniji, ki se je vršila preteklega 7. marca in kjer je papež uradno sprejel Balzanovo nagrado za mir, ki mu je bila podeljena.

Zadevo je rešil Janez XXIII. sam, ko se je odločil, da Adjubeja sprejme na privatnem obisku.

V svrho boljše informacije je potrebno tudi omeniti, da se je Adjubej takoj po svojem prihodu v Rim s pomočjo funkcionarjev sovjetskega veleposlaništva obrnil na holandskega prelata mons. Willebrandsa, ki je v zadnjih nekaj mesecih bil kar dvakrat v Moskvi. Prvi obisk je imel za cilj zagotovitev opazovalcev-delegatov patriarhata ruske pravoslavne cerkve na ekumenskem koncilu, drugič pa se je msgr. Willebrands podal v Moskvo, da bi spremljal v Rim primasa ukrajinske katoliške cerkve, mons. Slipyja, ki je bil po dolgih letih izpuščen iz zapora. Obenem je bilo moč izvedeti, da je vtem sovjetsko veleposlaništvo v Rimu stopilo v stik tudi z jezuiti vatikanskega orientalskega inštituta, ki predstavlja najvišjo vatikansko ustanovo za šolanje katoliških strokovnjakov, ki se ukvarjajo z vprašanji Vzhodne Evrope.

V teku vrste tajnih razgovorov med sovjetskim veleposlaništvom v Rimu na eni in msgr. Willebrandsom, jezuitom o. Aleksandrom Kulikom ter funkcionarjem tajništva vatikanske države, msgr. Iginom Cardinalejem, na drugi strani, je bilo srečanje med papežem in Adjubejem določeno do najmanjših podrobnosti. Kljub nasprotovanju vatikanske desnice, je srečanje zadobilo značaj izrednega pomena. Aleksej Adjubej se je udeležil ceremonije izročitve papežu Balzanove nagrade za mir, ki se je bila 7. marca vršila v vatikanski apostolski palači, nakar je bil, po končani svečanosti, v prisotnosti številnih novinarjev povabljen, da sledi papežp v njegove privatne prostore, kjer se je z njim zadržal v razgovoru, ki je trajal približno pol ure.

Uradno je bilo moč izvedeti samo to, da je papež z zadovoljstvom sprejel čestitke premiera Hruščova v zvezi z Balzanovo nagrado, kakor tudi da je Adjubeju zanj izročil zahvalno sporočilo. Uradne vesti tu prenehajo, toda ocene diplomatov, akreditiranih pri Sveti stolici, gredo v dokajšnji meri onkraj samega uradnega videza.

Predvsem je treba omeniti, da sta Adjubej in njegova žena Rada bila med tistimi redkimi gosti apostolske palače, ki jim je bil omogočen ne samo polurni razgovor s papežem, ampak tudi to, da sta bila sprejeta v njegovem privatnem stanovanju. Gre za privilegij, ki so ga le poredkoma deležni tujci in še posebno novinarji.

Po mnenju vatikanske diplomacije gre vso stvar pripisati novemu vzdušju, ki se je v zadnjih mesecih ustvarilo med Vatikanom in SZ, vzdušju, ki je pripomoglo k osvoboditvi ukrajinskega katoliškega primasa Slipyja, kakor tudi, da so na ekumenskem koncilu bili prisotni opazovalci patriarhata ruske pravoslavne cerkve in da je prišlo do vrste pomirljivejših stališč na obeh straneh.

Prezgodaj je še za razna predvidevanja glede bodočega razvoja takšne politike, čeprav je ta neogiben. Po zadnjih zaupnih vatikanskih vesteh, bi se mogel po osvoboditvi ukrajinskega škofa Slipyja zdaj ugodno rešiti tudi primer madžarskega kardinala Mindszentyja, ki se je pred leti zatekel v ameriško veleposlaništvo v Budimpešti. Vse kaže, da se Vatikan, predstavniki madžarske katoliške cerkve, vlada v Budimpešti in celo ameriška vlada, katere gost je kardinal, strinjajo s tem, da bi se mu omogočil odhod v inozemstvo. Dokajšnjo zapreko pri tem pa predstavlja kardinalovo nasprotovanje, da bi zapustil Madžarsko, oziroma svoje sedanje zavetišče, ki je v ameriškem veleposlaništvu madžarske prestolnice. Glede na nove odnose in vzdušje pa ni izključeno, da bi se Vatikan odločil za «blagohoten pritisk» na kardinala Mindszentyja in mu ukazal, da se preseli v Rim. Ta naloga, kot pravijo, je bila poverjena dunajskemu nadškofu, kardinalu Koenigu, ki je bil pred kratkim prav s tem v zvezi poklican k papežu. On bo moral prepričati Mindszentyja, da čimprej zapusti «prostovoljno» Madžarsko in odpotuje v Rim, kjer mu bodo dana napotila za njegovo bodočo dejavnost.

ANTONIO JERKOV

Večer pesnice Marije Mijotove na Općinah

Kakor smo v naši nedeljski številki že poročali, je bil v soboto zvečer na Općinah zelo uspel večer, posvečen domači narečni pesnici Mariji Mijotovi. Zelo številnemu občinstvu je o pesnici spregovoril tržaški književnik Boris Pahor

PROBLEM, KI NE ZANIMA LE SOCIOLOGE, PAČ PA TUDI DRŽAVNIKE

Da bi ogromni kitajski «ocean ljudi» ne prestopil bregov

Vsak dan se na Kitajskem rodi 85 tisoč otrok - Da bi naglo večanje števila prebivalstva zavrli, svetujejo poznejše zakone - Mladi zakoni pa niso le njihova posebnost

Za Kitajsko je pred leti nekdo uporabil ime «ocean ljudi». Ni zgrešil, kajti če smo pred kakimi desetimi leti govorili, da šteje LR Kitajska okoli 660 milijonov ljudi, smo mogli pred kratkim brati, da jih je na Kitajskem sedaj že 750 milijonov. Podatki so približni, kajti nekega temeljitega štetja na Kitajskem ni bilo. Vendar se ve, da se na Kitajskem rodi vsako sekundo po en Kitajček, kar pomeni po 3.600 na uro, odnosno nad 85.000 na dan. Če je pred nekaj leti pekinška vlada vršila celo nekakšno demografsko kampanjo, ker je hotela imeti še več delovnih rok ali vojakov, se je na to streznila in začela z vsemi sredstvi zavirati prenaglo razmnoževanje. Pri tem si je skušala pomagati s propagando, z brezplačnim razdeljevanjem sredstev proti spočetju in tudi z odpiranjem posebnih klinik za umetno prekinjanje nosečnosti. Toda kaže, da vsi ti ukrepi ne zaležejo, kot nam dokazujejo v začetku navedene številke. Zato so si kitajske oblasti izbrale novo in zelo enostavno pot. Po njihovem bi se naglo večanje števila prebivalstva moglo preprečiti s tem, da bi se mladi Kitajci in Kitajke ženili odnosno možile pozneje. Profesor medicinske fakultete v Pekingu Jekung Sao je glede tega bil zelo odločen. Svojo podporo vladi je znanstveno utemeljil takole:

«Za ženske je idealna doba za možitev v letih med 23. in 25. starosti, za moške pa v starosti med 25. in 28. letom. Smatram, da bi morale ženske roditi svojega prvega otroka v 26. ali 27. letu starosti, svojega drugega otroka pa tri ali pet let pozneje.»

V zvezi s tem smo danes priče nekega sociološkega protislovja. Vtem ko Kitajci skušajo tradicijo mladih zakonskih zvez pomakniti čimbolj nazaj, da bi «ocean ljudi» ne prestopil bregov, se v zahodnih deželah dogaja nekaj, kar je prav obratno od tega, kar se dogaja na Kitajskem.

«Pred drugo svetovno vojno — pravi neki zdravnik — je bolj redko bilo dekle, ki se je omožilo pri petnajstih ali šestnajstih letih. Danes ni to prav nikakšna izjema. Edino, kar je danes drugače, je to, da so starši tako mladih žen nekoliko v dvomu, če je to prav ali ne. Nekateri se sprašujejo, ali bi sploh smeli svojim tako mladim hčeram dovoliti, da se omožijo. In zelo so presenečeni, ko jim povem, da primer njihove hčere ali tudi sina, ni nič kaj posebnega, kot si oni zamišljajo».

Vsekakor zavzema glede tega Zahodna Nemčija prvo mesto v Evropi. V Zahodni Nemčiji je na desettisoče zakonov, v katerih žena še ni dokončala svojega osemnajstega leta. Kar se pa tiče mladih zakonskih mož, se je število onih, ki so se oženili pred svojo polnoletnostjo, v zadnjih petdesetih letih za štirikrat povečalo. In kot potrdilo trditvi, ki jo je dal pekinški profesor Jekung Šao, je značilnost teh mladih zakonov ta, da imajo zelo veliko, v povprečju največ otrok. V 60 odstotkih primerov zelo mlade matere zanosijo v tretjem ali četrtem mesecu zakona in povprečje otrok v teh zakonih je med štirimi in petimi otroki.

Profesor na muenchenskem vseučiljišču Herz Dering je nedavno prikazal primer neke deklice, ki je zanosila že v svojem dvanajstem letu. Zaskrbljeni starši so jo pripeljali k njemu na pregled. Seveda sta bila oče in mati vsa preplašena... Potem ko je profesor dekletce podrobno pregledal, je starše pomiril, ker je bilo dekletce že povsem razvito. In dekletce je kmalu postalo mati in rodilo zelo lepo razvitega otroka. Oče temu otroku je bil komaj štiri leta starejši od matere in danes sta to zelo srečen zakonski par.

Ne smemo pa pri tem misliti, da je glede tega Nemčija neki osamljen primer. Anglija, ki je nekdaj veljala za najbolj puritansko deželo na svetu, gre krepko po isti poti. Neka britanska javna delavka je glede tega izjavila:

«Dekle, ki se ne poroči do 23. leta starosti, predstavlja posebnost. Današnja dekleta mislijo, da če se ne poročijo do svoje 23. leta, da bodo ostale «zarjavele device».

Toda ne glede na subjektivno mnenje te Angležinje drži, da 40 odstotkov nevest v Veliki Britaniji stopijo v zakon pred svojim 21. letom. Še pred drugo svetovno vojno je značilna «angleška morala» terjala, da se mora dekle zaročiti vsaj poldrugo leto preden stopi v zakon. Danes pa najmanj 20 odst. angleških zaročenk v starosti pod 20 letom stopijo v zakon, ker k temu »sili čas», ker so pač že zanosile.

Kaj pa menijo glede tega francoski zdravniki in sociologi? Je ta pojav doma tudi v «lahkoživi» Franciji. Mnenje francoskih zdravnikov in sociologov je zelo enostavno in soglasno:

«Da, toda pri nas v manjši meri. V tem stoletju se je doba prve zakonske zveze znižala pri moških le za tri, pri ženskah pa za dve leti. Vendar pa drži, da se število mladih mater neprestano veča.

Neka mati ,ki se smatra za zelo sodobno, je pred kratkim vprašala svojega zdravnika za nasvet:

«Moja hčerka dokončuje sedaj svoje štirinajsto leto. Morda je že čas, da se z njo o nekaterih stvareh bolj odkrito pogovorim?».

Zdravnik ji je odgovoril:

«Ne izgubljajte časa, ona že ve vse, kar ji je potrebno».

Čeprav bi ne soglašali z mnenjem zdravnika kajti res je, da deklica že marsikaj ve, toda vprašanje je, kako ve in iz kakšnih virov je to zvedela. Toda dejstvo je, da so današnji mladeniči in dekleta mnogo bolj in bolje obveščeni o marsičem, kot so bili njihovi starši v njihovih letih.

Neki pedagog je to razliko med prejšnjo in sedanjo generacijo takole označil :

«Danes so dekletca že pri trinajstih letih elegantne in koketne. Loščijo si nohte, rdečijo ustnice in si natikajo čevlje z visokimi petami. Njihove matere so to počele šele v šestnajstem, njihove stare matere pa šele v dvajsetem letu.»

Edini narod v Evropi, ki predstavlja v tem nekakšno izjemo, so Irci. Na Irskem se dekleta in mladeniči možijo odnosno ženijo v poznejših letih. Sociologi pravijo, da je to posledica njihovega siromaštva in gospodarske zaostalosti.

Kaj pa pravi glede tega medicina? Tudi medicina je glede mladih zakonov odnosno mladih mater spremenila svoje mnenje. Sicer ne gre tu za neko uradno izjavo kakega mednarodnega strokovnega kongresa, pač pa za mnenje posameznikov. Sodobni medicinski strokovnjaki pravijo, da so otroci iz poznejših zakonov na splošno bolj zreli, celo bolj inteligentni kot otroci iz prezgodnjih zakonov; z druge strani pa da so otroci zelo mladih mater mnogo lepši in bolj vitalni. Prof. Lenz iz Hamburga, ki je v svoji dolgi karieri registriral kar 200.000 rojstev, je izjavil:

«Otroci zelo mladih mater trpijo mnogo manj anomalij, kot otroci, ki se rodijo starejšim staršem. Pri otrocih, ki se rodijo staršem, katerih starost gre nad 40 let, je bilo opaženo 25-krat več primerov mongolizma kot pri otrocih zakoncev izpod 25 let starosti. Poleg tega mlade matere laže rodijo in se izpostavljajo manjši nevarnosti.»

Isti zdravnik je mladim zakoncem dal sledeči nasvet:

«Ne čakajte na veliko plačo, na stanovanje in avtomobil, da bi se šele tedaj poročili. Nedomestilo za vsa ta ugodja boste dobili v mnogo lepših otrocih.»

Knjižna razstava v Prosvetnem domu na Općinah ob priliki večera M. Mijotove je prav tako lepo uspela kot večer sam

Iz umetnostnih galerij

Renato Volpini v «La Cavana»

Če pomislimo, da je mladi Renato Volpini, ki sedaj razstavlja v galeriji La Cavana, razstavljal na predzadnji beneški bienali že v lastni dvorani, in to v tretjem letu po končanem šolanju, potem je moral biti vsekakor posebno nadarjen gojenec muze slikarstva. V našem primeru sodobnega slikarstva, seveda. O tem pričajo nagrade in dolga vrsta osebnih razstav ter prisotnost na važnejših skupnih razstavah doma in na tujem, ki jih navaja katalog, v katerem nam Volpinija predstavlja znameniti umetnostni kritik in pisatelj Gillo Dorfles. Egipt, Poljska, Nemčija, Danska, Švedska in Japonska so videli Volpinijeva dela. Podobno razgibano dejavnost pa lahko razvije le grafik, ki s tiskom razmnožuje svoje stvaritve. V svojem bistvu je Volpini res grafik, čeravno nam v La Cavani, poleg jedkanic prikazuje tudi svoja olja. A v teh zopet igra glavno vlogo grafična črta, ki se previja, vzpenja in lomi, zamotava in razmotava v zelo jasnih abstraktnih zasnovah posebne vrste, kjer je barva popopolnoma podrejena črtni igri. Priznamo, da nje tenke, skoro nadzvočno utripajoče pesmi ne čuje notranje uho premnogih. In vendar je v teh malih delih čar hladne domiselnosti, ki ni vsakomur dana, čar, ki ključ svoji abstraktnosti ustvarja «nekaj», čeravno ta nekaj postavljamo v narekovaje.

MILKO BAMBIČ

PREJELI SMO

DECIBAN, list za naše najmlajše. Izdaja Mladinska knjiga v Ljubljani. St. 7. Leto 1962-63.

PERSPEKTIVE. Mesečnik za kulturo in družbena vprašanja. St. 25. Leto III. 1962-63. Državna založba Slovenije, Ljubljana.

ZDRAVSTVENI VESTNIK. Strokovno glasilo slovenskega zdravništva. Letnik XXXI., št. 7-8. Ljubljana 1962.

LIBRI E RIVISTE D'ITALIA. Rassegna Bibliografica Mensile. Anno XV. N. 155. Gennaio 1963. Presidenza del Consiglio dei Ministri. Roma.

KNJIGA 63. Založnik: Mladinska knjiga v Ljubljani. St. 2.

PLANINSKI VESTNIK. Glasilo Planinske zveze Slovenije. Letnik XIX. St. 3. Marec 1963. Ljubljana.

RADIO VELEVIZIJA

TOREK, 19. MARCA 1963

Radio Trst A

8,00: Koledar; 8,30: Morje v slovenski pesmi; 9,00: Praznična maša; 10,00: Maša, nato Orkester Mantovani; 11,30: «Kamen resnice», pravljična zgodba; 12,30: Glasba po željah; 13,30: Glasba po željah; 14,45: Vokalni duet Kos-Perko; 15,00: Ciganske melodije; 15,20: Pojeta M. Martino in C. Lojacono; 15,40: Smetana: Moja domovina; 17,00: «Praznik sv. Jožefa — znanilec pomladi»; nato Karniški koncert; 18,30: Brahms: Rapsodija; 19,00: Pisani balončki; nato Znane melodije; 20,00: Sport; 20,30: Domači in tuji motivi; 21,00: Gogolj: «Taras Bulba», VII. oddaja; 21,30: Sopranistka Letizia Trevisani Benetti; 22,00: Obletnica meseca; 22,15: Plesna glasba; 23,00: Orkester Stan Kenton.

Trst

12,00: Plošče; 12,30: Glasbeni program; 12,45: Domače vesti.

Koper

6,15: Jutranja glasba; 7,00: Prenos RL; 7,15: Glasba za dobro jutro; 11,00: Otroški kotiček; 11,30: Skladbe Ubalda Vrabca in Marjana Kozine; 12,00 in 12,50: Glasba po željah; 13,40: Orkestri in ansambli; 14,00: Zabavne popevke; 14,30: Sola in življenje; 14,50: Glasbena medigra; 15,30: Slov. narodne pesmi; 16,00: «Poslušajmo jih skupaj»; 16,30: Tretja stran; 16,45: Operna glasba; 17,40: Glasbene želje; 18,00: Prenos RL; 19,00: Poje Jenny Luna; 19,30: Prenos RL; 22,15: Trio Buddy De Franco; 22,40: Glasba za lahko noč; 23,00: Prenos RL.

Nacionalni program

6,30: Vreme na ital. morjih; 8,20: Glasba za dobro jutro; 8,30: Glasbeni sejem; 9,05: Klasiki lahke glasbe; 9,20: Glasba za orgle; 10,15: G. Somis: Koncert za violino, godala in čembalo; 10,30: Za sam orkester; 11,15: Duet; 11,30: Koncert; 14,00: Slavne pesmi; 14,15: Filmska glasba; 14,55: Vreme na ital. morjih; 17,25: Simfonični koncert; 19,10: Plesna glasba; 21,05: Vojlina tribuna; 22,05: Ugo Balestni - Rodolfo Del Corona: «Giuliano de' Medici».

II. program

8,00: Jutranja glasba; 9,00: Ital. glasba; 9,35: Pisan program; 10,35: Glasba za prazniční dan; 14,15: Parada orkestrov; 15,00: Rapsodija; 15,30: Kolesarska dirka Milan-Sanremo; 16,30: Ugajajo mladim; 17,00: Plesna glasba; 17,45: Vaš juke box; 18,35: Vaši izbranci; 20,35: Glasbeno nagradno tekmovanje; 21,35: Teden borbe proti lakoti; 21,45: Večerna glasba; 22,10: Jazzovski kotiček.

III. program

17,30: Na programu Franz Liszt; 18,40: Tuji periodični tisk; 19,00: Skladbe Francoisa Couperina; 19,15: Angleška kultura; 19,30: Vsakovečerni koncert; 20,30: Revija revij; 20,40: Na programu Brahms; 21,20: Problemi glasbene interpretacije; 22,15: Literarna oddaja; 22,45: Glasba danes.

Slovenija

5,00: Dobro jutro!; 8,05: Monolog in trije dueti iz jug. oper; 8,40: Z zabavnim orkestrom Scholz; 8,55: Radijska šola; 9,25: Od rumbe do twista; 9,45: «Luštno je vigred»; 10,15: Povest o starem atamanu; 10,40: Napredujte v angleščini; 10,55: Nova popevka; 11,00: Pozor, nimaš prednosti!; 12,05: Kmetijski nasveti; 12,15: Miha Dolžan igra citre; 12,30: Igramo za razvedrilo; 13,15: Obvestila; 13,30: Matija Bravničar in Blaž Arnič; 14,05: Radijska šola; 14,35: Pri Joževcu; 15,15: Kitara in harmonika; 15,30: V torek na svidenje; 16,00: Vsak dan za vas; 17,05: Koncert po željah; 18,00: Aktualnosti; 18,10: Iz zborovske glasbe; 18,45: S knjižnega trga; 19,00: Obvestila; 19,05: Glasbene razglednice; 20,00: Dva impromptuja Franza Schuberta; 20,15: Radijska igra; 21,00: Couperin: Tretji kraljevi koncert; 21,20: Jug. pevci zabavne glasbe; 22,15: Nočni akordi; 23,05: Ray Conniff; 23,20: Skupni program JRT.

Ital. televizija

15,15: Kolesarska dirka Milan-Sanremo; 17,30: Program za najmlajše; 19,00: Dnevnik; 19,15: Polure z Alcaiolom; 20,15: Sport; 20,30: Dnevnik; 21,05: Vojlina tribuna; 22,05: Teletris; 22,40: Violinist Izak Stern; 23,05: Dnevnik

DRUGI KANAL

21,05: Dnevnik; 21,15: TV igra «Poročnik Becker»; 22,05: Posebna oddaja o kolesarski dirki med Milanom in Sanremom; 23,00: Na pragu znanosti; 23,20: Sport.

Jug. televizija

NI SPOREDA.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Skušajte svoje delo usmeriti tako, da ne bo škodilo drugim. Izkoristite bolj načrtno svoj čas. Skušajte počivati.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Dobri izgledi za vaše načrte, prišlo bo do spremembe. Uspešno boste branili svojo srečo. Zdravje dobro.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Vaša strast za oblastjo bi mogla uničiti vse dobre načrte. Posebno srečen dan za vas in osebo, ki jo ljubite. Zdravje dobro.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Ne prepletajte svojega dela s čustvenimi elementi, ker bi mu to škodilo. Okoliščine vas bodo spremenile v optimista. Pazite na zdravje.

LEV (od 23.6. do 22.8.) Neki konkretni predlogi vas bodo še bolj spodbudili k delu. Če ljubite presenečenje, boste tokrat zadovoljni.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Izgledi za uspešen zaključek nekega posla so prav dobri. Vaša plemenitost in darežljivost bosta zelo upoštevani. Zdravje nespremenjeno.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Bodite kritični in objektivni v vsakem primeru, tudi če bi to šlo na vaš račun. V čustvenem pogledu neuspešen dan. Držite se predpisane diete.

ŠKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Ne bojte se svojih tekmecev, zakaj vaše možnosti so boljše od njihovih. Utrdili si boste svoj ugled. Zdravje dobro.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Skušajte tudi drugim prikazati svoje sposobnosti in zagotovo si boste utrdili svoj položaj. V čustvenem pogledu zanimiva sprememba. Izboljšano zdravje.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Ne vztrajajte trmasto na svoji nepopustljivosti in vse se bo uredilo, da bo prav. Kljub težavam imejte zaupanje vase. Zdravje odlično.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Dobri izgledi na uspeh za one, ki bodo potovali v tujino. Življenje v dveh bo lepše in srečnejše. Zdravje prav dobro.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Nek osebni nesporazum grozi pokvariti vse, kar je bilo pozitivno storjenega. Nerazumevanje od strani ljubljene osebe. Nespečnost.

Van Allen pravi...

Tudi Zemlja ima svoj rep

V Washingtonu se je začel kongres o vsemirskih znanostih. Največje zanimanje poslušalcev je prvi dan kongresa vzbudilo predavanje, ki ga je imel prof. James Van Allen z državnega vseučilišča v Iowi. Prof. Jamesa Van Allena ni treba posebej predstavljati, saj je znan po radioaktivnih pasovih ali radioaktivnem pasu, ki obkroža naš planet in ki nosi po njem ime. Zato je že sam s svojim nastopom pritegnil pozornost vseh navzočih.

V svojem referatu je Van Allen prinesel nekaj novega: Povedal je, da naša Zemlja na svoji poti okoli Sonca vleče za seboj zelo dolg rep naelektrenih delcev in da se ta rep nahaja vedno na oni strani našega planeta, ki je trenutno v senci. Ta rep ter še neki «obroč elektrinega naboja, ki obkroža Zemljo, ki pa še ni povsem [illegible] sta dve novi značilnosti [illegible] s proučevanjem našega [illegible] Hkrati pa sta to dve zn[illegible], ki odpirata nove možnosti za proučevanje vesoljskega prostora, ki pa hkrati predstavljata nove probleme za morebitne vesoljske polete.

Ameriški znanstvenik je v svojem referatu povedal, da so robovi «magnetne sfere», ki obkroža našo Zemljo, polni drobcev ali delcev, ki so električno nabiti in ki krožijo na razdalji med 50.000 in 65.000 km od površine naše Zemlje. Sedaj se je na podlagi podatkov, ki so jih dali umetni sateliti in še posebej sateliti vrste «Explorer», ugotovilo, da se ta «rob», ta tenka plast nahaja bodisi na oni strani Zemlje, ki je v senci. Vendar pa hkrati drži, da se na neosvetljeni strani Zemlje dogaja neki poseben fenomen.

Tako imenovani «sončni vetrovi», to se pravi oni radiacijski tokovi, ki jih Sonce neprestano bruha v vesolje, povzročajo, da se «rob», «magnetosfere» podaljšuje. V nekem trenutku pa se opazi nenadno izginotje zgoraj omenjenih delcev, ki se nato spet pojavijo. Njihov obstoj je bil ugotovljen vse do razdalje, ki se razteza od 120.000 do 160.000 milj od površine Zemlje, to se pravi na razdalji od 160.000 do 256.000 km.

Ameriški znanstvenik Van Allen je nato dodal, da sta on in njegov asistent Frank prišla do zaključka, da se «rep» naelektrinih delcev, ki ga Zemlja vleče za seboj, počasi oži, dokler se nekje daleč, daleč ne konča v nekakšni konici, tako da dobi obliko padajoče kaplje.

S praktičnega vidika predstavlja novo odkritje, ki ga je razložil v Washingtonu Van Allen, nevarnost, ki se bo pojavila pred onimi, ki nameravajo potovati v vesolje kot kozmonavti, odnosno pred onimi, ki bodo kozmonavte poslali z Zemlje. Z druge strani pa Van Allen zatrjuje, da intenzivnost teh radiacij ni tolikšna, da bi mogla preprečiti potovanje skozi ta pas, seveda če bi človek mogel skozi z določeno naglico.

Razmotrivanje tega pojava je logično privedla do zadeve Van Allonovega pasu in s tem v zvezi je bilo govora o teoriji tako imenovanega «električnega obroča» in sicer v smislu najnovejših podatkov, ki jih je zbral umetni satelit «Explorer 12». Teorija o električnem obroču, ki da kroži okoli Zemlje, od vzhoda proti zahodu, ni nova. Novi pa so elementi o obstoju tega obroča, ki naj bi bil posledica raznih vplivov Sonca ter magnetskega polja Zemlje. Obroč pa ni povsem koncentričen, pač pa ima svoje središče kakih 15.000 km od Zemlje.

O sončnih radiacijah sta spregovorila tudi dva znanstvenika, ki delujeta v znanstvenem laboratorju Lockheed v Palm Altu v Kaliforniji. Znanstvenika zatrjujeta, da morejo delci, ki tvorijo radiaktivne pasove, negativno vplivati na delovanje sončnih baterij umetnih satelitov. Potemtakem bi bilo treba umetne satelite opremiti z močnejšimi baterijami, ki bi s svojo jakostjo paralizirale električni naboj teh naelektrenih delcev radioaktivnega pasu.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 10.2, najnižja 5.5, ob 19. uri 8.4; zračni tlak 1016.3 pada, veter jugovzhodnik 1 km, vlage 87 odst., nebo oblačno, 1.4 mm dežja, morje mirno, temperatura morja 6 stopinj.

Tržaški dnevnik

Danes, TOREK, 19. marca Jožef
Sonce vzide ob 6.12 in zatone ob 18.15. Dolžina dneva 12.03. Luna vzide ob 2.14 in zatone ob 11.21
Jutri, SREDA, 20. marca Igor

S SINOČNJE SEJE TRŽAŠKEGA OBČINSKEGA SVETA

Sprejet načrt za razlastitev zemljišč z izključitvijo področja Barkovlje-Boved

Opozicija je zahtevala, da bi morala občina razlastiti zemljišča v središču mesta, kjer jih je precej na razpolago, ne pa razlaščati mala kmetijska posestva - Intervencija za ureditev grobišča partizanov na pokopališču pri Sv. Ani

Z glasovi demokristjanov, socialdemokratov, republikancev in liberalcev je včeraj tržaški občinski svet sprejel sklep o razlastitvi skoraj enega milijona kv. m zemljišč v Rocolu—Melari, pri Spodnji Magdaleni in pri Spodnji Magdaleni pod Rovtami, kjer naj bi v prihodnjih desetih letih zgradili tri samostojna stanovanjska naselja za nekaj nad 6000 ljudskih stanovanj. Proti sklepu so glasovali misovci in svetovalec Skupe slovenske liste dr. Simčič; komunisti, socialisti in Tolloy pa so se vzdržali glasovanja. Odbor je sprejel zahtevo opozicije, da se črta iz načrta področje Barkovlje—Boved.

Pred glasovanjem so govorili še nekateri svetovalci, ki niso prišli na vrsto na prejšnji seji. Prvi je govoril komunist Tonel, ki je obsodil občinski odbor, da je sestavil celoten načrt za zidanje omenjenih stanovanj, ne da bi dal poprej celotno vprašanje v razpravo vsaj občinskemu svetu, ki se je sedaj znašel pred izvršenim dejstvom. Zato je svetovalec Tonel predlagal, naj se razprava in glasovanje o predlogu odložita in naj se po možnosti sestavi posebna občinska komisija za izbiro gradbenih področij. Komisija, občinski odbor in odbornik za urbanistiko, naj bi se glede tega vprašanja posvetovali z raznimi organizacijami in ustanovami, da bi lahko izdelali takšen načrt, ki bi ustrezal dejanskim potrebam velike večine prebivalstva. Potem ko je priznal, da je namen zakona, ki obvezuje občine, da morajo določati gradbena področja za ljudska stanovanja in preprečiti špekulacijo z zemljišči, je svetovalec Tonel ugotovil, da je občinski odbor te namene zakona preslišal in da se je usmeril na zemljišča, ki so last malih posestnikov, namesto da bi svojo pozornost usmeril na zemljišča velikih špekulantov, ki se nahajajo v osrednjih predelih mesta, in sicer v starem mestu in na področju Ulice Rigutti, kjer bi lahko zgradili delavska stanovanja. Poleg tega je zahteval, da mora občina ovreči načrt o gradnji enosobnih stanovanj in da bo treba na teh področjih zidati stanovanja, ki bodo popolnoma ustrezala delavskim družinam. Nato je še zahteval, da se iz načrta črta področje v Barkovljah—Boved, ker ni primerno za zidanje delavskih stanovanj.

Za njim je govoril v imenu skupine PSI svetovalec odv. Senigaglia, ki je najprej poudaril, da se v zvezi s predloženim načrtom postavlja vprašanje, ali lahko pričakujemo, da bo imel Trst v prihodnjih desetih letih potrebo po tolikih stanovanjih, kolikor jih predvideva načrt. Poudaril je, da ustanovitev avtonomnih stanovanjskih naselij ne ustreza dejanskim potrebam prebivalstva, ker povzroča, da se družine, ki dobijo v teh naseljih stanovanja, oddaljijo od mestnega kulturnega središča, kar nam danes dokazujeta tudi naselji San Sergio in pri Sv. Alojziju, kjer so ljudje prepuščeni sami sebi. Tudi odvetnik Senigaglia je vprašal odbor, zakaj se ni odločil in potrudil, da bi našel prosta zemljišča v središču mesta in okrog Sv. Ivana, zlasti pa v starem mestu, kjer bi bilo treba porušiti stare nehigienske hiše, namesto da je izbral zemljišča kjer je mnogo kmetijskih posestev in ki so oddaljena od mesta. Prav tako je nasprotoval, da se gradijo delavska stanovanja v Barkovljah—Bovedu zaradi prevelike oddaljenosti.

Obsodil je občinski odbor, da je s tem načrtom postavil občinski svet pred izvršeno dejstvo, ker bi morala o njem odločati posebna komisija občinskega sveta.

Potem ko so govorili socialdemokrat odv. Puecher, svetovalec Tolloy in misovec Lonciari, je svetovalec skupne slovenske liste dr. Simčič poudarili, da bi morali pri Spodnji Magdaleni pod Rovtami za gradnjo stanovanj razlastiti kmetijska posestva. Predno se prizadene to področje, je dejal dr. Simčič, bi bilo treba izkoristiti vse druge možnosti, kar z načrtom ni bilo storjeno. Poleg tega se dr. Simčič ni strinjal s ceno, ki jo predlaga občina in ki znaša največ 3.000 lir za kv. m, s čimer ne bodo prizadeti bogataši in veleposestniki, ampak samo revno prebivalstvo, delavci in mali kmetje.

Pred glasovanjem je na razne intervencije in predloge odgovoril podžupan prof. Cumbat. Najprej je izjavil, da odbor sprejme zahtevo skoraj vseh govornikov, da se izključi iz načrta področje v Barkovljah—Bovedu. Glede opripomb, da so določena področja na vzhodnem delu mesta preveč oddaljena za zidanje delavskih stanovanj, je skušal dokazati, da to ni res, češ da so vsa področja več ali manj oddaljena 3 km zračne poti od trga Perugino. Glede razlastitve kmetijskih posestev, pa je podžupan enostavno dejal, da je to usoda vseh kmetij, ki so v neposredni bližini mesta, ker se mesto širi. Na zahtevo, naj bi občina poiskala ustrezna zemljišča, kot na primer v starem mestu, je podžupan poudaril, da je to sedaj nemogoče, ker so ta zemljišča predraga in stanejo sedaj več kot 100.000 lir kv. m. Na področju Sv. Ivana in Montebela pa je zelo malo zemljišč na razpolago, kar ne pride sploh v poštev. Po njegovem odgovoru so predstavniki posameznih skupin dali glasovalne izjave.

V začetku seje so svetovalci postavili nekaj vprašanj. Tako je komunistični svetovalec Calabria predložil odborniku za javna dela pismeno vprašanje, v katerem ga vprašuje, ali je bila razpisana dražba za gradnjo spomenika padlim partizanom, ki so pokopani na pokopališču pri Sv. Ani, in ali ne namerava občinska uprava, dokler ne bo postavljen spomenik, začasno urediti prostor nad grobnico, kjer so pokopani partizani in ga okrasiti s cveticami.

Liberalec dr. Trauner pa je opozoril odbornika za javna dela o nujnosti popravila in ureditve Ulice dei Porta, ki je v zelo slabem stanju. Komunistična svetovalka dr. Weiss je vprašala župana, ali ne namerava podpreti borbe, ki jo sedaj vodijo uslužbenci zavarovalnih družb za boljše delovne pogoje. Nato je odbornik Gasparo dejal, da je občina solidarna s temi uslužbenci in da se bo zanimala za zadevo. O istem vprašanju se je oglasil tudi demokristjan Coloni, ki je dejal, da so pri neki družbi prisilili uslužbence, da so prišli na delo. Odbornik Gasparo je to obsodil in poudaril, da bo odbor poizvedel, ali je to res. Poleg tega je odbornik Gasparo odgovoril tudi na eno od prejšnjih vprašanj svetovalca Colonija, ki je predlagal, naj občina posreduje pri pristojnem ministrstvu, da se poviša plača brezposelnih delavcev, ki jih občina začasno zaposluje pri pogozdovanju. Odbornik je dejal, da ti delavci sedaj dobivajo 25.000 lir na mesec in 5.000 lir posebne doklade, kar znaša skupno 30.000 lir. Poleg tega pa je občina izposlovala, da dobivajo tudi vse tiste podpore, ki jih dobivajo brezposelni od ustanove ECA. Zatem je odbornik za industrijska podjetja Verza odgovoril svetovalcu Tonelu, ki je predlagal ustanovitev avtobusne proge od Sv. Ivana do Ul. delle Cave, kjer so zgradili večje število ljudskih stanovanj, da ACEGAT proučuje to vprašanje in da bo postavil avtobus, takoj ko bo občinski tehnični urad poskrbel za razširitev gornjega dela omenjene ulice. Isti odbornik je odgovoril tudi na vprašanje svetovalca dr. Pincherleja glede smeti, ki se kopičijo na nekem zemljišču v starem mestu. Dejal je, da je občinska uprava svoj čas z uspehom posredovala, da pa so se sedaj na istem mestu spet pojavile smeti, zaradi česar bo občina izdala odločbo, s katero bo prisilila lastnika, da drži svoje zemljišče snažno in da zgradi okrog njega visoko ograjo.

PROSLAVA MEDNARODNEGA DNEVA INVALIDOV DELA

27 invalidom dela podelili častne značke in diplome

Polaganje vencev na pokopališču, v Esso Standard in na morju

V nedeljo so tudi v Trstu praznovali mednarodni dan invalidov dela, ki ga proslavljajo v 55 državah po svetu. Od leta 1960, to je od grozne rudarske nesreče v Marcinellu, je posvečen ta dan tudi spominu delavcev, ki so se smrtno ponesrečili na delu. Pobudo za proslavo je dala pri nas tržaška sekcija Združenja pohabljencev in invalidov. Zjutraj so najprej položili lovorova venca na spominski steber, posvečen smrtnim žrtvam dela na pokopališču pri Sv. Ani, ter na ploščo, ki spominja na najhujšo nesrečo na delu v Trstu v rafineriji Esso Standard pri Sv. Soboti. Z vlačilca «Regulus» pa so vrgli v morje lovorov venec v počastitev spomina smrtno ponesrečenih pomorščakov. Razen tega je škof Santin bral tudi mašo.

Glavna proslava je bila v mali dvorani gledališča «Verdi», kjer so bili poleg številnih invalidov dela navzoči tudi predstavniki vseh oblasti. Prvi je spregovoril predsednik združenja Zocco, ki je orisal pomen tega dneva ter se obrnil na župana s prošnjo, naj se v spomiškem parku pri Sv. Justu postavi spomenik tudi padlim na delu.

Uradni govornik poslanec Bologna je poudaril, da mora človeška družba še posebno skrbeti za žrtve dela ter za svojce padlih na delu. Predvsem je treba storiti vse, da se zagotovi varnost na deloviščih. Invalidom, ki so še sposobni za lažja dela, je treba zagotoviti, da se preusposobijo, prispevajo svoj delež proizvodnji in tako ostanejo aktivni člani družbe. Tistim pa, ki sploh niso več sposobni za delo, je treba zagotoviti mirno in dostojno življenje. Pri tem je omenil zakon od 19. januarja, s katerim so se zvišale nezgodne rente in se je razširilo zavarovanje pri INAIL še na nekatere druge kategorije.

Nato je spregovoril župan dr. Franzil, ki je dejal, da bo občina po svojih možnostih podprla Združenje pohabljencev in invalidov dela. Preden se je začelo razdeljevanje častnih značk in diplom, je predsednik Zavoda za zavarovanje proti nezgodam na delu Grandi poudaril žrtvovanje teh novih invalidov ter dejal, da bodo invalidom čimprej izplačali višje rente in zaostanke.

Letos so prvič med invalidi dela tudi trije zdravniki, ki so med delom v svojih radioloških kabinetih dobili hude poškodbe. Diplome in značke so podelili devetim velikim invalidom in 19 posebnim invalidom. Veliki invalidi so naslednji: Piero Petronio, primarij kirurškega oddelka splošne bolnišnice, radiolog dr. Egidio Petz, Luciano Pugliese, Vittorio Gregori, Giorgio Visintin, Franc Hačka, Fulvio Pocecai, Pietro Rusgnach in Fausto Sgrazzutti. Posebni invalidi pa so naslednji: prof. Antonio Mezzari, primarij ortopedskega oddelka splošne bolnišnice, Mario Crismani, Annunciata Borello, Clemente Mattiassi, Franc Žigon, Giuseppe Candotti, Bruno Parma, Aristeo Degrassi, Augusto Lussetti, Antonio Grisonich Nicolò Giurco, Romano Grassi, Just Pegan, Luigi Bratasevich, Giovanni Trento, Valentino Visintin, Bruno Pelinzon in Luciano Bressan. Popolde so predstavniki združenja nesli vsem delavcem, ki so se ponesrečili na delu in se zdravijo v bolnišnicah, darilne zavoje.

«Razbiti vrč» sinoči v Škednju

Po lepem uspehu v nedeljo popoldne v Gorici (o tem poročamo na goriški strani) je igralska skupina iz Mežice včeraj zvečer nastopila še v Škednju. Tudi to pot so se mežiški igralci dobro izkazali. Z vse prej kot lahkim delom — Kleistov Razbiti vrč je pisan v verzih — so pokazali, kaj je moč doseči z vztrajnostjo in resnostjo tudi med amaterji. Zlasti nekateri igralci so se na odru gibali in govorili brez vsake zadrege ali okornosti.

Občinstvo je goste po predstavi toplo pozdravilo in predstavni prosvetnega društva so jim dali cvetja. Sicer pa bi občinstva lahko bilo odločno več.

DANES KONČNI SKLEPI VOLILNE KOMISIJE

Otvoritveno volilno zborovanje tržaške federacije KPI

Poslanec Vidali je poudaril, da je KPI edina v Trstu, ki bo poslala predstavnika v senat in v poslansko zbornico, v katero bo izvoljen predstavnik Slovencev

V nedeljo dopoldne je bilo v kinematografski dvorani «Arcobaleno» prvo volilno zborovanje KPI, na katerem je v začetku predsedujoči tajnik federacije prof. Sema predstavil tržaške komunistične kandidate za poslansko zbornico in senat. Prof. Sema je poudaril, da se je KPI leta 1958 obvezala, da bo Vidali, takoj ko bodo v Trstu tudi senatorske volitve, odstopil svoje mesto v poslanski zbornici slovenski kandidatki Mariji Bernetič. Nato je dejal, da s sedanjimi volitvami daje KPI možnost slovenski narodni skupnosti, da bo imela svojega predstavnika v italijanskem parlamentu.

Za njim je na kratko spregovoril član vodstva mladinske komunistične federacije Uršič, ki je pozval mladince, naj polnoštevilno glasujejo za komunistično listo.

Nato je v slovenščini govorila kandidatka za poslansko zbornico Marija Bernetič. Dejala je med drugim, da Slovenci v Trstu najbolj občutijo politični monopol Krščanske demokracije. Komunistična partija, je dejala Bernetičeva, vodi odločno borbo proti Krščanski demokraciji za obstoj in razvoj tudi slovenske narodne skupnosti, ker zahteva, da se s Slovenci ravna enako v vseh treh pokrajinah dežele. Zato bo KPI tudi med temi vsedržavnimi volitvami posvetila Slovencem vso pozornost in jim nudi možnost, da izvolijo v parlament tržaškega slovenskega predstavnika. Samo KPI je sposobna, je poudarila Bernetičeva, da s podporo večine slovenskih glasov uresniči upravičeno željo slovenskega prebivalstva, da po dolgih letih dobi svojega predstavnika v najvišjem predstavniškem organu države.

Potem ko je omenila, da je bil pred 29 leti izvoljen v parlament slovenski komunistični kandidat Jože Srebrnič, je dejala, da se slovensko prebivalstvo gotovo ne bo odreklo tej novi priložnosti, ki se mu nudi, da s svojimi glasovi ter ob bratski podpori italijanskih naprednih volivcev izvoli na komunistični listi svojega poslanca. Nadalje je Bernetičeva poudarila, da komunisti želijo, da bi bil sedaj izvoljen slovenski poslanec, da bo lahko v parlamentu odločno zagovarjal pravice slovenske manjšine.

Glavni govor je imel poslanec Vidali, ki je ostro polemiziral s Krščansko demokracijo, katera ni izpolnila svojih obvez in obljub, ki jih je svoj čas dala, kar najbolj občutijo zlasti Tržačani. Poudaril je, da je Komunistična partija edina v Trstu, ki bo poslala svojega predstavnika v senat in v poslansko zbornico, kamor bo izvoljen predstavnik Slovencev, ki se ne bo boril in zavzemal samo za slovensko narodno skupnost, ampak za vse tržaško prebivalstvo, saj do sedaj KPI, čeprav ni imela v parlamentu nobenega Slovenca, odločno branila slovenske pravice. Potem ko je omenil, da mora biti osrednje vprašanje sedanje volilne kampanje borba za mir, za razorožitev in za mirno sožitje med narodi, je napadel Krščansko demokracijo, ki je po ustanovitvi avtonomne dežele Furlanija—Julijska krajina odložila izglasovanje deželnega volilnega zakona, kakor tudi zakone o ustanovitvi ostalih dežel z navadnim statutom, s čimer so demokristjani prelomili svoje obveznosti, ki so jih sprejeli z vlado levega centra. Za voditelj KD pa je levi center — je dejal poslanec Vidali — samo sredstvo za uničenje ljudskega gibanja, za izolacijo komunistov in za utrditev demokristjanske politične nadoblasti v Italiji.

Krščanska demokracija pa je imela v nedeljo v Miljah pripravljalni sestanek za volilno kampanjo, na katerem je 150 aktivistom in kandidatom stranke govoril tajnik Botteri, ki je orisal programska načela stranke in njen zgodovinski razvoj. V sedanjem razdobju je postavil v prvo vrsto načela socialne pravičnosti, ki pa jih je začrtal predvsem polemično proti levici. KD bo tokrat še potencirala «znanstveni» značaj volilne kampanje, za kar so mobilizirali celo ameriške reklamne strokovnjake. Torej bolj malo zborovanj, zato pa vrsto novih reklamnih prijemov.

Danes zaključi z delom volilna komisija pri prizivnem sodišču, ki je imela pet dni časa na razpolago, da je pregledala vse predložene kandidatne liste in priloženo obsežno dokumentacijo. Volilno komisijo sestavljajo sodniki in je zato njeno delo v strogi tajnosti. Vendar pa se čujejo vesti, da niso bile vse kandidatne liste popolne. Končni in uradni odgovor bo znan, ko bo predsednik sodišča podpisal uradni zapisnik, do česar bo prišlo danes ali jutri zjutraj.

V tržaški občini so pričeli deliti volilna potrdila in sedaj to delo opravlja 40 občinskih uslužbencev, njih število pa se bo naglo povečalo, saj morajo vsakemu volivcu osebno izročiti volilno potrdilo.

V NEDELJO V NAVZOČNOSTI PREDSEDNIKA REPUBLIKE

ŽIVAHNE PRIPRAVE V «SV. MARKU» ZA SPLAVITEV LADJE «RAFFAELLO»

Gre za novo admiralsko ladjo italijanske potniške mornarice in za dvojčka ladje «Michelangelo»

V ladjedelnici Sv. Marka se živahno nadaljujejo priprave za splavitev potniške ladje «Raffaello», ki bo v nedeljo dopoldne ob prisotnosti predsednika republike Segnija, Botrica nove ladje bo Giuliana Merzagora.

Gre za največjo potniško ladjo skupno s podobno ladjo «Michelangelo», ki je bila po vojni zgrajena v italijanskih ladjedelnicah in torej tudi za pomembno in odgovorno naročilo, ki spominja na dva kolosa, ki so ju prav tako v Trstu in Genovi pričeli graditi 1930. leta: znani ladji «Conte di Savoia» in «Rex». Vendar pa obstaja tudi bistvena razlika, saj tokrat prestižni razlogi niso tako v ospredju in sta tako «Raffaello» kot «Michelangelo» grajeni predvsem za stvarne potrebe zahteyne potniške proge Italija—New York, katere se poslužujejo številni premožnejši turisti.

Zato je tudi tonaža teh dveh ladij nižja in dosega 43.000 tisoč ton, brzina pa ne bo dosegla 30 milj in bo torej bistveno nižja, kot nekdanjega «Rexa», ki je osvojil plavi trak.

«Raffaella» so pričeli graditi v ladjedelnici Sv. Marka 8. septembra 1960. leta in je gradnja začetka potekala zelo počasi, saj se je vnela polemika, če so take vrste ladij zaradi ostre letalske konkurence še primerne. Nato so načrte nekoliko spremenili in povečali tonažo.

Avto v plamenih

V nedeljo popoldne se je Milan Lorenzi iz Ul. Navali 16 peljal z avtom na Montebello, blizu vojašnic pa je moral ustaviti vozilo in naglo skočiti iz njega, da ne bi zgorel. Zaradi okvare motorja se je namreč avto vnel in plameni so zelo poškodovali motor, karoserijo in obloge. Skoda znaša nad 600.000 lir.

Danes v Ricmanje!

Sinoči je v Ricmanjih vladala precejšnja zaskrbljenost. Kaj ne, ko pa je bilo nebo zastrto z oblaki in nič ni kazalo, da bi se skozi kakšno luknjo pokazale zvezde. Nasprotno, tu in tam je po malem rosilo, kar je Ricmanjce spravljalo v vse prej kot dobro voljo.

Je že tako, da je ricmanjski praznik povsem odvisen od vremena. Če je vreme lepo, tedaj pridejo v Ricmanje trume Tržačanov na prvi pomladanski izlet; če je grdo, tedaj pridejo v glavnem le Jožice in Jožeti, ki se nočejo odpovedati stari tradiciji in zasedejo razpoložljive prostore v domačih gostilnah in seveda osmicah. Toda pokritih prostorov je tako malo, da pride le nekaj srečnežev na svoj račun.

Pa kaj bi ugibali. Danes bomo videli, kakšno bo vreme. Seveda si vsi želimo, da bi bilo čim lepše, a zadovoljni bi bili že s tem, da vsaj ne bi deževalo. Naj bo tako ali drugače, vsem našim čitateljem kličemo: Na svidenje v Ricmanjih!

Jožicam in Jožetom pa kot običajno voščimo vse najboljše ob njihovem godu ter jim želimo, da bi ga kar najlepše praznovali.

IZ DEVINSKO-NABREŽINSKE OBČINE

Občinski odbor je predlagal za 115 milijonov lir javnih del

Zgradili naj bi tudi novi šolski poslopji v Slivnem in Štivanu ter novo krilo šole v Sesljanu

Odbor devinsko-nabrežinske občine je v gospodarski načrt za leto 1963-64 vnesel predloge za naslednja javna dela:

Ureditev, popravilo in asfaltiranje občinskih cest (20 milijonov lir), gradnja in ureditev turističnih naprav ter objektov (10 milijonov), razširitev vodovodnega omrežja (5 milijonov), razširitev javne razsvetljave (5 milijonov), vzdrževanje občinskih stavb in cerkva (5 milijonov), novo krilo šolskemu poslopju v Sesljanu (40 milijonov), nova šola v Slivnem (15 milijonov), nova šola v Štivanu (15 milijonov lir). Skupna vrednost predlaganih del, ki pa jih mora seveda odobriti pristojna oblast, znaša 115 milijonov lir.

Občinska uprava je letos predlagala večjo vsoto za ureditev občinskih cest tudi zaradi tega, ker je zima močno poškodovala številne ceste na področju občine. Glede gradnje novega krila šole v Sesljanu pa smo zvedeli, da je to nujno potrebno, ker se je število šolskih otrok v zadnjem času močno povečalo, predvsem zaradi vedno večjega dotoka beguncev. Kar se pa šolskih poslopij v Štivanu in Slivnem tiče, je treba poudariti, da sta obe šoli sedaj v zasebnih prostorih, čeprav je bil denar za gradnjo novih šolskih poslopij pred časom že nakazan, a potem preklican.

Urnik trgovin danes

Slovensko gospodarsko združenje obvešča:

Danes, na praznik sv. Jožefa, so zaprte vse trgovine. Izjema so:

pekarne in mlekarne, ki so odprte od 7.30 do 12. ure; cvetličarne, ki so odprte od 8. do 13. ure; slaščičarne in slične prodajalne, ki so odprte od 8. do 21.30 ure; ribarnice, ki so odprte od 8. do 12. ure in fotografski studiji, ki so odprti do 13. ure.

Obvestilo izletnikom v Dalmacijo

Vse čitatelje, ki so se prijavili za naš izlet v Dalmacijo, prosimo, da se čimprej zglasijo v uredništvu zaradi ureditve potnih dovoljenj oziroma vpisa potnih listov.

Prav tako prosimo vse tiste, ki še niso poravnali drugega in tretjega obroka vpisnine, da to storijo v najkrajšem času, sicer jih bomo morali zbrisati s seznama prijavljencev.

PRIMORSKI DNEVNIK

Obmejna železniška prometna služba med FLRJ in Italijo

Iz Beograda poročajo, da je bila včeraj v državnem tajništvu za zunanje zadeve izvršena izmenjava ratifikacijskih instrumentov sporazuma o izvajanju obmejne železniške prometne službe z Jugoslavijo in Italijo. Konvencija je bila podpisana v Rimu 5. oktobra 1959. leta.

Nafta se je vnela v kliniki «S. Giusto»

Sinoči okrog polnoči so na kliniki «San Giusto» v Ul. Cicerone 9 zapazili dim, ki je prihajal iz kleti, kjer je naprava za centralno kurjavo na nafto. Takoj so spoznali, da nekaj gori in da je nevarnost, da bi se vnela nafta. Zaradi tega sta uslužbenca klinike pohitela v klet, ki je bila že polna dima, na tleh pa je gorela nafta. Z aparatom za gašenje požarov in z vodo sta kmalu pogasila ogenj, medtem pa so že prišli gasilci, ki so dobro pregledali vso napravo, da bi odkrili morebitne okvare. Ugotovili so, da je črpalka izpuščala malo nafte, ki se je zaradi vročine vnela na tleh, naprava sama pa ni bila poškodovana. Nevarnost bi bila, če bi se vnelo več nafte na tleh in bi plameni zajeli tudi kotel, kar pa na srečo se ni zgodilo.

Istočasno kot gasilci so prišli tudi agenti letečega oddelka, da bi pomagali in napravili preiskavo. Tako agenti kot gasilci so se kmalu vrnili na svoja mesta, ker ni bilo več nobene nevarnosti. Gost dim je bil le v kleti in nekoliko v pritličju. Takoj so začasno izpraznili bližnje sobe in odprli vrata ter okna, da so se prostori prezračili. Škoda znaša približno 80 tisoč lir, ker bodo morali prepleskati zidove, ki so okajeni.

PROMETNE NEZGODE NA MESTNIH ULICAH

Z avtom trčil v tramvaj: promet eno uro prekinjen

Z avtom trčil v drugi avto, ker ni upošteval znaka «Stop»

Zaradi prometne nesreče na najbolj prometni točki v središču mesta je bil včeraj dopoldne paraliziran promet skoraj dobro uro. Nekoliko pred sedmo uro je 25-letni Giuseppe Fonda iz Ul. Appiari 3 vozil avto po Ulici Carducci proti Trgu stare mitnice. Ko je privozil blizu Ponte della Fabbra, verjetno ni zapazil tramvaja proge št. 3, ki ga je vozil 41-letni Venicio Tiziani s Kjadina št. 1008 proti Sv. Ivanu, ali pa si je mislil, da se mu bo lahko izognil. Slabo je preračunal in je trčil z vso silo v tramvaj. Avto je zelo poškodovan, šofer pa se je pobil in opraskal po čelu, desni nogi in levem uhlju.

Z zasebnim avtom so šoferja odpeljali v bolnišnico, kjer so ga sprejeli na drugi kir. oddelek in se bo moral zdraviti 10 dni. Na kraj nesreče so prišli agenti prometne policije, ki so izvedli preiskavo, nato pa so poškodovani avto odpeljali gasilci.

* * *

V noči med soboto in nedeljo je 53-letni Pietro Sorgiovanni iz Ul. Crispi 79 vozil avto po Ul. Crispi proti Ul. Pindemonte. V avtu, ki si ga je Sorgiovanni sposodil, sta se peljala tudi 38-letni Paolo Buttazzoni iz Ul. Coroneo 35 in 23-letna Maria Luisa Lanza iz Ul. Campo Marzio 3. Ko je Sorgiovanni privozil do križišča Ul. Rossetti, ni zaustavil vozila, čeprav je tam znak «stop». Nadaljeval je po svoji poti in tako je trčil v avto, ki ga je privozil po Ul. Rossetti 31-letni Sandro Pacco iz Vidma, zraven katerega se je peljala njegova žena Ascara.

Zaradi močnega trčenja sta vozili precej poškodovani, več ali manj pa so bili prizadeti tudi potniki. Nekdo je poklical prometno policijo in rešilni avto. Ponesrečence so z zasebnimi avtomobili in rešilnim avtom odpeljali v bolnišnico, kjer so jim nudili prvo zdravniško pomoč, medtem ko so Mario Luiso Lanzo sprejeli na drugi kir. oddelek. Zdraviti se bo morala tri tedne, ker se je pobila in ranila po čelu, nosu, vratu, po desni roki in desni nogi; vsi ostali pa bodo okrevali v nekaj dneh, ker so se le nekoliko pobili po glavi in opraskali po rokah in nogah.

Včeraj-danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 17. in 18. marca 1963 se je v Trstu rodilo 15 otrok, umrlo pa je 20 oseb.

UMRLI SO: 90-letni Enrico Cluk, 84-letna Maria Penko, 65-letni Francesco Colautti, 79-letni Antonio Stabile, 61-letna Maria Maglizza por. Beacovich, 74-letna Anna Mayerhoper, 77-letna Pelagia Speranza, 85-letna Maria Smeraldi, 82-letna Giuseppina Murador vd. Hlad, 77-letna Orsola Lucatz vd. Vergani, 57-letni Giovanni Amoroso, 82-letni Cesare Desinan, 61-letna Francesca Novach por. Brando, 57-letna Amelia Ladic por. Groppazzi, 76-letna Giuseppina Sturm por. Grgic, 62-letni Salvatore Corona, 59-letna Giuseppina Felluga por. Fragiacomo, 90-letni Giovanni Vigini, 89-letna Maria Princich vd. Princich, 59-letni Giuseppe Capponi.

NOCNA SLUZBA LEKARN

Davanzo, Ul. L. Bernini 4, Millo, Ul. Buonarroti 11, Mizzan, Trg Venezia 2, Tamaro-Neri, Ul. Dante 7, Giusti, Ul. Bonomea 93 (Greta).

LEKARNE ODPRTE DANES

INAM Al Cammello, Drevored XX. septembra 4; Crevato, Ul. Roma 15; Giusti, Ul. Bonomea 93 (Greta); dr. Gmeiner, Ul. Giulia 14; Alla Maddalena, Istrska ul. 43; Prendini, Ul. T. Vecellio 24; Serravallo, Ul. Cavana 1; Zanetti, Testa d'oro, Ul. Mazzini 43.

TRAGIČNA PROMETNA NESREČA MED CARNIO IN VIDMOM

Tržaški avto 30 m pod škarpo: potnica mrtva, šofer hudo ranjen

Mrtva potnica je nemška profesorica, ki je poučevala na nemškem kulturnem zavodu v Trstu - Vzroki nesreče še niso pojasnjeni

V nedeljo zvečer se je na cesti med Carnio in Vidmom zgodila huda prometna nesreča, pri kateri je zgubila življenje 35-letna nemška profesorica Eva Gerhardt, ki je stanovala v Ul. Fabio Severo 78 in je poučevala na nemškem kulturnem zavodu, hude poškodbe pa je dobil 22-letni študent Pietro Veneziani iz Ul. Ghega 4, ki je vozil avto. Veneziani in profesorica sta se vračala z avtom «Volkswagen» od železniške postaje v Carnii po pokrajinski cesti proti Vidmu. Blizu kraja Portis di Venzone je šofer dobro izvozil ovinek, nato pa je hotel prehiteti avto «Consul» iz Belluna. Pri tem je nastala nesreča, vendar vzroki niso še pojasnjeni. Avto je zavozil na levo stran, zletel je s ceste po škarpi, približno 30 m navzdol in treščil v potok.

Pri tem je Gerhardtova zgubila življenje, ker si je zlomila tilnik in je dobila hude notranje poškodbe, šofer pa si je polomil rebra, močno se je udaril v glavo in si je verjetno zlomil levo nogo, zaradi česar so ga s pridržano prognozo sprejeli v bolnišnico v Huminu. Po običajni formalnosti so truplo nesrečne profesorice odpeljali v mrtvašnico v Huminu.

Vest o hudi nesreči je v nedeljo zvečer prispela v Trst in oče ponesrečenega študenta odv. Eugenio Veneziani je takoj odpotoval skupno z ženo in hčerko v Humin k svojemu sinu, prav tako sta odšla v Humin tudi ravnatelj nemškega zavoda in pastor evangelistične cerkve v Trstu.

Pokojna Eva Gerhardt je prišla v naše mesto lanskega septembra. Tu je stanovala sama, medtem ko živi njena mati nekje v Nemčiji. Z Venezianijem se je spoznala, ko je obiskoval tečaj nemščine na omenjenem zavodu. Oba sta bila vneta planinca in tako sta večkrat šla v planine skupaj z drugimi znanci in prijatelji. Tudi v soboto sta odšla nekam v Carnio, kjer so ju že čakali njuni prijatelji, ob povratku pa ju je doletela strašna nesreča.

Slovensko gledališče v Trstu

DANES 19. t. m. ob 16.30 v Ljudskem domu v KRIŽU

André Roussin

«Kadar se štorklja zabava»

komedija v štirih dejanjih

Prepovedano mladini pod 18. letom

☆

V sredo, 20. t. m. ob 20.30 v prosvetnem domu na Opčinah

KLABUND

«Krog s kredo»

Priporočljivo mladini

☆

V četrtek, 21. t. m. ob 20. uri v Novi Gorici

v petek, 22. t. m. ob 20. uri v Šempetru

André Roussin

«Kadar se štorklja zabava»

Gledališča

GLEDALISCE VERDI

Jutri ob 20.30 za red B v parterju in ložah ter za red C na galerijah in stojiščih druga predstava treh operstojiščih novosti — enodejank — sodobnih avtorjev: Pogovor s tangom Raffaella de Banfielda, Sukneni boben Orazia Fiume in Snubač Luciana Chailiyja. Dirigent Ferdinando Guarnieri.

Pri blagajni gledališča se nadaljuje prodaja vstopnic.

Kino

Nazionale 14.30 «Gli ammutinati del Bounty». Technicolor. Marlon Brando, Trevor Howard.
Arcobaleno 14.30 «Le ore dell'amore» Ugo Tognazzi, Emanuele Riva. — Nov film L. Salceja, ki bo s svojim humorjem prekosil velike uspehe, dosežene s filmi «Il federale», «La voglia matta». Cinemascope. Prepovedano mladini.
Fenice 14.30 «Il dominatore» Eastmancolor. Charlton Heston, Yvette Mimieux. Prepovedano mladini.
Excelsior 14.30 «Rodaggio matrimoniale» Tony Franciosa, Jane Fonda.
Grattacielo 15.00 «L'isola in capo al mondo» Christian Marquand. Prepovedano mladini.
Supercinema 14.30 «Fellini 8 e mezzo» Marcello Mastroianni, Claudia Cardinale.
Alabarda 15.00 «L'amore difficile» Vittorio Gassman, Nino Manfredi, Catherine Spaak. Prepovedano mladini.
Filodrammatico 14.30 «I figli del moschettieri» Technicolor, Cornel Wilde.
Aurora 14.30 17.45 21.30 «Il giorno più lungo». Barvne slikanice.
Cristallo 14.30 «Biancaneve e i 7 nani». Barvne slikanice.
Capitol 15.00 «La vita provvisoria». Prepovedano mladini.
Garibaldi 15.00 «Gli inesorabili» Technicolor. Burt Lancaster.
Massimo 14.30 «Cleopatra una regina per Cesare» Technicolor. Pascale Petit, Giorgio Ardison.
Impero 14.30 «Il visone sulla pelle» Technicolor.
Moderno 13.30 22.00 «Ben Hur» — Technicolor Charlton Heston.
Astoria 14.00 Izredni film v technicolorju: «Il segreto di Montecristo», «Tarzan e la fontana magica». Cene 200 in 150 lir.
Astra 14.30 «Geronimo».
Vittorio Veneto 13.45 «Sodoma e Gomorra». Technicolor Stewart Granger, Anna Maria Pierangeli.
Abbazia 14.30 «Il ritorno di Texas John» T. Tryon.
Marconi 14.00 «I tromboni di Fra Diavolo» Tognazzi, Vianello.
Ideale 14.00 «Gli amanti devono imparare». Technicolor.
Skedenj 14.00 «La furia degli implacabili» Technicolor.

POTOVALNI IN TURISTIČNI URAD

AURORA

priredi v nedeljo, 24. marca enodnevni

izlet v Planico

ob zaključku mednarodnega tekmovanja v skokih na veliki planiški skakalnici.

Izlet bo z avtobusi. Informacije in prijave v potovalnem uradu AURORA, Ulica Cicerone 4, tel. 29-243.

* * *

ZA TRZASKO OKOLICO

smo rezervirali poseben avtobus, ki bo vozil skozi naslednje vasi: Dolina, Boljunec, Boršt, Ključ, Bazovica, Padriče, Trebče, Opčine, Prosek, Križ in Nabrežina. Odhod avtobusa iz Doline ob 4.45, z Opčin ob 5. uri, iz Nabrežine ob 5.30. Povratek po isti poti s prihodom v Dolino okoli 23. ure.

* * *

Na razpolago imamo tudi vstopnice za planiško prireditev ter nalepke za parkiranje avtomobilov.

* * *

**Za prehod meje je treba imeti potni list (tudi brez vizuma) ali

PREISKOVALNI ORGANI IZROČILI KAZENSKEMU SODIŠČU ZADEVNE AKTE

Okrog 20 oseb na zatožni klopi zaradi afere v splošni bolnišnici?

Razprava bo verjetno šele julija, medtem pa se preiskava še nadaljuje - V priporu so samo trije glavni obtoženci - 4 mesece pogojno zaradi spora v filobusu

Pred nekaj dnevi so pristojni preiskovalni organi izročili tukajšnjemu kazenskemu sodišču sodnijske akte, ki zadevajo znano afero splošni bolnišnici. Sodnijska preiskava pa se nadaljuje in do sedaj ni znano kdaj bo prišlo do formalne obtožbe. proti trem obtožencem, ki so sedaj v priporu, in devetnajstim drugim soobtožencem, ki so na svobodi.

Zvedelo se je, da se bo na zatožni klopi znašlo verjetno okoli dvajset obtožencev, ne more pa se izključiti, da bi preiskovalni sodniki oprostili kakega osumljenca še preden bo prišlo do obravnave.

Kot je znano so policijski organi aretirali preteklega meseca tri pokrovitelje splošnih bolnišnic, katere so obtožili raznih prekrškov v zvezi z njihovim delovanjem v zadevi splošnih bolnišnic. Aretirani so bili generalni tajnik dr. Mario Steno, vodja tehničnega urada inž. Cisilin in njegov pomočnik Mario Cergol. Preiskava v zvezi z nepravilnim poslovanjem uprave splošnih bolnišnic pa se je vlekla že konec lanskega leta. Za njeno so se zanimali razni organi kot na primer prefektura in karabinerji. Ko so policijski organi prejšnjega meseca začeli sumiti, da preiskava Cergol zbežati morda v tujino, so ga aretirali v Milanu.

Kot smo že dejali, gre pri tej aferi za okoli 20 oseb, ki se bodo pred nekaj mesecev znašle na zatožni klopi. Zvedelo pa se je, da nekatere osebe obtožujejo dolge vrste prekrškov. Med drugih jih obtožujejo goljufij, ponarejevanja, navedbe in aktivnega podkupovanja, raznih nepravilnosti v poslovanju, uničenja aktov, izkoriščanja javnih listin za zaščito zasebnih koristi, prikrivanja kazenskih prekrškov itd.

Zvedelo se je nadalje, da gre za akti, ki zadevajo obravnavo, v stotine in stotine strani. Zato se predvideva, da bo obravnava trajala najmanj dva meseca. Mogoče bo do nje prišlo že v začetku letošnjega junija.

Ker je kazenski postopek šele v prvi fazi, se še ne ve kdo bo branil obtožence. Zvedelo pa se je, da se za zadevo zanimajo odvetniki Annoscia, Amodeo, Sferco, Uglessich, Moro, Padovani, De Crisogono, De Luca, Borgna in Amigoni.

* * *

Pred kazenskim sodiščem (predsednik Franzot, tožilec Visalli, zapisnikar Strippoli) se je zagovarjal včeraj Carlo Morgan iz Ul. Zenatti 10, ki je bil obtožen, da se je 1. maja lani uprl dvema uslužbencema Acegata.

Do prepira je prišlo nekaj pred 20. uro v filobusu št. 10 v bližini nadvoza na Istrski cesti, ki pelje proti Škednju. Morgan je pozneje trdil, da je vstopil v filobus meneč, da gre za vozilo, ki vozi na progi št. 19. Sprevodnik je seveda zahteval od njega naj plača listek. Moški je vztrajal pri tem, da bo izstopil na prvi postaji ter potem plačal listek na filobusu št. 19. Zgodilo pa se je, da se filobus, na katerem se je vozil, ni ustavljal do Trga Valmaura. Tam je prišlo do ponovnega prepira. Obtožnica je trdila, da je Morgan zgrabil za ovratnik nekega nadzornika Acegata, mu izbil kapo iz glave ter napadel sprevodnika. Uslužbenci so ga na vsak način odvlekli iz vozila ter ga izročili karabinjerjem, ki so ga prijavili sodišču.

Morgan je na zasliševanju večkrat poudaril, da ni napadel nikogar, temveč, da so ga na tla vrgli tramvajski uslužbenci. Z druge strani pa so tudi nadzornik, sprevodnik in drugi potrdili, da Morgan ni bil pijan, čeprav je morda spil prej kak kozarček vina.

Včeraj so kazenski sodniki obsodili obtoženca pogojno na 4 mesece zapora.

V NEDELJO NA TRGOVINSKI ZBORNICI

Občni zbor pokrajinske bolniške blagajne obrtnikov

Blagajna je potrošila lani za zdravstveno oskrbo zavarovancev nad 70 milijonov lir

V nedeljo je bil v sejni dvorani trgovinske zbornice letni občni zbor pokrajinske bolniške blagajne obrtnikov, na katerem so razpravljali o obračunu za leto 1962 in ga odobrili.

V začetku je predsednik blagajne Ottavio Mazaroli orisal položaj, ki je nastal z zvišanjem življenjskih stroškov, kar je vplivalo tudi na bolniško zavarovanje zaradi zahteve po zvišanju bolniških in zdravniških tarif. Zaradi visokih izdatkov za zdravstveno oskrbo v Trstu, k čemur prispeva tudi dejstvo, da se pri nas zavarovanci bolj pogostoma kot drugod zatekajo po pomoč bolniške blagajne, so morali določiti pri nas najvišji zavarovalni prispevek v državi. Razen tega pa je tudi vsedržavna zveza bolniških blagajn obrtnikov mnogo prispevala iz vsedržavnega solidarnostnega sklada.

Predsednik je nato orisal delo blagajne v preteklem letu v korist nad 10.000 zavarovancev. Pri tem je opravil veliko dela zlasti specialistični poliambulatorij, ki ga je blagajna lani prvič sama neposredna upravljala ter najela specialiste v rednem službenem odnosu. Večina zavarovancev je bila zadovoljna s tem, saj je lani obiskovalo ambulante 5.699 zavarovancev in le 223 oseb je izbralo posredno obliko zdravstvene oskrbe. Predsednik je nato na kratko orisal organizacijsko in upravno delovanje blagajne in izrazil željo, da bi vsi njeni organi vedno tesneje sodelovali v korist vseh obrtnikov. Njegove besede so vsi navzoči toplo sprejeli.

Zatem je ravnatelj blagajne dr. Cechet podal finančno poročilo. Blagajna je potrošila lani nad 70 milijonov lir. Za 26.823 zdravniških pregledov 9.277 oseb so potrošili 17.622.297 lir. Za bolniško oskrbo 854 oseb, to je 12.405 oskrbnih dni so izdali 50.114.277 lir. Za porodniško oskrbo 75 žensk na domu in v bolnišnicah so izdali 1.583.937 lir. 12 osebam so dali posebne podpore iz vsedržavnega solidarnostnega sklada. Tudi to poročilo so delegati pozdravili s ploskanjem in nato soglasno odobrili obračun. Zatem so razpravljali še o raznih notranjih vprašanjih, s čimer se je občni zbor končal.

KINO ŠKEDENJ

Predvaja danes 19. t. m. ob 16. uri Cinemascope barvni film:

LA FURIA DEGLI IMPLACABILI

(Bes neizprosnih)

Igrajo: RICHARD TOOD in ANNE AUREY

V sredo, 20. t. m. ob 16. uri ponovitev filma:

LA FURIA DEGLI IMPLACABILI

KINO «BELVEDERE» NA OPČINAH

Predvaja danes 19. t. m. ob 15. uri film:

«IL FEDERALE»

V glavni vlogi nastopa komik UGO TOGNAZZI

KINO «IRIS» PROSEK

Predvaja danes 19. t. m. ob 16. uri Paramount barvni film:

L'IDOLO DELLE DONNE

(Oboževanec žena)

Če hočete, da vas bodo ženske vedno ljubile, izognite se poroki. To je nasvet JERRYJA LEWISA

Kino na Opčinah

predvaja danes 19. t. m. ob 15. uri Cinemascope Metrocolor film:

LUCE NELLA PIAZZA

(Luč na trgu)

Igrajo: OLIVIA DE HAVILLAND, ROSSANO BRAZZI, YVETTE MINIEUX, GEORGE HAMILTON in BARRY SULLIVAN in mesto Firenze

KINO PROSEK-KONTOVEL

Predvaja danes 19. t.m. ob 16. uri Cinemascope barvni Lux film:

Napoleone ad Austerlitz

(Napoleon pri Austerlitzu)

Igrajo: CLAUDIA CARDINALE, MARTINE CAROL, LESLIE CARON, ANNA MARIA FERRERO, ANNA MOFFO, PIERRE MONDY, JACK PALANCE in ORSON WELLES

KINO ROSANDRA - BOLJUNEC

Predvaja danes 19. t. m. ob 17. uri film:

VENERE IN VISONE

(Venera v kožuhu)

Igrajo: ELIZABETH TAYLOR, LAURENCE HARVEY in EDDIE FISCHER

Pozor! Vsi tisti, ki so se udeležili prejšnje predstave tega filma (ki je bila prekinjena zaradi pomanjkanja električnega toka) se lahko udeležijo predstave z istimi vstopnicami.

Samomorilni skok iz 4. nadstropja

Zaradi živčne izčrpanosti si je v nedeljo zvečer vzela življenje 65-letna Angela Iudicibus iz Ul. Vittoria Colonna 2, ki je skočila skozi okno svojega stanovanja v 4. nadstropju. Padla je na cesto in je bila pri priči mrtva.

Pokojnica, ki je že več časa bolehala na živcih, je živela s svojo sestro Marijo. V nedeljo nekoliko po 18. uri je odšla v svojo sobo in se ni oglasila. Sestra je bila zaskrbljena in jo je poklicala, a ni dobila odgovora. Mislila si je, da je sestra odšla z doma in jo je šla iskat. Ko je prišla na cesto, je zagledala skupino ljudi okrog svoje že mrtve sestre, ki so jo po običajni formalnosti odpeljali v mrtvašnico glavne bolnišnice.

Nezgodi na delu

Na delu pri gradnji nove stavbe pri morju pod Križem se je včeraj dopoldne ponesrečil 59-letni Amerigo Petronio iz Ul. D'Azeglio 20. Dvignili je hotel velik kamen, pa se je pretegnil in si je zlomil gleženj desne noge. Z zasebnim avtom so ga odpeljali v bolnišnico, kjer so ga sprejeli na ortopedski oddelek. Zdraviti se bo moral dober mesec.

Na delu se je včeraj popoldne ponesrečil 21-letni Peter Furlanič s Kontovela št. 159, ki so ga sprejeli na prvi kir. oddelek in se bo moral zdraviti 10 dni. Zaposlen je bil na proseški železniški postaji in je delal za podjetje Prioglio. Na železniškem vozu je hotel prerezati uzdo konju, ki se je premaknil, in zato si je porezal levo roko. Z zasebnim avtom so ga nemudoma odpeljali v bolnišnico.

Avto povozil pešca

V Miramarskem drevoredu je v nedeljo okrog 13. ure 53-letni Attilio De Murro iz Ul. Pulcro 8 povozil z avtom 47-letnega Maria Visinija iz Gorice, Ul. Mauroner 41, ki je tam šel čez cesto. Visini se je pobil po glavi in je verjetno dobil notranje poškodbe. Sprejeli so ga na drugi kir. oddelek in se bo moral zdraviti tri tedne.

Avtomobilist povozil zakonca na cesti

Ko sta sinoči 49-letna Gemma Calucci por. Runti in njen mož Fulvio iz Ul. Cantu 38 šla čez cesto v Ul. S. Spiridione, ju je povozil z avtom 32-letni Diechter Witthuhn iz Ul. Giacinti 16. Žena se je pobila in opraskala po čelu in ustnicah ter si je nalomila zobe, zaradi česar so jo sprejeli na stomatološki oddelek in se bo morala zdraviti dober teden, njen mož pa se je nekoliko opraskal po levi roki. Šofer jima je priskočil na pomoč in ju je nato odpeljal s svojim vozilom v bolnišnico.

Popravila v Ul. Casale

Goriško županstvo sporoča, da bodo v četrtek 22. t.m. začeli s popravilom enega dela Ul. Brigata Casale in sicer na odseku od Ul. del Prato do Ul. Colombo. Zato bo ta del ulice ostal zaprt za promet dokler popravljalna dela ne bodo zaključena.

Promet proti Stražicam se bo v tem času vršil iz Ul. Br. Casale preko Ul. Montecucco in po spodnjem delu Ul. Casale do Ul. Colombo.

Goriško-beneški dnevnik

INDUSTRIJSKA DEJAVNOST V JANUARJU

Zmanjšanje proizvodnje v predilnici zaradi zastoja v prodaji izdelkov

Normalen potek proizvodnje v kovinarski in lesni industriji - Zastoj v pristanišču v Tržiču

Iz Vestnika trgovinske zbornice za mesec januar povzemamo, da je bila na tem področju v omenjenem mesecu glavna značilnost dejstvo, da so ustanovili delniško družbo za industrijsko cono v Tržiču v okviru katere naj bi razvili na področju tržiške občine nove industrijske obrate na osnovi zakona št. 1325 od 16.12.1961. To je prva realizacija te vrste na Goriškem in bo lahko dala pobudo za še kakšen drug podoben ukrep.

Industrijska proizvodnja se je v preteklem januarju obdržala na višini prejšnjih mesecev, čeprav je občutila negativen vpliv nekaterih sindikalnih sporov na kovinarskem in tekstilnem področju. Ni pa bilo kakšnih ovir ali zastojev v dobavi pogonske sile in surovin za potrebe krajevne industrije.

V tržiški ladjedelnici je v polnem teku gradnja novih ladij. V tem mesecu so splavili veliko potniško ladjo, istočasno pa so začeli z gradnjo velike petrolejske ladje z nosilnostjo 86.000 ton. Tudi izdelovanje športnih ladjic in čolnov v oddelku za plastične mase se je zadovoljivo razvijalo in so ti izdelki dosegli priznanje ne samo v državi, ampak tudi v inozemstvu. Proizvodnja električnih motorjev v elektromehanični delavnici v Tržiču je bila tudi zadovoljiva kot v prejšnjih mesecih.

Enodnevna stavka na kovinarskem področju je bila značilna za to industrijo, ki je drugače še kar dobro delala. To velja tako za izdelavo tekstilnih strojev in statev, kot za izdelavo hladilnikov in kovinske embalaže.

Na tekstilnem področju je povzročilo manjše motnje sindikalno gibanje, pri katerem pa je prišlo takoj do poravnave. Kar se tiče največje tekstilne tovarne v pokrajini, je njena proizvodnja potekala normalno, vendar pa so nastale težave pri prodaji izdelkov. V drugih oddelkih pa je proizvodnja popolnoma normalna. V konfekcijski tovarni so ob koncu januarja prenehali z delom in odpustili 32 delovnih moči.

Na lesnem področju ni bilo nikakšnih posebnih sprememb in razne tovarne so delale z istim ritmom kot v prejšnjih mesecih. V prehrambeni industriji je prišlo po praznikih do zmanjšanja proizvodnje, vendar pa se tudi tu pripravljajo na proizvodnjo za velikonočne praznike, kar velja zlasti za slaščičarska podjetja; v žganjarnah se je proizvodnja razvijala normalno.

Znaten zastoj pa je bil ta mesec v gradbeništvu zaradi velikih vremenskih ovir, ker je bilo nemogoče vsako delo na prostem. V avtoprevozništvu kakšnih bistvenih sprememb v primerjavi z mesecem decembrom ni bilo, dočim so zabeležili za polovico manjši promet v tržiškem pristanišču.

Za izboljšanje plače uslužbencem INGIC

Socialdemokratska občinska svetovalca Zucalli in Candussi sta poslala včeraj goriškemu županu pismo, v katerem ga opozarjata, da prejemajo uslužbenci trošarinskega urada INGIC z novo uredbo manjšo plačo kot poprej.

Zato predlagata, naj bi na prihodnji seji občinskega sveta to zadevo uredili s priznanjem posebne doklade, ki naj vsaj izravna omenjeno zmanjšanje prejemkov teh uslužbencev.

Interpelaciji občinskih svetovalcev PSDI

Goriška socialdemokratska občinska svetovalca Zucalli in Candussi sta zahtevala od goriškega župana, naj poskrbi, da se izboljšajo plače uslužbencev podjetja, ki skrbi za izterjevanje trošarine. Socialdemokratski svetovalec Fantini pa je naslovil na župana interpelacijo, da bi zvedel, kaj namerava storiti odbor, da se zviša intelektualna in moralna raven goriške mladine.

Sindikalne vesti

Sindikat CISL sporoča: Pretekli petek in soboto so bile v podjetju RIBI v Gorici volitve nove notranje komisije, ki so dale naslednje rezultate: volilnih upravičencev 112 (lani 119), volilo je 90 uslužbencev, veljavnih glasov je bilo 87. Od tega je dobila CISL 74 in Delavska zbornica 13 glasov. V notranji komisiji bo torej imel kot lani oba sedeža sindikat CISL.

Sindikalna organizacija CISL — FULPIA je naslovila na delavce slaščičarskega podjetja IMCA proglas, v katerem sporoča, da je sindikalni zastopnik v tem podjetju dosegel pri vodstvu, da bo izvedlo 10 kvalifikacijskih napredovanj in da bo izplačalo po 1.500 lir prispevka tistim delavkam, ki si bodo same napravile delovno haljo. Nadalje sindikati sporočajo, da so poslali vodstvu podjetja in Zvezi industrijcev pismo, v katerem zahtevajo priznanje in izplačilo proizvodne nagrade ter ureditev odškodnine za izredno delo.

GOSTOVANJE KOROŠCEV V GORICI

Ob «Razbitem vrču» se je zabavalo številno občinstvo

Gostje iz Mežice so si ogledali tudi goriški grad in Oslavje

Veliko je bilo zanimanje goriških zamejskih Slovencev za gostovanje amaterske dramske skupine iz Mežice, to je iz tistega koščka Koroške, ki je ostal po prvi svetovni vojni združen s Slovenijo. Zlasti je zanimalo domače prosvetarje in domačo gledališko publiko na splošno, kako se bo odrezala ta amaterska dramska družina, ki velja za najboljšo v Sloveniji.

Igralci, vseh je 14, poleg enega spremljevalca, so nam povedali, da so s komedijo nemškega avtorja Heinricha von Kleista «Razbiti vrč», ki jo je lepo prevedel v slovenščino Janko Moder, z uspehom nastopili že lansko leto na Hvaru na vsedržavnem festivalu amaterskih dramskih skupin. Seveda pa so se morali za gostovanje v Gorici in Trstu ponovno pripraviti, ker so med tem odmanjkali nekateri člani skupine.

V nedeljo ob 17. uri je bila prosvetna dvorana na Korzu Verdi v Gorici polna radovednega občinstva, ki je prišlo gledat in poslušat naše Korošce. Ti so z lepo odrsko besedo in predvsem z lepo igro, pri kateri smo včasih pozabili, da imamo pred seboj le amatersko skupino, ne pa poklicne igralce, kmalu navezali stik z občinstvom. Ta stik se je še stopnjeval proti koncu igre ko se je napeta pravda zaradi razbitega vrča odvijala do grotesknega konca, ko je sodnik sam postal obtoženec. V začetku je malo motilo, da je delo v verzih in kot tako malce komplicirano, pozneje pa je šlo tudi to mimo in ob zaključku so bili igralci deležni živahnega ploskanja. Neko dekle jim je ob koncu poklonilo v imenu goriških Slovencev šop rdečih nageljnov z zahvalo za obisk in željo, da bi se še vrnili med nas.

Koroški gostje, ki so bili tokrat prvič v Gorici, so si v dopoldanskih urah ogledali goriški grad in druge mestne zanimivosti ter šli tudi na Oslavje, da so si od blizu ogledali tudi goriška Brda. Z obiskom v Gorici so bili nadvse zadovoljni in ko so zvečer odhajali v Trst, kjer so nastopili v ponedeljek, je bila željah vseh, da bi se še povrnili na obisk na sončno Goriško.

Zborovanje prosvetarjev v Sovodnjah

Prosvetno društvo v Sovodnjah vabi vse svoje člane na zborovanje, ki bo jutri, v sredo 20. t.m. na sedežu društva v prosvetni dvorani v Sovodnjah. Tam se bodo člani in odborniki pogovorili o delovanju društva v bližnjih tednih in mesecih. Obenem je v teku tudi akcija za nabiranje novih članov.

Nerodno je stopil iz avtomobila

Včeraj nekaj po 11. uri so avtomobila, je 75-letni Zaccaria Luppieri iz Gorice, Ul. Alfieri 4, stopil tako nerodno, da je padel na cestni tlak ter se pri tem močno udaril na levi strani nad očesom. V bolnišnici so ga pridržali za 10 dni.

PO PODATKIH ZA JANUAR

Obmejni blagovni promet je dosegel 272 milijonov lir

Od tega je bilo za 195 milijonov uvoza in za 77.3 milijona izvoza

Trgovinska zbornica v Gorici je v preteklem mesecu januarju izdala 35 uvoznih dovoljenj za skupno vrednost 57,5 milijona lir. Na carino pa je bilo uvoženega še za 137,5 milijona lir drugega blaga. V istem mesecu so izdali tudi 35 izvoznih dovoljenj za 77,3 milijona lir.

Z uvoznim dovoljenjem so uvozili največ goveje živine in mesa raznih vrst in sicer za okrog 50 milijonov lir ter za 7,5 milijona lir masla. Na carino pa so uvozili za 57,8 milijona drv, za 25 milijonov lir konj, za nekaj nad 23 milijonov industrijskega lesa in lesnih izdelkov, za 7,9 milijona cementnih izdelkov, za 6 milijonov raznih čipk itd.

Pri izvozu so na prvem mestu kmetijski stroji in nadomestni deli s 23,4 milijona lir, električni in hidravlični material za 11,2 milijona, potrebščine za avto in kolesa 8,1 milijona, tekstilno blago in konfekcija za 11,8 milijona, umetna vlakna za 7,4 milijona lir itd.

Jožef Ožbot s Peči danes 90-letnik

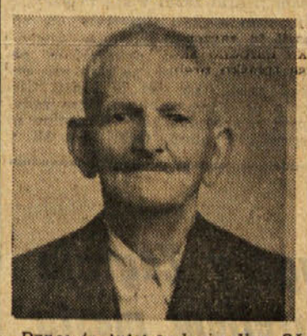

Danes in jutri bodo imeli v Ožbotovi družini na Peči kar štiri praznovanja. 90-letnico bo praznoval Jožef Ožbot, najstarejši prebivalec sovodenjske občine; ker se kliče Jožef, bo istočasno slavil svoj god. Z njim bo godoval njegov sin Jožef, jutri pa bo praznovala svoj god mala Klavdija, vnukinja našega slavljenca.

Zvedeli smo za njegovo spoštljivo starost, za njegov primat v vasi po številu let, pa smo pohiteli na Peč, da bi pred vsemi drugimi čestitali možu za njegov rojstni dan in god.

Jožefa Ožbota smo dočakali v kuhinji, ko se je v zgornjih prostorih ravnokar odpravljal, da odide v Sovodnje s svojo ženo. Ko nam je nevesta še pred njegovim prihodom v kuhinjo povedala, da se odpravlja v Sovodnje, smo vprašujoč pogledali, rekli pa nismo ničesar, kako bo hodil tako daleč, zaradi svojih let, namreč, saj je med obema vasema skoraj 3 km poti. Ko pa smo ga slišali, kako junaško je stopal po stopnicah, smo brž spoznali našo zmoto. Pred nas je stopil možakar, sicer nekoliko naglušen, ki mu leta niso prišla do živega. Vse svoje življenje je zidal. V Ljubljani, v Sarajevu, Švici, da ne govorimo o bližnjih krajih, še danes stojijo zgradbe, kjer je naš Pepe polagal kamen na kamen. V svet ni odhajal sam. Cela «kompanija» jih je odšla na razna gradbišča.

Jožef Ožbot se je dvakrat poročil. V prvem zakonu so se mu rodili štirje otroci, od katerih sta živa še dva sinova, v drugem pa osem otrok, od katerih živijo še dva sinova in tri hčere. Kot je bil sam narodno zaveden, je tudi svoje otroke vzgajal v ljubezni do naroda in napredka. Vseh šest sinov je sodelovalo v osvobodilnem gibanju, dva pa se iz partizanov nista več vrnila.

Naš stavljenec živi sedaj s svojo ženo, s katero se je poročil pred 56 leti, pri sinovi družini, medtem ko so se ostali otroci naselili po okoliških slovenskih vaseh, nekateri pa tudi v oddaljenejših italijanskih mestih.

Naš list pošilja vsem slavljencem v Ožbotovi hiši najprisrčnejša voščila, še posebno pa 90-letniku, ki mu želimo še dosti zdravih in veselih let.

TUDI V PRIZIVU POTRJENA RAZSODBA

Kradel je kolesa in obljubljal zaposlitev

Zato bo sedel 30 mesecev in plačal občutno globo

Že od 22. septembra lani je v zaporu star znanec sodišča in zaporov 57-letni Augusto Lenarduzzi iz Ronk, Ul. Capitelli 58. V petek je bila pred goriškim okrožnim sodiščem prizivna razprava v njegovi zadevi, potem ko ga je okrajni sodnik v Tržiču dne 29. novembra lani obsodil na dve leti in 6 mesecev zapora, plačilo 135.000 lir globe in na plačilo sodnih stroškov. Proti tej obsodbi je Lenarduzzi vložil priziv.

V obtožnici je rečeno, da je Lenarduzzi v času od 25. avgusta do 21. septembra 1962 ukradel na cesti v Tržiču, Ronkah in Gradežu štiri kolesa ter jih potem prodajal. Dne 22. septembra okrog 11.30 so ga na cesti proti Isola Morosini opazili karabinjerji iz Pierisa, ko je sumljivo manevriral z ženskim kolesom. Ustavili so ga in odpeljali s seboj v kasarno, kjer je priznal, da je ukradel kolo prejšnji dan neki Enrichetti Marega v Tržiču, kjer ga je pustila nezaklenjenega pred neko trgovino. Lenarduzzi je skušal prodati kolo za 5000 lir nekemu kmetu, ki pa ni imel pri sebi denarja. Priznal je nadalje tatvino še treh koles, od katerih je prodal eno kmečkemu delavcu Lodovicu Rachettiju iz Verse za 7000 lir. Vse tatvine je izvedel v Tržiču, Ronkah in Gradežu od 25. avgusta do 21. septembra lani.

Poleg tega je prišlo na dan, da je izvabil Liviju Verottu in šestim drugim brezposelnim, ki so iskali delo, 75.000 lir z obljubo, da jim bo preskrbel primerno zaposlitev. Denar je seveda zapravil, ne da bi kaj ukrenil glede zaposlitve.

Pri prizivni razpravi je sodišče potrdilo prvo razsodbo, kateri je dodalo še povečane sodne stroške. Tako bo moral Lenarduzzi odsedeti vso kazen brez kakšne pomilostitve, ker je bil že večkrat kaznovan. Branil ga je odv. Blessi. Drž. tož. Dr. Placentino; preds. sod. dr. Storto; zap. Daldone.

V RUPI PRED GOSTILNO

Karabinjerju je ukradel ščitnik z motocikla

Pred goriškim okrožnim sodiščem se je moral zagovarjati 18-letni Bruno Marson iz Sovodenj Ul. ex Impero 135. Obtožnica pravi, da je Marson ukradel ščitnik in par rokavic z motorja, ki ga je njegov gospodar za nekaj minut pustil brez nadzorstva pred gostilno Ožbot v Rupi.

Do tatvine je prišlo dne 25. oktobra 1962 okrog 20.45. Karabinjer Dario Gualdesi, ki službuje v Gabrjah, se je pripeljal z motociklom «Zigolo» pred gostilno, ga tam parkiral in odšel noter. Ko se je vrnil ven, je opazil, da je med njegovo odsotnostjo nekdo odvil z motocikla ščitnik in odnesel tudi rokavice, ki so bile na sedlu. Preiskava je kmalu ugotovila, da je bil Marson tisti, ki je odnesel oboje z motorja ter povzročil kakih 3000 lir škode.

Sodišče pa je sodni postopek proti Marsonu ukinilo zaradi amnestije. Branil ga je uradno odv. Giannattasio

IZ NOVE GORICE

Ukrepi za nadaljnji razvoj obmejnega turizma

Odprli bodo nove gostinske obrate in modernizirali že obstoječe

V družbenem načrtu občine Nova Gorica za letošnje leto so obširneje obravnavali tudi razvoj turizma in nakazali nekatere ukrepe, ki jih bo treba izvesti, da bi se turizem še bolj razvil.

Predvsem bo treba posvetiti še večjo pozornost obmejnemu prometu z Gorico, ki je že lansko leto zabeležil precejšen napredek. Odkar je uradna menjava dinarja urejena po novem realnejšem tečaju, se je tudi menjava dir v dinarje močno povečala. Samo v menjalnicah turističnega društva iz Gorice so lani zamenjali za 234 milijonov lir, za letos pa računajo, da bodo to vsoto povečali za nadaljnjih 25 odst.

Izvedli bodo tudi več ukrepov za lepši zunanji videz mesta in njegove okolice z ureditvijo parkov, zelenih nasadov, z izboljšanjem trgovinske in gostinske službe. Tako bodo med drugim modernizirali in povečali prostore znane gostilne Hrast v Kromberku, preuredili bodo tudi kavarno Soča v Solkanu in restavracijo v Šempetru. Omogočili bodo tudi poslovanje novih zasebnih gostinskih obratov s prenočišči, ki bodo povečali zmogljivost na tem področju. V Rožni dolini pa nameravajo odpreti nov camping za avtomobile.

Kar se trgovin tiče, bodo poskrbeli, da si bodo uredile bolj sodobne izložbe ter z njimi privabile izletnike in turiste za večje nakupe. Poleg tega bodo povečali v njih tudi izbiro blaga. S tem v zvezi računajo, naj bi letos trgovine dosegle vsaj 10 milijard din prometa.

Za domače in splošne potrebe bodo poskrbeli tudi za večji razvoj uslužnostnih obrti. Že lani so za njen razvoj prispevali 91 milijonov din. Letos nameravajo v Novi Gorici odpreti delavnico in trgovino z nadomestnimi deli za motorna vozila. Pozneje enkrat pa bodo odprli še eno bencinsko črpalko.

Občni zbor goriških neposrednih obdelovalcev

Goriški neposredni obdelovalci zemlje so na svojem rednem občnem zboru proučili vprašanje razlastitve zemljišč, ki so v Jugoslaviji, in druga kmetijska vprašanja. Po poročilu dosedanjega predsednika Vecchiettija so se začele volitve novega odbora.

Nezgoda na delu v Sovodnjah

Včeraj ob 13.10 je prišel po pomoč v goriško bolnišnico 52-letni Jožef Tomšič iz Sovodenj, Ul. Slataper 1. Ko je namreč delal doma na vrtu, se mu je neki oster predmet zapičil v stopalo desne noge in povzročil zagnojitev. Zdravniki so mu napravili majhno operacijo ter ga pridržali za osem dni na zdravljenju.

Otrok se je porezal s steklom po roki

Včeraj nekaj pred 16. uro so pripeljali v bolnišnico 8-letnega Paola Miardellija iz Gorice, Ul. Bassano 3. Zdravniki so ugotovili, da se je otrok precej močno urezal s kosom stekla na mezincu leve roke ter so ga zato pridržali za 10 dni na zdravljenju.

Nezgoda v šoli pri igri z žogo

Včeraj nekaj po 11. uri so pripeljali v goriško bolnišnico 14-letnega Amleta Failuttija iz Zagraja, Ul. Stazione. Zdravniki so ugotovili, da si je deček zlomil desno nogo v gležnju ter so ga pridržali za 30 dni na zdravljenju. Failutti se je ponesrečil v šoli, ko so se igrali z žogo.

Včeraj nekaj po 15. uri je prišla po pomoč v goriško bolnišnico 67-letna Jožefa Spessot iz Gorice, Ul. Cappuccini 13. Ko je doma cepila drva, se je usekla po dlani leve roke. Nudili so ji prvo pomoč. Okrevala bo v osmih dneh.

V NEDELJO POPOLDNE OB 17. URI

Avto iz Trsta se je prevrnil zaradi prehitevanja na Oslavju

Tri potnike so odpeljali v bolnišnico, razbit avto pa med staro železo

V nedeljo popoldne okrog 17. ure se je 48-letni Paolo Corradi iz Trsta, Ul. Lamarmora 34 peljal s svojim avtom Fiat 1300 iz Gorice čez Oslavje proti Steverjanu. Z njim so bili v vozilu še trije sopotniki. Ko je na Zgornjem Oslavju skušal s svojim vozilom prehiteti neki drug avto, ga je zaneslo proti levi strani, kjer je zavozil s ceste in avto se je prevrnil. Domačini so takoj poklicali avto Zelenega križa iz Gorice ter pomagali izvleči vse štiri potnike iz avtomobila, ki je močno poškodovan obležal na travi ob cesti s kolesi v zraku.

Od potnikov je bil eden nepoškodovan, ostale tri pa so odpeljali z avtom Zelenega križa v goriško bolnišnico. Tam so ugotovili Corradiju le lažje poškodbe na obrazu in rokah ter bo okreval v 10 dneh; enako srečo je imel tudi 63-letni Giuseppe Puttinia iz Trsta Ul. della Fabbrica 1, ki bo ozdravel v 7 dneh. V bolnišnici pa so pridržali 60-letno Emilio Pelizzaro vdovo Bratina, iz Trsta, Ul. Lamarmora št. 34, ki je imela rano na glavi in udarec na lobanji, dalje rano na desnem kolenu in več drugih manjših poškodb.

Na kraj nezgode je prišla tudi cestna policija, ki je napravila zapisnik, polomnjen avto pa so odpeljali uslužbenci avto-kluba iz Gorice v popravilo, če bo še kaj iz njega

Kino

VERDI. Ob 15.30, 18.45 in 22. uri: «Gli ammutinati del Bounty», Marlon Brando in D.Howard. Cinemascope v barvah. Ameriški film.

CORSO. 15.00: «Paradiso dell'uomo». Zanimiva zgodba o japonskih ženskah. Italijansko-japonski barvni dokumentarni film. Mladini pod 14. letom vstop prepovedan.

VITTORIA. 15.00: «Due samurai per 100 gheise», F. Franchi in C. Ingrassia. Italijanski barvni film v cinemascopu.

CENTRALE. 15.00: «L'ombra di Zorro». F. Latimore in M. Luz Galicia. Italijanski barvni film v cinemascopu.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna D'UDINE, Ul. Rabatta št. 18, tel. 21-24.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo temperaturo 12,4 stopinje ob 13. uri, najnižjo eno stopinjo ob 7. uri. Povprečne dnevne vlage je bilo 80 odstotkov. Dežja je padlo 0,6 milimetra.

šport šport šport šport šport

26. kolo prvenstva A LIGE

Interju obe točki Juventusu samo eno

Visoka zmaga prerojenega Milana

Juventus je v Neaplju zapravil priložnost in dovolij Interju, ki si je v Benetkah pobral obe točki, da se je še bolj oddaljil. Pri Juventusu se je moralo kaj zatakniti: igra ni več tekoča in izvrstni Sivori je brez dvoma preveč sam, da bi kaj pametnega storil proti nasprotnikom, ki se prav zaradi zvenečega imena turinskega moštva trudijo, da bi dosegli vsaj delen rezultat.

Nasprotno pa Inter nadaljuje po začrtani poti in če ne bo spodrsljaja, bo Herrera vendarle pripeljal Milančane srečno v pristan. Seveda bo treba tokrat računati tudi z Milanom, ki je v nedeljskem kolu brez težav in to kljub odsotnosti Rivere opravil Modeno, ki je bila prešibka za lanske državne prvake. Z enajstmetrovko so Milančani prvič prebili mrežo gostov iz Modene, k. so se v drugem delu igre zmedli in postali lahek plen razigranih domačinov.

V prejšnjem 26. kolu prvenstva A lige moramo zabeležiti poleg Interjeve še dve zunanji zmagi: Sampdorie, ki je v prvem polčasu utrudila gostitelje Catanie zato, da jim je v drugem delu igre zadala odločilni udarec in Fiorentine, ki je kljub številnim rezervam znala dohiteti domačine, ki so prvi šli v vodstvo, in jih nato spraviti še na kolena.

V vseh ostalih tekmah pa je zmaga ostala na domačih tleh z izjemo v Bologni, kjer je Romi uspelo po dolgočasni in nezanimivi igri odščipniti gostiteljem točko.

V Vicenzi je Puia samo enkrat pretresel mrežo, a ta udarec je zadostoval za zmago nad Spalom. Tudi v Mantovi so slavili zmago in tako prišli do dveh dragocenih točk, pa čeprav je najbolje, da pozabijo na to tekmo, ki je bila verjetno najslabša, kar so jih domačini igrali doma in na tujem.

Tudi Torino je prišel do obeh točk delno po lastni zaslugi, a v največji meri po krivdi napadalcev Atalante, ki tokrat nikakor niso našli poti do mreže, pa čeprav so imeli več edinstvenih priložnosti.

ALIGA

IZIDI

Inter-*Venezia	2-0
Sampdoria-*Catania	1-0
Fiorentina-*Genoa	2-1
*Bologna-Roma	0-0
*LR Vicenza-Spal	1-0
*Mantova-Palermo	1-0
*Milan-Modena	4-0
*Napoli-Juventus	0-0
*Torino-Atalanta	1-0

LESTVICA

Inter	26	16	7	3	49	15	39
Juventus	26	16	5	5	44	19	37
Bologna	26	14	5	7	47	29	33
Milan	25	10	11	4	36	22	31
Fiorentina	26	12	6	8	41	23	30
L. Vicenza	25	11	8	6	29	20	30
Roma	26	9	10	7	44	29	28
Spal	26	11	6	9	28	28	28
Torino	26	10	7	9	27	27	27
Atalanta	26	8	8	10	33	37	24
Sampdor.	26	8	6	12	30	38	22
Mantova	26	6	10	10	24	33	22
Catania	26	7	8	11	29	47	22
Napoli	26	8	5	13	31	51	21
Genoa	26	6	8	12	27	41	20
Modena	26	6	8	12	26	43	20
Venezia	26	5	8	13	26	38	18
Palermo	26	3	8	15	12	43	14

24. t. m. zaradi srečanja TURČIJA — ITALIJA odpadejo prvenstvene tekme.

Prihodnje tekme (31. marca 1963)

Atalanta - LR Vicenza; Fiorentina - Roma; Milan - Juventus; Modena - Catania; Napoli - Venezia; Palermo - Genoa; Sampdoria - Inter; Spal - Mantova; Torino - Bologna.

JUGOSLOVANSKO NOGOMETNO PRVENSTVO

Beograjski Partizan sam v vodstvu lestvice

Zmaga Maribora v slovenskem derbyju z Olimpijo

Beograjski Partizan je končno le sam na vrhu lestvice prve nogometne zvezne lige. Beograjčani so si v nedeljskem 16. zavrtljaju najvišjega jugoslovanskega prvenstva šli po zmago in obe točki v Mostar, kjer so bili gostje Veleža. Nasprotno pa je Dinamo zaostal, ker je iz gostovanja pri Železničarju v Sarajevu prinesel domov samo eno točko.

V nedeljskem kolu praktično ni bilo posebnih presenečenj. Edini, če smemo sploh govoriti o presenetljivih zavrtljajih, sta bili v Beogradu, kjer je Sarajevo prisilil domačine Crvene zvezde na neodločeni izid in s tem na delitev točk. Boljše pa je napravil Novi Sad, ki je šel k Budučnosti po obe točki.

Hajduk, ki letos nikakor ne more najti ne prave forme ne pravega sistema, je v Novem Sadu, kjer je bil gost Vojvodine, doživel pravcato katastrofo. Domačini so dobesedno nadigrali goste in so bili izredno uspešni, kar dokazuje številčno visoka zmaga.

Čeprav Radnički ne spada na vrh lestvice, pa je vendar prisilil Rijeko na delitev točk. Z istim, to se pravi z neodločenim rezultatom brez gola, se je končala tudi tekma med Slobodo in Beogradom.

* * *

V drugi zvezni ligi pa je bil v Mariboru slovenski derby med tamkajšnjo enajstorico in ljubljansko Olimpijo. Naravno je, da je bil stadion do zadnjega kotička napolnjen in gledalci prav gotovo niso razočarani zapustili igrišče. Mariborčani so namreč zmagali in tudi tekma je bila posebno v drugem polčasu, zelo napeta. Mariborčani so v 25' prvega dela igre spravili kar tri žoge v vrata Ljubljančanov in zaključili ta del igre v vodstvu s 3:0. V drugem polčasu pa so domačini omagali, kar so Ljubljančani izrabili, da so se nevarno približali gostiteljem. Olimpija je v tem delu zaigrala nekoliko boljše, zaradi česar je le malo manjkalo, da ni izenačila.

* * *

V nedeljo sta se pomerila v zaostali tekmi jesenskega dela slovenske nogometne lige Ljubljana in Gorica. Zmagali so premočno Ljubljančani, ki so Goričane odpravili s 6:0 (2:0).

I. ZVEZNA LIGA

Crv. zvezda-Sarajevo	1-1	(1-1)
Velež-Partizan	0-1	(0-0)
Željezničar-Dinamo	1-1	(0-0)
Sloboda-Beograd	0-0	(0-0)
Budučnost-Novi Sad	1-2	(0-1)
Rijeka-Radnički	0-0	(0-0)
Vojvodina-Hajduk	7-1	(2-0)

LESTVICA

Partizan	16	12	3	1	43-14	27
Dinamo	16	10	6	0	43-20	26
Željezničar	16	7	4	5	30-28	18
Beograd	16	6	6	4	27-27	18
C. zvezda	16	5	7	4	14-16	17
Velež	16	6	4	6	19-21	16
Sarajevo	16	6	4	6	20-26	16
Vojvodina	16	6	2	8	32-27	14
Radnički (N)	16	5	4	7	28-26	14
Sloboda	16	5	3	8	17-25	13
Novi Sad	16	4	4	8	19-30	12
Hajduk	16	5	2	9	17-38	12
Rijeka	16	4	3	9	14-24	11
Budučnost	16	3	4	9	12-25	10

II. LIGA — (ZAHOD)

Rudar-Slavonija	1-1	(1-1)
Trešnjevka-Borovo	3-1	(2-1)
Varteks-Čelik	1-1	(1-0)
Split-Borac	0-1	(0-0)
Famos-Karlovac	2-0	(0-0)
Maribor-Olimpija	3-2	(3-0)
Istra-BSK	2-2	(1-2)
Sibenik-Lokomotiva	2-0	(1-0)

LESTVICA

Trešnjevka	18	12	2	4	42-19	26
Čelik	18	9	5	4	27-18	23
Istra	18	9	4	5	32-28	22
Olimpija	18	8	5	5	32-24	21
Slavonija	18	8	5	5	28-24	21
Maribor	18	6	7	5	25-23	19
Famos	18	7	5	6	26-23	19
Varteks	18	5	8	5	23-17	18
Borovo	18	7	3	8	21-23	17
Borac	18	6	5	7	27-31	17
Sibenik	18	7	2	9	35-31	16
Rudar	18	6	4	8	20-28	16
BSK	18	4	7	7	33-34	15
Lokomotiva	18	4	5	9	23-28	13
Split	18	4	5	9	14-31	13
Karlovac	18	3	6	9	12-28	12

V nedeljo med preizkušnjo

ERŽEN 115 m v Planici

KRANJSKA GORA, 18. — V nedeljo so jugoslovanski skakalci preizkusili planiško velikanko, kjer bo od 22. do 24. t. m. prireditev z nastopom svetovnih mojstrov v smučarskih poletih. Po treningu so določili jugoslovansko reprezentanco, ki bo nastopila z Nahitgalom, Erženom, Giacomellijem, Slibarjem, Pečarjem, Križajem, Rogljem, Jemcem, Cirmanom, Jurmanom, Omanom, Zajcem in Koprivškom.

Med nedeljsko preizkušnjo je najdlje skočil Eržen, ki je pristal pri 115 m. Skakalci so šli trikrat čez 110 m in še večkrat čez 100 in to kljub temu, da so nastopili z nepopolnim zaletom.

Svetovno prvenstvo v hokeju na ledu

Presenečenje v zadnjem dnevu: Sovjetska zveza pred Švedsko

ČSSR na tretjem mestu - Kanada brez kolajne

STOCKHOLM, 18. — Dvojno presenečenje v zaključnem dnevu svetovnega prvenstva v hokeju na ledu. Sovjetska zveza je premagala Kanado in zaradi poraza Švedske nepričakovano zasedla (zaradi boljšega količnika zadanih in prejetih golov) prvo mesto. Švedska, ki je bila skoraj gotova ponovitve uspeha, je morala predati žezlo najboljšega moštva na svetu v tej zanimivi panogi prav zaradi poraza, ki ji ga je zadala odlična češkoslovaška ekipa. Tekma je bila zelo razburljiva, lepa in tu pa tam dramatična. Čehi so v drugi tretjini igre popolnoma nadkrilili nasprotnike in čeprav so ti le dosegli en gol v zaključnem delu igre, niso mogli priti do izenačenja.

Še bolj razburljiva je bila tekma med Sovjetsko zvezo in Kanado. Rusi so dobro vedeli, da bi z visoko zmago odvzeli Švedski naslov, zaradi česar so ostro začeli in Kanadčane spravili v nemogoč položaj. Ker pa je bila igra proti koncu precej ostra, je prišlo do številnih posegov sodnikov. V zadnji tretjini so se Rusi znašli z dvema igralcema manj, kar so Kanadčani izrabili in zmanjšali razliko. Kljub temu pa niso mogli doseči sovjetskih hokejistov, ki so z razliko enega samega gola prišli tako do naslova svetovnega prvaka.

Sovjetska zveza je že tretjič osvojila naslov svetovnega prvaka. Prvič je do njega prišla 1954. leta, drugič pa dve leti kasneje. Drugo mesto na letošnjem turnirju so zasedli Švedi, na tretje pa se je uvrstila ČSSR. Presenečenje pa pomeni četrto mesto Kanade, ki je v preteklosti osemkrat osvojila najvišji naslov, letos pa je ostala brez kolajne.

IZIDI

ČSSR — Švedska 3:2 (0:1, 3:0,0:1).
ZDA — V. Nemčija 3:3 (2:0, 0:0, 1:3).
SZ — Kanada 4:2 (3:0, 1:0, 0:2).

KONČNA LESTVICA
A SKUPINA

SZ	7	6	0	1	50-9	12
Švedska	7	6	0	1	44-10	12
ČSSR	7	5	1	1	41-16	11
Kanada	7	4	1	2	46-23	9
Finska	7	1	1	5	20-35	3
Zah. Nemčija	7	1	1	5	18-56	3
NDR	6	1	0	5	13-40	2
ZDA	6	1	0	5	18-61	2

BLIGA

IZIDI

*Cosenza-Alessandria	1-0
*Lecco-Bari	3-0
*Lazio-Catanzaro	2-0
Como-*Padova	3-2
*Cagliari-Lucchese	4-0
*Simmenthal-Messina	1-0
*Brescia-Parma	1-0
*Sambened.-Pro Patria	2-0
*Verona-Triestina	4-1
*Foggia-Udinese	1-0

LESTVICA

Messina	26	14	9	3	38	18	37
Lazio	26	11	11	4	30	20	33
Brescia	26	11	11	4	27	18	33
Verona	26	10	11	5	29	18	31
Bari	26	9	13	4	20	19	31
Foggia	26	11	8	7	39	33	30
Padova	26	10	9	7	33	30	29
Lecco	26	9	10	7	31	28	28
Cagliari	26	9	9	8	32	25	27
Simment.	26	9	8	9	36	33	26
P. Patria	26	8	10	8	27	27	26
Cosenza	26	7	12	7	20	28	26
Triestina	26	8	8	10	36	42	24
Como	26	7	8	11	34	36	22
Udinese	26	6	9	11	21	28	21
Alessand.	26	6	9	11	21	28	21
Parma	26	6	8	12	20	34	20
Catanzaro	26	5	10	11	20	35	20
Sambend.	26	4	11	11	20	32	19
Lucchese	26	5	6	15	26	45	16

Prihodnje tekme (24. marca 1963)

Bari - Verona; Parma - TRIESTINA; Como - S. Monza; Cagliari - Sambenedettese; Udinese - Padova; Lucchese - Lecco; Catanzaro - Foggia; Lazio - Cosenza; Pro Patria - Brescia; Messina - Alessandria.

Totocalcio

Bologna-Roma	(0-0)	X
Catania-Sampdoria	(0-1)	2
Genoa-Fiorentina	(1-2)	2
LR Vicenza-Spal	(1-0)	1
Mantova-Palermo	(1-0)	1
Milan-Mantova	(4-0)	1
Napoli-Juventus	(0-0)	X
Torino-Atalanta	(1-0)	1
Venezia-Inter	(0-2)	2
Lazio-Catanzaro	(2-0)	1
Lecco-Bari	(3-0)	1
S. Monza-Messina	(1-0)	1
Verona H.-Triestina	(4-1)	1

KVOTE:
13 — 976.000 lir
12 — 35.000 »

Vedno nižje v lestvici B LIGE

Štirikrat zadeta v živo Triestina v Veroni (4:1)

Ciccolo strelec 3 golov - Porro, častni dosežek za rdeče

STRELCI: v 4' in v 24' p.p. Ciccolo; v 105 d.p. Ciccolo, v 25' Porro, v 27' Fantini.

VERONA: Bissoli; Basiliani, Fassetta; Pirovano, Peretta, Cera; Maschietto, Pacco, Fantini, Majoli, Ciccolo.

TRIESTINA: Toros; Brach, Vitali; Frigeri Varglien, Merkusa, Mantovani, Porro, Vit Ferrara, Risos.

SODNIK: Monti iz Ancone.

Da je Triestina pričakovala v Veroni poraz, o tem ni nobenega dvoma. Moštvo je bilo nepopolno in vrhutega je trener hotel preizkusiti «spomladansko (ne po letnem času, pač pa po mladostnih silah) trojico», zaradi česar so se morali tudi drugi igralci zadovoljiti z mestom, ki ni bilo njihovo. Na igrišče je tako stopila Triestina, ki je igrala in pustila igrati. In prav v tem je treba iskati vzroke takega poraza, ki ga nihče, niti domačini, niso pričakovali. Igra Triestine je bila medla, brez ostrine in včasih brez volje. Pustila pa je igrati preveč: Tržačani se sploh niso brigali za nasprotnike in niti za Ciccola, ki je znan kot zelo nevaren in učinkovit strelec. Rezultat ni izostal. Ciccolo je sam trikrat zadel v cilj in praktično sam spravil Triestino na kolena.

Tržaški igralci, nekateri še nevajeni novih vlog, se niso niti dobro znašli, ko jim je prošti Ciccolo po štirih minutah igre zadal prvi udarec. Ta sicer Triestine ni spravil v obup. Gostje so šli v protinapad in Mantovani je imel pri nogi žogo, ki ni čakala drugega kot šibek udarec, da bi se zakotalila v mrežo. Toda Mantovani je hotel pretiravati: hotel je preigrati celo vratarja, a ta se je maščeval in mu odvzel usnje. Ta lekcija pa Tržačanom ni povedala ničesar. Mislili so, da bodo imeli še več priložnosti. S časom so ugotovili, da teh ni na pretek in istočasno si je Verona večala prednost.

Po prejetem golu so Tržačani popolnoma pozabili na svoje vloge in nihče ni kril nasprotnega igralca. S tem so napravili Veroni izredno uslugo, katere domačini sploh niso pričakovali. To darilo pa so koristno izrabili že v 24' s Ciccolom, ki je zopet popolnoma sam, spustil silovit strel in tako drugič zadel v tržaško mrežo. Kdo je bil kriv za gol? Brez dvoma obramba, a del krivde nosi tudi Toros, ker je Ciccolo stal pri streljanju izven kazenskega prostora, zaradi česar je nesmiselno trditi, da je bila žoga neubranljiva.

V 10' drugega polčasa tretji udarec: žoga je istočasno ušla Merkuzi, Varglienu in Brachu, ni pa ušla Ciccolu, ki si je izbral (prost kot je bil) ugoden trenutek in tudi položaj ter spravil usnje tretjič mimo Torosa.

Gledalci, nevajeni takih prizorov, so navdušeno zahtevali četrti zgoditek, a še prej so morali prisostvovati golu, ki ga je Porro zadal njihovemu vratarju. Sicer so gledalci tudi dobili kar so zahtevali. V 27' jim je Fantini uresničil želje s tem, da je Torosa izvabil iz vrat, ga preigral in žogo poslal mimo njega za belo črto. Domačini so vztrajali v napadu in bi še večkrat pretresli mrežo, da jim tega ni preprečil z drznimi posegi Toros In tik pred koncem je imela Triestina še edinstveno priložnost za gol, toda Mantovani je tudi tokrat poslal žogo, ki je bila več notri kot zunaj, mimo vratnic. Pač nesrečna tekma s ponesrečeno postavo.

Goriški nogomet

Z lepo zmago v Zagraju Juventina na tretjem mestu

Visok poraz Sovodenjcev v Farri - Tudi Podgorci zmagali doma

Preteklo nedeljo je Juventina gostovala v Zagraju in dobila tekmo proti ekipi Sagrado z rezultatom 1:0, ki je bil dosežen že v prvem polčasu. Zmaga je bila popolnoma zaslužena, saj so bili gostje iz Štandreža stalno v premoči. Domačini so napravili le nekaj redkih in brezuspešnih napadov in jim tudi precej pristransko sojenje ni moglo pomagati. Rezultat za Juventino bi bil po poteku igre lahko še mnogo višji.

V ekipi Juventine je tokrat nastopilo več mladih in novih igralcev, ki so se dobro izkazali, saj je edini gol zabil Ferfolja na predložek mladega krilca Melade. Igra je potekala naglo in borbeno ter so igrali gostje lepo povezano. Juventina je s to zmago zasedla tretje mesto na lestvici in če bodo igrali tako tudi v prihodnjih tekmah, bodo prišli še višje.

Sovodenjci so že naprej vedeli, da jih čaka v Farri težka borba. Njihova ekipa je bila poleg tega še oslabljena zaradi izključitve nekaterih igralcev, eden najboljših pa je izostal zaradi bolezni. Zato so morali vključiti precej rezerv, ki jim pa manjka izkušnje. Tekma se je zaključila z visoko zmago domačinov 4:0. Poleg navedenih pomanjkljivosti pa bi bilo v ekipi iz Sovodenj nujno potrebno izvesti temeljite reforme in predvsem uvesti večjo disciplino, pa četudi z nekaterimi energičnimi ukrepi.

Podgorci so v nedeljo tudi zmagali na domačem igrišču z 1:0 v tekmi proti S. Lorenzu. Njihova ekipa je sedaj vsidrana v sredini lestvice. Prav tako je Isontina dobila na igrišču v Štandležu tekmo proti Caprivese z rezultatom 1:0.

MLADINSKI NOGOMET

MANTOVA, 18. — Danes se je začel v Mantovi tretji mladinski mednarodni nogometni turnir za trofejo «Maurizio Pasino». Mantova je šele po podaljšku igre in petih enajstmetrovk izločila pariški Racing s 5:2 (0:0), medtem ko je Juventus premagal moštvo novosadske Vojvodine 2:1.

SE NEKAJ MEST ZA IZLET V PLANICO

Sportno združenje Bor javlja, da je za dvodnevni izlet v Planico še nekaj prostih mest. Prijave sprejema do petka opoldne TRŽAŠKA KNJIGARNA, Ul. sv. Frančiška.

Opozarjamo, da bo odhod z avtobusom iz Trsta v soboto ob 15. uri (ne ob 15.30 kot je bilo spočetka javljeno) izpred sodne palače — Foro Ulpiano.

ODBOJKARSKO PRVENSTVO C LIGE

Torriana odščipnila Boru tretji set

Tekma 5. kola se je končala s 3:1 v korist Bora

Bor je odpravil tudi s Torriano, s katero se je spoprijel v petem kolu odbojkarskega prvenstva C lige. Brez dvoma je moštvo iz Gradiške najslabše v tem prvenstvu, a kljub temu se mu je posrečilo odščipniti Borovcem set. Včasih se zdi človeku nerazumljivo, kako je mogoče, da Borova ekipa, ki je brez dvoma startala kot favorit št. 1, izgublja točke in kot v nedeljo tudi set, prav z najslabšimi ekipami. In vendar ni mogoče reči, da so Borovi igralci podcenjevali nasprotnike. Morda so jih nekoliko, zaradi česar so v moštvu športnega združenja nastopili nekateri mlajši člani. O njihovem nastopu pa lahko rečemo, da niso razočarali. Razočarali so starejši, že izkušeni odbojkarji, ki so včasih zagrešili naravnost napake začetnikov. Odtod tudi izgubljeni set, kar se bo lahko kasneje maščevalo.

V prvem setu Torriana sploh ni prišla do besede in se je morala predati Borovcem s komaj 4 nabranimi točkami. V drugem nizu je šlo Boru težje, a kljub temu gostje niso prišli dalje od 6. Domačini so šli nasproti zmagi s 3:0, ko se jim je v tretjem setu zataknilo. Servisi niso bili več efektni, več žog je končalo v mreži, igralci so nosili žoge in tudi redkokdaj ubranili udarce z nasprotne strani. Živčnost pa je naredila ostalo in Borovi igralci poparjeni od neuspeha, so morali prepustiti Torriani česar se je najmanj pričakovala, to je točko.

Zadnji set je ponovno potekal v znamenju premoči Borovih barv in čeprav so se gostje vneto vrgli v borbo, so se morali ustaviti pri 6 in se predati boljšim tekmecem.

Izidi tekem nedeljskega kola so naslednji:

BOR-TORRIANA 3:1 (15:4, 15:6, 13:15 in 15:8)
AGI-OLIMPIJA 3:0 (p. f.)
POL. FRIULI-GASILCI (Gorica) 3:0 (15:9, 15:12, 15:5)

JUGOSLOVANSKO PRVENSTVO V ALPSKIH PANOGAH

F. Detiček in K. Fanedlova v veleslalomu in kombinaciji

Lakota in Klofutarjeva druga v končni lestvici

BREZOVICA, 18. — V nedeljo se je končalo 18. prvenstvo Jugoslavije v alpskih panogah. V zaključnem dnevu je Slovenec Detiček iz Kranjske gore zanesljivo zmagal v veleslalomu in zasedel tudi prvo mesto v lestvici kombinacije. Na drugo mesto se je uvrstil Šumi, na tretje pa Lakota, ki je zmagal v smuku z istim časom kot Detiček in v slalomu.

Med ženskami je Fanedlova zmagala pred Ankeletovo in Klofutarjevo in tako zmagala tudi v kombinaciji, kjer je druga Klofutarjeva, tretja pa Rutarjeva.

* * *

LA TOUSUIRE, 18. — Avstrijec Pepi Stiegler in Francozinja Cecile Prince sta v nedeljo zmagala v drugem tekmovanju v veleslalomu za veliko nagrado Maurienne.

Za Avstrijcem, ki je progo presmučal v 1'27"4, so se uvrstili Francozi Arpin, Bonlieu, Mauduit in Gagon, medtem ko je bil Italijan Fill šesti. V lestvici kombinacije je Stiegler prvi pred Arpinom in Bonlieujem.

V ženski konkurenci so se za Princevo uvrstile Belgijka De Blicquy, Bochatay in Famose (obe Francija).

* * *

ZERMATT, 18. — Francoz Leo Lacroix in Avstrijka Christl Haas sta zmagala v smuku «gornergratskega derbyja». Za zmagovalcem sta se uvrstila njegova rojaka Viollat in Perillat, medtem ko je bil Nemec Ludwig Leitner četrti.

Pri ženskah so se za Haasovo uvrstile Avstrijska Zimmermann, Francozinja M. Goitschel in Švicarka Fuchsova.

KOLESARSTVO

Anquetil zmagovalec dirke Pariz-Nica

NICA, 18. — Jacques Anquetil je v nedeljo tretjič zmagal na etapni dirki Pariz—Nica. V zadnji etapi je prvi prišel do cilja Belgijec Van Looy, ki vseeno ni mogel ogrožati drugega mesta v končni lestvici Nemcu Altigu, kaj šele prvega Anquetilu.

Končna lestvica je naslednja:

1. J. ANQUETIL (Fr.) 37.13'29"
2. Altig (Nem.) z zaost. 53"
3. Van Looy (Belg.) 3'04"
4. Anglade (Fr.) 3'31"
5. J. Groussard (Fr.) 3'38"
8. Junkermann (Nem.) 6'05"
6. Otano (Sp.) 4'31"
7. Stablinski (Fr.) 4'43"
9. Demulder (Belg.) 6'18" itd.

TOTIP

1. —	1. Mashpee	2
	2. Morenu	1
2. —	1. Susans	1
	2. Allegan	2
3. —	1. Corrado	1
	2. Uguccione	X
4. —	1. Finca	1
	2. Robbidar	X
5. —	1. Brulè	2
	2. Rissa	2
6. —	1. Gunar	2
	2. Sarissa	1

KVOTE:
12 — 2.636.708 lir
11 — 36.452 »
10 — 4.339 »

VACLAV CIBULKA

ZGODBA O MEDVEDIH

Pod gozdom gori pred drvarsko kočo večerni ogenj drvarjev. Sedimo v topli avgustovi noči in govorimo o medvedjih kosteh, ki smo jih pred nekaj dnevi našli v novi votlini gori pod Glacom.

«Jaz sem jih tudi videl,» reče mlad drvar s strniščem tridnevnih kocin na bradi. «Gozdar je povedal, da so to zelo stare kosti. Nemara tako stare kot tiste, ki so jih takrat našli v jami nad Belo — baje so stare že nekaj lepih let.»

«Mogoče,» skomigne z rameni stari Makatura, ki je že tri leta prvak stratenskih drvarjev. «Tu je bilo že od nekdaj veliko medvedov.»

«Nekoč,» se je zamislil drvar ob njegovem boku, «sem se s kolesom peljal po stezi proti Strateni in ko tako pazim na korenine, mi na lepem pride nasproti medvedka z mladiči — še danes ne vem, kako sem kolo obrnil in kako sem prevozil vkreber tudi čez korenine. Gor sem prišel zgolj na obročih — gumi je bil ves razcefran, to sem šele zgoraj opazil — med potjo niti vedel nisem, da se vozim po praznih.»

«Najslabše je,» je pripomnil stari Makatura, «bežati pred medvedom. Najbolje je leči na tla in se delati, ko da človek ni živ. Medved te povoha in če se ne zganeš, odcapa naprej.»

«Vem,» prikima mlad drvar, «ampak je to kdo že kdaj poskusil? Jaz bi ne imel živcev za to. Kaj če bi bil ravno lačen in bi se premislil?»

«Medved je plašna žival,» je dejal Makatura, «in sam zbeži. Le kadar misli, da ga je kdo napadel, ali pa kadar ima mlade, tedaj se mu je bolje umakniti s poti. Sicer zbeži sam, brž ko začuti človeka.»

«Nekoč,» je rekel drvar na drugi strani ognja, plečat možak v modri kockasti srajci, «si je planšar s stratenske planšarije zaželel svežega krompirja. Preobjedel se je že same sirotke in sira, pograbil je vrečo in hajdi v dolino. Tam si je nekje izbrskal nekaj krompirjev in plezal nazaj v planino; bil je že malce nadušen, krompir tudi ni bil lahak, naš planšar si je dal vrečo pod glavo in legel tam nekje na seči pri malinah in ko tako počiva, se mu oči zapro in na lepem zaspi. Zdajci začuti nekakšno toploto na obrazu, v sanjah nekaj zamomlja, zamahne z roko in spi naprej. Ko pa ga je nekaj obliznilo po nosu, odpre oči in gleda: nad njim stoji medved in ga ogleduje lepo iz bližine. Bil je tam nekje na malinah — medvedi imajo zelo radi maline. Bača se je prestrašil, poskočil in kriknil «Jezus, Marija!» in to je zakričal s tako močnim glasom, da ga je bilo slišati dol do Stratene in tudi dekleta, ki so bila na travniku gori na Glacu, so ga slišale. Medved se je ustrašil in zbežal na eno plat, preplašeni planšar pa na drugo plat — tista vreča krompirja je ostala tam in je tam nemara še danes, planšar se je bal iti po njega. Dolgo pa je pravil, da je po njega prišel sam hudič, ker je kradel krompir.»

Stari Makatura se zamisli in si previdno prižge novo cigareto s tlečim krepelcem. Nato dvakrat potegne in preudarno začne novo zgodbo.

«Najzanimiveje, kar sem z medvedom doživel, pa se je zgodilo nekje predlanskim — ali so nemara minila že tri leta? To je bilo takrat, ko smo na Hopok gradili žičnico — z one druge strani, od Trangoške. Tedaj je bilo tam veliko drvarjev iz okolice — žičnica je morala biti kmalu gotova in tako smo delali tudi pozimi. Nekoč smo se vračali v drvarsko kočo, kjer smo spali: šli smo z dela. Dan je bil lep, mraz pa tak, da je kar pokalo. Na žici je bilo ivje debelo ko roka odraslega moža. In ko tako gremo po snegu proti koči, zapazimo na lepem medvedje stopinje. Gledamo, okornež je moral biti kar velik, kremplji so se mu odtisnili v sneg, da je človeka kar srh spreletel po hrbtu. Sled pa je vodila naravnost v tisto stran, kamor smo šli mi — kar naprej proti koči. To nam je že bilo malo čudno. Ko pa pridemo do koče, stojimo, gledamo, stopinje vodijo naravnost do vrat, vrata so na stežaj odprta — mi jih nismo nikoli zapirali, čemu tudi tu v gorah. Tako smo nekaj časa hodili okrog koče, oknice so bile priprte, da bi nam sneg ali metež ne prišel noter, a ničesar nismo videli. Začelo nas je zebsti, zlezli smo na streho in razbijali po stropu, nikjer nobenega šuma. Potlej pa se je en takle mladič opogumil, iz Brezove je bil fant — ali pa ga je najbrž zeblo in se je veselil peči, sunil je v vrata in čakal, kaj bo. Nič se ni zgodilo, fantu je zrasel greben in počasi se plazi noter — naenkrat zaslišimo, kako je od strahu zaječal, zletimo za njim — ne preveč urno, to se razume, in že smo se valjali od smeha s fantom vred. Medved je bil tam staknil steklenico ruma, ki smo ga imeli proti mrazu, da smo se zvečer malo pogreli, dokler ni bila peč topla — no, kaj vam bom pravil, ležal je pod mizo in spal, nič ni bilo z njim, izpraznil je bil steklenico do dna, le malce je zabrundal, ko smo mu segli po kožuhu. Nismo vedeli, kaj bi z njim, naposled smo ga zgrabili za zadnje noge in ga potegnili pred kočo kakor tisto vrečo krompirja, o kateri smo govorili. Ko smo šli zjutraj k žičnici, smo v snegu videli stopinje: kljukasto so se motale dol proti gozdu. Odslej smo kočo zapirali in rum smo dajali na polico — za vsak primer.»

«Gozdarka Sobakova,» je rekel drvar, «ki ima njen mož svoj revir v Bistri, je pravila, da so si tam medvedje uredili svoj brlog prav pod brvjo, nedaleč od gozdarne. Nekoč je šla h gozdarki neka soseda malo poklepetat, saj veste, gozdarka je bila tam zgubljena ko kot v plotu, otrok takrat še nista imela in takšen obisk, to je bil že kar dogodek. Na poti pa je sosedo ujel naliv in se je zatekla pod skalo. Ker pa ji je bilo tam kmalu mraz, ni dolgo vzdržala in brž ko je dež nekoliko ponehal, je razpela dežnik — tak velik črn, kakor so ga poprej nosili — in se odpravila na pot. Dežnik ima bolj pred seboj kakor za seboj, skozi dolino je pihalo in dež jo je šibal. Kar naenkrat, prav ko gre čez brv, sliši nekakšne korake. Misli, da ji gre morda kdo iz gozdarne naproti in reče: «To je vreme, boter, da bi človek še psa ne pustil iz hiše.» Vzdigne dežnik in pogleda, a ni bil gozdar, niti pes, ampak medved, kocinast in kosmat, medved ko gora. Soseda je spet sklonila dežnik, se prekrižala in molila, da bi ji bog pomagal, in tako si stojita na brvi nasproti, ženska in medved, a nobeden se noče umakniti. Babnico je to nazadnje razjezilo, kaj mi boš ti kosmatinec pot zapiral, zapre dežnik in udri z njim po medvedu, kosmatinec pa se obrne in jo ubere čez drn in strn, da mu je kar voda škropila iz kožuha. A ko je babnica prišla v gozdarno, se z njo celi dve uri ni dalo govoriti in roke so se ji tresle, od dežnika pa je imela dve polovici, ker ga je na medvedu zlomila.»

«Takih zgodb je veliko,» je prikimal stari Makatura, «cela knjiga bi bila iz tega. Od vseh pa je najbolj zanimiva tista, ki jo pripovedujejo pri nas za Gavranjo skalo — moških tega nobeden ne verjame, ženske se pa vsevdilj